

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2013

Foras na Mara
Marine Institute

An Eolaíocht agus an Mhuir a Fhónamh

Chuig an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara

De réir cheanglais an Achta um Fhoras na Mara, 1991, is mór an onóir dom Tuarascáil Bhliantúil agus Ráiteas Airgeadais Fhoras na Mara don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2013 a chur ar fáil.

An tUas. John Killeen

Cathaoirleach (2014 - 2019)

Is é Foras na Mara an ghníomhaireacht náisiúnta ag a bhfuil na feidhmeanna seo a leanas:

‘chun taighde agus forbairt mhuirí a ghabháil de láimh, a chomhordú, a chur chun cinn agus chun cur leo agus na seirbhísí sin a bhaineann le taighde agus forbairt mhuirí a chur ar fáil ar bhealach, i dtuairim Fhoras na Mara, a chuirfidh forbairt eacnamaíoch chun cinn agus a chruthóidh fostaíocht agus a thabharfaidh cosaint don timpeallacht mhuirí.’

An tAcht um Fhoras na Mara, 1991

Ár bhFís

Geilleagar mara a mbeidh borradh faoi gan dochar don éiceachóras agus a mbeidh ár gcuid sársheirbhísí mar thaca aige

Tá grianghraif ar fud an fhoilseacháin seo faoi chóipcheart Fhoras na Mara agus na ngrianghrafadóirí seo a leanas:

Andrew Downes Photography

Jason Clarke Photography

Cushla Dromgool-Regan (Foras na Mara)

Tá grianghraif bhreise curtha ar fáil ag na daoine seo a leanas:

Tomasz Szumski

Joanne O'Brien, Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Mhaigh Eo

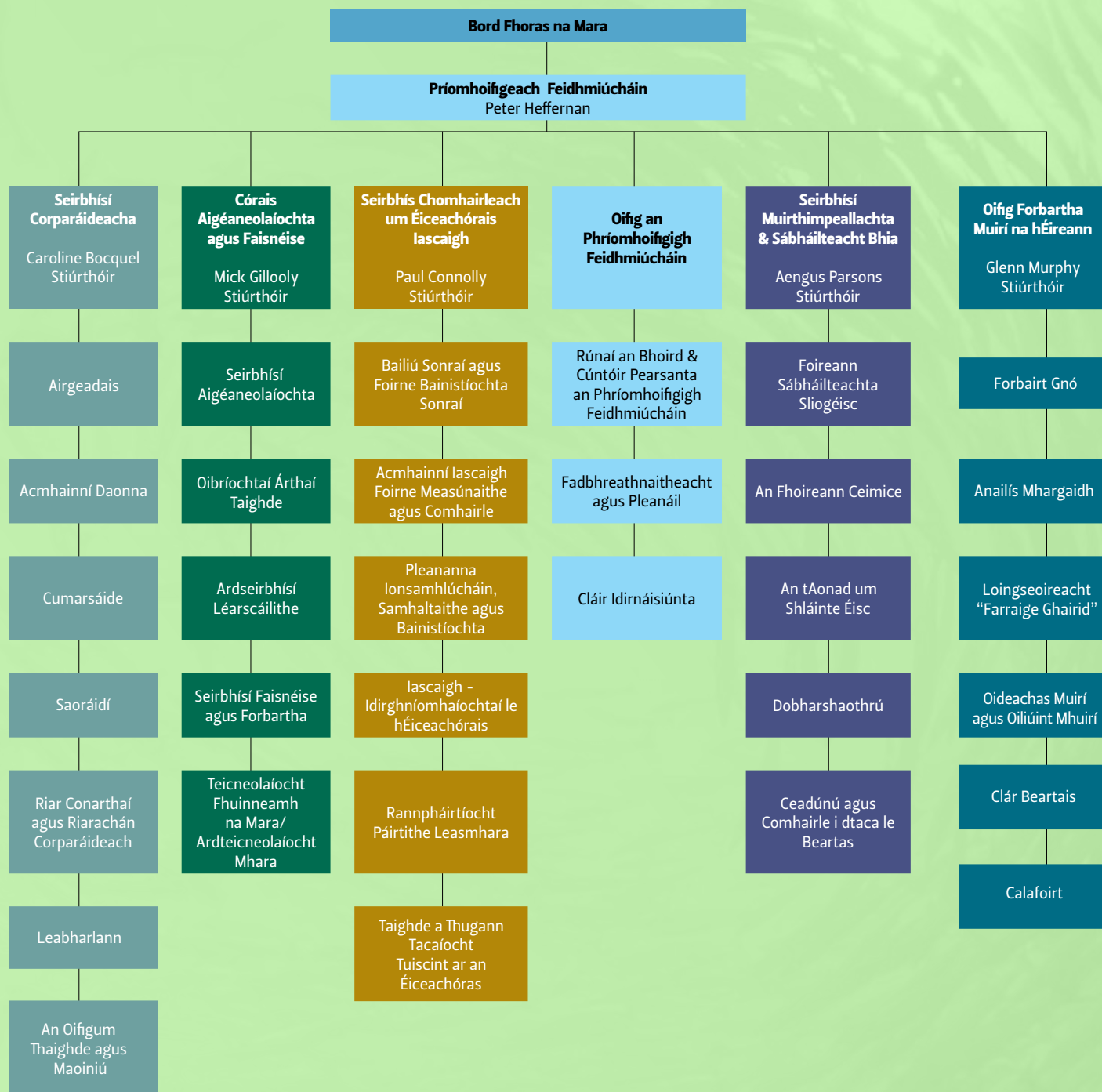
William Cherry, Presseye, Tuaisceart Éireann

An Clár Ábhar

Réamhrá agus Struchtúr Eagrúcháin	1
Comhaltaí an Bhoird	2
Ráiteas an Chathaoirligh	4
Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh	6
Seirbhísí Corparáideacha	8
Oifig Forbartha Muirí na hÉireann (IMDO)	12
Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia	14
Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais Iascaigh	18
Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise	20
Riarachán Ginearálta	24
 AGUISÍNÍ	
Aguisín 1 - Clár Taighde Mara an NDP	26
Aguisín 2 - Rannpháirtíocht na hÉireann i dTionscadail RTD an Aontais Eorpaigh	29
Aguisín 3 - Foilseacháin Fhoras na Mara	30
Aguisín 4 - Foilseacháin agus Páipéir Eolaíochta	31
Aguisín 5 - Sonraí Áirimh do Chóras Bhuiríos Umhaill 2013	35
Aguisín 6 - Clár Árthaí Taighde 2013	35
Aguisín 7 - Gníomhaíochtaí Taighde Eolaíochta Muirí (MSR) Eachtrannach in Uisce na hÉireann in 2013	39
Aguisín 8 - Plean Straitéiseach Fhoras na Mara - Achoimre Feidhmiúcháin	40
Aguisín 9 - Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh ag Seoladh Chomhaontas Taighde an AE - Ceanada - SAM	42
Aguisín 10 - Acmhainn Chomhroinnte an Atlantaigh - Tuarascáil Ceardlainne	44
 Gluais na nGiorrúchán	46
Ráitis Airgeadais	48

Is féidir leagan Gaeilge nó Béarla de Thuarascáil Bhliantúil Fhoras na Mara a íoslódáil ó www.marine.ie

Struchtúr Eagrúcháin Fhoras na Mara 2013

Réamhrá agus Struchtúr Eagrúcháin

Is é Foras na Mara an ghníomhaireacht náisiúnta um thaighde, teicneolaíocht, forbairt agus nuálaíocht mhara. Tá sé de chuspóir againn cumas geilleagrach acmhainní mara na hÉireann a mheas agus a bhaint amach; forbairt inbhuanaithe an tionscail mara a chur chun cinn trí chláir straitéiseacha mhaoinithe agus trí sheirbhísí eolaíochta bunriachtanacha; agus acmhainní nádúrtha mara na hÉireann a chosaint trí thaighde agus trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an gcomhshaol.

Tá acmhainn mhara suas le 220 milliún acra (thart ar 880,000 km²) ag Éirinn amach faoin bhfarraige mhór, atá níos mó ná deich n-oiread a hachair thalún. Cuireann Foras na Mara forbairt inbhuanaithe na hacmhainne ollmhóire mara sin chun cinn trí thaighde, trí theicneolaíochtaí nua a chur i bhfeidhm, agus trí chomhairle bhainistíochta a sholáthar don tionscal, don Rialtas agus don Aontas Eorpach (AE).

Soláthraíonn an Foras seirbhísí bunriachtanacha um thaighde mara, lena n-áirítear:

- > Cláir náisiúnta mhaoinithe do thaighde agus d'fhorbairt
- > Measúnú na stoc éisc agus comhairle bainistíochta
- > Seirbhísí sláinte éisc
- > Monatóireacht ar shábháilteacht bhia mara
- > Monatóireacht chomhshaoil

- > Oibríochtaí Árthaí Taighde
- > Léarscáiliú ghrinneall na farraige
- > Bainistíocht sonraí
- > Seirbhísí forbartha muirí

Cuimsíonn Foras na Mara cúig réimse seirbhíse agus Oifig an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin. Áirítear ar na réimsí seirbhíse:

- > Seirbhísí Corparáideacha
- > Seirbhísí Eolaíochta Aigéin
- > Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia
- > Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais Iascaigh
- > Oifig Forbartha Muirí na hÉireann

Neartaítear an eagraíocht trí bhéim láidir ar rialachas corparáideach agus trí bhéim ar bhainistíocht stuama airgeadais, rud a bhí tábhachtach maidir le rathúlacht an Fhorais le linn tréimhse a bhí dúshlánach ó thaobh an gheilleagair de le linn 2013.

Leagtar béim sa tuarascáil seo ar na bunspríocanna inghnóthaithe agus ar an dul chun cinn a rinneadh i leith ár bhfíse i rith na bliana 2013.

Comhaltaí an Bhoird

An tUasal Jim Fennell - Cathaoirleach (2008–2013)

Ceapadh an tUas. Jim Fennell i mí na Samhna 2008, agus is comhalta de chuid Chomhlachas na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte é. Is Rúnaí agus Rialtóir Airgeadais é i gComhlacht Ceannais Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe–Maigh Eo (GMIT). I dteannta lena ról i GMIT tá roinnt stiúrtóireachtaí faoina chúram freisin lena n-áirítear: Uachtarán Chumann Tráchtála na Gaillimhe, ‘An Chéim’ (Bainistíocht Faisnéis Ardoideachais Chomhoibríoch), Gréasán Náisiúnta Oideachais agus Taighde na hÉireann (HEAnet), agus Cathaoirleach ar Fhochoiste Airgeadais HEAnet; agus Coiste Iniúchta Chomhairle Contae Mhaigh Eo.

An tOllamh Patricia Barker (2013–2018)

Tá an tOll. Patricia Barker ina Comhalta d’Institiúid Chuntasóirí Cairte na hÉireann, agus bhain sí a cáilíocht amach i 1973. Rinne an tOll. Barker MPhil i Staidéar Inscní i gColáiste na Tríonóide. D’fhorbair a PhD paraidím nocht faisnéis airgeadais d’fhostaithe eagraíochtaí. Chuir sí isteach a hairteagail le Stokes Bros. & Pim i mBaile Átha Cliath agus d’oibrigh sí in Peat, Marwick Mitchell i Manchain. Bhí an tOll. Barker ina comhpháirtí ansin i gcleachtas cuntasáíochta i Manchain ar feadh sé bliana agus d’oibrigh sí in Ollscoil Mhanchain mar phríomhléachtóir.

Ceapadh an tOll. Barker mar léachtóir in Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (DCU) i 1980 agus bhí sí ina léachtóir sinsearach, ina Déan Comhlach (Scoil Ghnó) agus ina Leas-Uachtarán Ollscoile (Acadúil) i DCU. D’oibrigh sí mar ollamh ar cuairt in ollscoileanna i Nua-Eabhrac, i mBostún, in Angers, sa Mhaláiv, i nDárasalám, in Sydney agus in Cape Town agus bhí sí ina scrúdaitheoir seachtrach ar ollscoileanna agus ar chomhlachtaí gairmiúla. D’fhónaimh sí mar Chathaoirleach ar Choiste Cuntasáíochta Institiúid Chuntasóirí Cairte na hÉireann ar feadh ocht mbliana agus ar Chomhairle Institiúid na gCuntasóirí Cairte ar feadh ceithre bliana sna 1990idí. Is ball den Chomhairle í faoi láthair. Rinne sí ionadaíocht ar Éirinn ar Bhord na gCaighdeán Cuntasáíochta i Londain ar feadh naoi mbliana. Bhí sí mar chathaoirleach ar an sainghrúpa a bhí ag tuairisciú don Aontas Eorpach maidir

le ról, le struchtúr agus le feidhmeanna Chúirt Iniúcháir na hEorpa. Bhí sealanna dualgaís aici mar Mhaoirseoir Toghcháin le haghaidh na hEagraíochta um Shlándaíl agus Comhar san Eoraip (OSCE) i mBoisnia agus an Heirseagaivéin, i bPoblacht Serpska, san Afraic Theas, sa Chosaiv, sa Chasacstáin agus sa Bhealarúis.

D’oibrigh an tOll. Barker mar Fhairí ar Chearta Daonna in Iosrael agus sa Phalaistín. Bhí sí mar bhall de na Boird do Chúnamh do Mhná, do Chumann Tithíochta Sonas, don Chór Aireagail Náisiúnta agus don Údarás um Ard-Oideachas (ina cathaoirleach ar an gCoiste Iniúcháireachta), agus bhí sí mar Chathaoirleach ar Sheirbhís Fuilistriúcháin na hÉireann ar feadh trí bliana.

Tá an tOll. Barker ina Stiúrtóir ar Bhus Átha Cliath Teo. faoi láthair agus ar Veritas Ltd (mar chathaoirleach ar Choistí Iniúcháireachta an dá eagraíocht sin). Is comhairleoir deonach agus oiliúnóir í faoi láthair d’Ionad Éigeandála um Éigniú Bhaile Átha Cliath. Scríobh sí leabhair maidir le Cuntasáíocht Grúpa, Obair Sholúbtha sa Ghairm agus níos déanaí anuas scríobh sí faoi mhná ar éirigh leo sa ghairm Cuntasáíochta agus maidir le Rialachas Corparáideach agus Eitic Ghairmiúil.

An tUasal Francis Coyle (2010–2015)

D’oibrigh an tUas. Francis Coyle le Comhairle Contae Dhún na nGall i bpoist éagsúla ó 1974 go 2010. Ó 2001, bhí sé ina Stiúrtóir Seirbhísí maidir le Pleanáil agus Forbairt Eacnamaíochta. D’oibrigh an tUas. Coyle le Comhairle Baile Leitir Ceanainn agus bhí sé ina Bhainisteoir ar Chomhairle Baile Bhéal Átha Seanaidh ó 2005 go 2010 freisin. Bhí an tUas. Coyle ina Oifigeach Idirchaidrimh Eorpaigh ar an gComhairle le Comhdháil na Réigiún Muirí Forimeallach (CPMR) ar feadh sé bliana déag.

Sa tréimhse idir 1995 agus 1999, rinne sé bainistiú ar mhaoiniú ilmhilliúin Síochána agus Athmhuintearais na Comhairle agus bhí sé ina Rúnaí ar Thascfhórsa Dhún na nGall um Shíocháin agus Athmhuintearas. D’oibrigh an tUas. Coyle go dlúth leis an gCiste Idirnáisiúnta d’Éirinn freisin agus le meicníochtaí maoiniúcháin eile amhail Clár an AE maidir le Comhar Idir-Réigiúnach (INTERREG), agus PEACE III chun forbairt a dhéanamh ar

thionscadail ilghnéitheacha phobail agus athbheochana a bhí ceaptha chun feabhas a chur ar bhailte agus ar shráidbhailte, i nDún na nGall agus ar bhonn trasteorann araon. Is iar-Stiúrthóir é le Cuideachta Aerfort Dhún na nGall Teo. agus tá sé i mbun bainistíocht agus comhordú tionscadal faoi láthair.

An tUasal Paul Hyde (2012–2017)

Is é an tUas. Paul Hyde (BSc Arch, MA, MPlan, MRIBA, RIBA) an comhpháirtí bainistíochta in The Hyde Partnership, Architects and Town Planners, gnó ildisciplíneach deartha agus pleanála. Tá céimeanna bainte amach aige san Ailtireacht agus sa Phleanáil agus Forbairt Inbhuanaithe araon. Is ball é d'Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI), Institiúid Ríoga Ailtirí na Breataine (RIBA) agus Institiúid Pleanála na hÉireann (IPI)

Tá taithí ghairmiúil os cionn sé bliana déag ag an Uas. Hyde i ndáil le cúrsaí tógála lena n-áirítear forbairt talmhaí agus cósta araon chomh maith le pleanáil spásúlachta. I dteannta lena ról in The Hyde Partnership tá sé ina bhall de roinnt coistí lena n-áirítear: Institiúid Pleanála na hÉireann, Craobh an Deiscirt agus Institiúid Ríoga na nAiltirí in Éirinn, Craobh an Deiscirt agus Cumann Tráchtála Chorcaí.

An tUasal Lorcán Ó Cinnéide (2010–2015)

Is iar-Phríomhfheidhmeannach é an tUasal Lorcán Ó Cinnéide (BA) d'Eagras Táirgeoirí Éisc na hÉireann, príomhchomhlacht ionadaíoch de chuid thionscal na hiascaireachta. Bhain an tUas. Ó Cinnéide céim amach san Eacnamaíocht agus sa Pholaitíocht i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus bhíodh long iascaireachta aige freisin.

Ba bhall gníomhach an tUas. Ó Cinnéide de Chomhairle Chomhairleach Réigiúnach Uisce Iar-Thuaisceart an Aontais Eorpaigh agus réimse leathan de bhainistíocht iascaigh agus de chomhlachtaí comhairleacha eile in Éirinn agus ar leibhéal an Aontais Eorpaigh. Thug sé sainchomhairle don AE ar mheasúnú

An tUasal David Owens (2012–2017)

Tá an tUas. David Owens (ACA) ina Leas-Uachtarán, Airgeadas agus Oibríochtaí le SolarWinds (NYSE: SWI) i láthair na huair. Sular thosaigh sé le SolarWinds, chaith an tUas. Owens breis is seacht mbliana ag obair leis an eagraíocht bogearraí fiontraíochta Red Hat, Inc., áit ar oibrigh sé ar dtús mar Stiúrthóir ar Lóistíocht agus Táirgeadh Domhanda agus ansin mar Stiúrthóir Sínsarach Airgeadais – EMEA. Tá an tUas. Owens cáilithe mar chuntasóir cairte le Ernst & Young agus is ball é d'Institiúid Chuntasóirí Cairte na hÉireann.

An tUasal Donal Kelly (2013–2018)

Tá an tUas. Donal Kelly ina Stiúrthóir Bainistíochta le Fast Fish Ltd, gnó rathúil a dhíolann agus a sholáthraíonn iasc agus ola agus atá lonnaithe i mBaile Chaisleáin Bhéarra.

Bhí an tUas. Kelly ag fónamh ar Choiste Bainistíochta Celtic Sea Herring ar feadh 10 mbliana agus ar Choiste West Pelagic ar feadh 3 bliana.

D'fhónaimh an tUas. Kelly ar roinnt bord, san earnáil phríobháideach agus san earnáil dheonach. D'oibrigh sé go deonach ar son Phobal Chontae Chorcaí agus ar fhóiraim dheonacha, ar Bhord Forbartha Chontae Chorcaí agus ghníomhaigh sé mar Chathaoirleach ar CLG Bhaile Chaisleáin Bhéarra, agus ar Choiste Bainistíochta Chlub Gailf Phlás Bhaile Chaisleáin Bhéarra agus ar Chumann Forbartha Pobail Bhaile Chaisleáin Bhéarra.

Ráiteas an Chathaoirligh

Ba é an tUas. Jim Fennell a bhí i mbun maoirseachta ar rialachas corparáideach san Fhoras; chuir seisean a théarma mar Chathaoirleach i gcrích in 2013 agus ba mhaith liom mo bhuíochas a chur in iúl dó as a dhúthacht agus as a thiomantas, agus cuma mhaith ar an bhForas ina dhiaidh.

Cuireadh bailchríoch in 2013 ar an bPlean Straitéiseach le haghaidh Fhoras na Mara 2013–2016. Bhí sé seo riachtanach i gcomhair na pleanála inmheánaí a dhéanann gach réimse

seirbhíse síos go dtí cuspóirí feidhmíochta daoine aonair atá leagtha amach mar chuid de Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta an Fhorais.

Nuair a bhí an plean á réiteach, bhreithnigh bord Fhoras na Mara go mion na cúig Sprioc Ardleibhéil a chuir seofaí ann; 17 gcuspóir agus 88 gníomh tosaíochta agus KPlanna gaolmhara (feic Aghuisín 8). Ó thús na bliana 2013, bhí roinnt cruinnithe ag an mBord mar aon le ceardlann thiomanta chun forbairt bhreise a dhéanamh ar an bplean i gcomhar leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus le hardbhainistíocht an Fhorais. Beidh sé mar phríomhról ag an mbord maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an phlean agus tacú leis an bhfeidhmeannas agus é ag dul i ngleic leis an éileamh méadaithe ar sheirbhísí tráth a bhfuil acmhainní ón státchiste laghdaithe go mór.

Rinneadh roinnt athruithe ar an bhfoireann bainistíochta feidhmiúcháin agus líonadh an folúntas le haghaidh Stiúrthóir ar na Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia agus an post mar Stiúrthóir ar Oifig Forbartha Muirí na hÉireann a fógraíodh i mí na Nollag.

Síníodh Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh ag seoladh Chomhaontas Taighde an AE - Ceanada - SAM anseo ag Foras na Mara an 24 Bealtaine 2013. D'fhreastail an Taoiseach, an tUasal Enda Kenny, T.D., ar an ócáid a tharraing aird ar an obair a rinneamar ar chlár oibre um thaighde mara na hEorpa le linn Uachtaránacht na hÉireann ar an AE (Eanáir–Meitheamh 2013).

Lean Foras na Mara lena ról tábhachtach ag tacú le hobair Ghrúpa Comhordaithe Muirí (MCG) an Rialtais agus é i mbun maoirseachta ar chur i bhfeidhm an Phlean Chomhtháite Muirí d'Éirinn, Feidhm a Bhaint as Saibhreas ár nAigéin, a seoladh in 2012. Bhí ár bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin ina chathaoirleach ar an Tascfhórsa Cumasóra agus é mar chúram tábhachtach air tuarascáil a ullmhú le haghaidh an MCG maidir le cur i bhfeidhm na pleanála spásúlachta muirí in Éirinn.

Lean an Foras ag déanamh scoth na hoibre ina chuid seirbhísí agus d'éirigh leis cláir mhonatóireachta reachtúla, seirbhísí taighde agus seirbhísí comhairleacha a chur ar fáil do raon cliant.

Thionóil Foras na Mara an 10ú comhdháil ar Shábháilteacht Sliogéisc agus chuir sé raon cláir náisiúnta monatóireachta ar fáil le sábháilteacht tomhaltóirí a chinntiú maidir le bia mara agus cosaint na muirthimpeallachta, lena n-áirítear iarmharaigh agus truailléain, míolta farraige, bitocsainí, chomh maith le cigireachtaí agus monatóireacht ar ghluaiseacht stoic éisc agus sliogéisc faoi Threoir an AE maidir le Sláinte Éisc agus ceanglais na Creat-Treorach Uisce.

Chuir na hárthaí taighde náisiúnta dianchlár suirbhé i gcrích ag soláthar ardán náisiúnta taighde atá bunriachtanach i dteannta le deiseanna tábhachtacha oiliúna do mhic léinn tríú leibhéal tríd an gclár 'Scientists at Sea' a d'eagraigh an Comhaontas Straitéiseach Mara um Thaighde agus Oiliúint (SMART). Thug an Fhoireann Ardseirbhísí Léarscáilíochta faoi léarscáilíu ghrinneall na farraige chomh maith le fáil sonraí don chlár INFOMAR i limistéir tosaíochta amach ó chósta an deiscirt agus an

Shínigh ionadaithe ón Aontas Eorpach, ó na Stáit Aontaithe agus ó Ceanada 'Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh' a chomhaontaigh teacht le chéile i dtaca le Taighde an Aigéin Atlantaigh.

iarthair agus rinneadh suirbhé ar limistéir amach ó chósta an Chláir chun tacú le forbairt na hearnála fuinnimh in-athnuaite mhuirí.

Chuireamar an Leabhar bliantúil ar Stoc Iascaigh i dtoll a chéile, a úsáidtear chun comhairle maidir le stoc iascaigh a thabhairt don Chomhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéaladh na Mara agus é mar thagairt lárnach i gcaibidlíocht na Comhairle Iascaigh a bhíonn ar siúl gach bliain sa Bhruiséil; bhí ionchur eolaíochta againn maidir le hoibleagáidí nua gabhálacha (cosc ar iasc aischurtha) agus fócas nua réigiúnach bainistíochta a tugadh isteach mar chuid den Chomhbheartas Iascaireachta nua; tugadh tacaíocht don Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta chun cúig speiceas leochaileacha siorcanna a liostáil ar an gcoinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta ar Speicis i mBaol.

D'fhoilsigh Oifig Forbartha Muirí na hÉireann dár gcuid an 10ú leagan bliantúil de The Irish Maritime Transport Economist a bhfuil ardmheas air agus sholáthair sí príomhsheirbhísí comhairleacha don Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt maidir leis an athbhreithniú is déanaí ar Bheartas an Rialtais i leith Calafort agus lean sí dá seirbhísí tábhachtacha sna réimsí forbartha agus oiliúna gnó muirí.

Choinníomar ár gCreidiúnú maidir le Scothsheirbhís ó Scothfhostaithe le linn na bliana. Léiríonn sé sin, i dteannta an fhócais láidir atá againn ar an bhfoireann a spreagadh agus ar rannpháirtíocht inár bplean straitéiseach, go leagann Foras na Mara luach mór ar an ról riachtanach atá ag ár bhfoireann i mbaint amach spriocanna na heagraíochta seo. Leanamar ag infheistiú (€2.9m) i gcur i bhfeidhm na Straitéise Casadh na Taoide (Straitéis Nuálaíochta, Taighde agus Faisnéise Mara d'Éirinn 2007–2013) thar raon réimsí taighde.

Rinne ár gCoiste Iniúchta Inmheánaigh agus an Feidhmeannas sraith iniúchtaí inmheánacha déine inar tuairiscíodh uasleibhéil dearbhaithe maidir le raon leathan rialuithe do Bhord Foras na Mara.

Ní fhéadfaí éachtaí den sórt sin a bhaint amach murach tiomantas an Phríomhfheidhmeannaigh, lucht bainistíochta agus fhoireann an Fhorais, a choinnigh fócas agus tiomantas iontach i leith ár gcomhfhíse, is é sin “geilleagar mara a mbeidh borradh faoi gan dochar don éiceachóras agus a mbeidh ár gcuid scothsheirbhísí mar thaca aige.”

John Killeen.

An tUasal John Killeen
Cathaoirleach
(2014–2019)

Chuir an tUas. Jim Fennell a théarma mar Chathaoirleach ar bhord Foras na Mara i gcrích.

Síníodh Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh ag seoladh Chomhaontas Taighde an AE – Cheanada – SAM anseo ag Foras na Mara... a tharraing aird ar an obair a rinneamar ar chlár oibre um thaighde mara na hEorpa le linn Uachtaránacht na hÉireann ar an AE.”

Leabhar na Stoc 2013 á thabhairt ag an Dr Peter Heffernan, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Fhoras na Mara don Uasal Simon Coveney T.D., an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara

Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh

Bhí Uachtaránacht na hÉireann ar an AE ar siúl ó mí Eanáir go mí an Mheithimh 2013 agus bhí sé de phribhléid ag Foras na Mara ról a bheith aige ag tacú leis an iarracht thábhachtach náisiúnta sin. Bhí baint dhíreach ag ár bhfoireann eolaíochta le tacaíocht a thabhairt don Aire Coveney agus dá Roinn ina ról ceannaireachta ó thaobh bailchríoch rathúil a chur ar athchóiriú an Chomhbheartais Iascaireachta, agus bhí ionchur lárnach acu maidir leis an gcosc aschurtha agus tionscnaimh nua bainistíochta réigiúnaí.

Chabhraigh ár n-eolaithe freisin leis an Roinn Ealaíon, Oidhreacht & Gaeltachta ina gcuid oibre ar an gCoinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta ar Speicis i mBaol (ina liostaítear cúig speiceas nua leochaileacha siorcanna)

Bhí baint mhór ag Foras na Mara freisin le tacaíocht a thabhairt do phríomhthosaíochtaí eile Uachtaránacht na hÉireann ar an AE, eadhon, Straitéis an Atlantaigh agus an Plean Gníomhaíochta gaolmhar (a seoladh sa Bhruiséil i mí na Bealtaine) agus síniú Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh ag Seoladh Chomhaontas Taighde an AE - Ceanada - SAM (feic Aguisín 9). Fuair Plean Gníomhaíochta an Atlantaigh treoir ó cheithre cheardlann de chuid an Fhórait Atlantaigh, agus ba é Foras na Mara a d'eagraigh an ceann deiridh díobh a bhí ar bun i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh i mí an Mhárta 2013.

Shínigh ionadaithe polaitiúla as an AE, as Ceanada agus as SAM Ráiteas na Gaillimhe an 24 Bealtaine ag ócáid speisialta i bhForas na Mara agus áiríodh ann ceardlann eolaíochta idirnáisiúnta "An tAtlantach - Acmhainn Chomhroinnte" (feic Aguisín 10). Bhí an Foras sásta ról lárnach a bheith aige sa phróiseas sin thar ceann na hÉireann agus Choimisiún an AE.

Léirigh an obair sin a rinneadh go hidirnáisiúnta ról a chomhlíon Foras na Mara i gcomhar le Grúpa Comhordaithe Muirí idir-rannach na hÉireann, ar a raibh an tAire Coveney ina chathaoirleach. Tríd an obair a bhí ar siúl ag an MCG sin, bhí príomhról ag Éirinn i mbunathrú Phlean Gníomhaíochta an Atlantaigh de chuid an AE, Ráiteas na Gaillimhe agus múnla gnéithe suntasacha de thaighde muirí i gclár Horizon 2020 an AE. Seoladh an plean Eorpach um thaighde agus nuálaíocht, Horizon 2020, i mí na Nollag 2013 agus bhí €200m spriocdhírthe ar thaighde mara i gclár Horizon 2020 idir 2014-2015.

Bhí tionscnamh Uachtaránachta eile ar siúl chun léiriúchán den ócáid liteartha nuálach maidir le haigéaneolaíocht, The Longest River, a thabhairt chuig lán an tí de lucht féachana sa Bhruiséil. Bhí an ócáid ar siúl i gcomhpháirtíocht idir Cultúr Éireann agus Turasóireacht Éireann agus faoi phátrúnacht Maria Damanaki, Uasal agus Máire Geoghegan-Quinn, Uasal, Comhaltai den Choimisiún Eorpach. Fuair The Longest River ard-mholadh ina dhiaidh sin ó chlár gradam Allianz Business to Arts.

Lean Foras na Mara dá ról láidir tacaíochta d'obair an Ghrúpa Comhordaithe Mhuirí agus le linn 2012 bhí mé mar chathaoirleach ar an Tascfhórsa Cumasóra a bhunaigh an Grúpa Comhordaithe Muirí chun iniúchadh agus tuairisciú a dhéanamh ar chóras Pleanáil Spásúlachta Muirí d'Éirinn. Chuir an Tascfhórsa Cumasóra a thuarascáil isteach chuig an nGrúpa Comhordaithe Muirí i mí na Samhna. I mí na Nollag bunaíodh Tascfhórsa Forbartha faoi sainchúram an Ghrúpa Comhordaithe Mhuirí chun tuairisciú a dhéanamh ar phríomhghníomhaíochtaí chun sainghnéithe den chlár oibre fiontraíochta ó Feidhm a Bhaint as Saibhreas ár nAigéin a chur chun cinn.

Chuireamar Plean Straitéiseach nua trí bliana i gcrích, a d'fhorbair bord agus feidhmeannas Fhoras na Mara, ina gcuimsítear anois an príomhthosaíocht pleanála agus an creat lena bhfeidhmeoidh Foras na Mara idir seo agus 2016. Leagtar straitéis síos sa phlean chun treoir a thabhairt d'Fhoras na Mara de réir mar a thugaimid aghaidh ar dhúshlán leanúnach agus ar dheiseanna inár gclár oibre, agus de réir mar a chinntimid go ndéanfar ár seirbhísí reachtúla agus lárnacha a sheachadadh go dtí na caighdeáin is airde is féidir linn a bhaint amach. Má leanaimid ag obair le chéile, tabharfaidh an plean seo seans dúinn leanúint dár gcuid oibre sa tréimhse gheilleagrach seo nach bhfuil éasca ar aon duine agus cuideoidh sé linn a bheith réidh nuair a fheabhsóidh an gilleagar arís.

Mar gheall ar thiomantas agus ar ghairmiúlacht na foirne sholáthair Foras na Mara an tsraith iomlán dár seirbhísí tosaigh ónár bhfoirne seirbhísí ar fad agus tá cuntas níos mionsonraithe air sin níos déanaí sa tuarascáil seo. I measc na gclár seirbhísí eolaíochta agus comhairleacha níos mó atá againn tá siad seo a leanas:

- > Measúnuithe bliantúla ar stoc agus comhairle eolaíochta d'iascaigh agus foilsíú Leabhar bliantúil na Stoc mar bhailchríoch air
- > Clár monatóireachta reachtúla maidir le sábháilteacht bhia mara ar bhithcainín; iarmharaigh; sláinte éisc
- > Monatóireacht ar dhobharshaothrú
- > Clár a bhaineann le Creat-Treoir na Straitéise Mara agus leis an gCreat-Treoir Uisce
- > Suirbhé INFOMAR (Léarscáilí Ghrinneall na Farraige) agus clár bhreisluacha agus seirbhísí faisnéise
- > Oibríochtaí áthaí taighde ar an *RV Celtic Explorer* agus ar an *RV Celtic Voyager* agus ar an *ROV Holland I*
- > IMDO - forbairt earnáil na loingseoireachta agus seirbhísí gaolmhara, chomh maith le
- > Rialachas corparáideach; bainistíocht acmhainní daonna agus saoráidí.

Bhíomar mar óstaigh freisin le linn na bliana ar chuairt a thug Acadamh Eolaíocht Iascaigh na Síne, ag tógáil ar na Meabhán Tuisceana a síníodh in 2012, d'fhonn iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna comhoibrithe maidir le taighde muirí, i ndobharshaothrú agus i sábháilteacht bhia agus malairtí foirne.

Bhí Foras na Mara i mbun gníomhaíochtaí tábhachtacha taighde i roinnt réimsí in 2013 agus is é a mhaoine na gníomhaíochtaí sin. I measc na mbuaicphointí thángthas ar ghnáthóg nua i gcóras Chainneon Whittard, a d'aimsigh eolaithe ó Institiúid Muireolaíochta Mháirtín Uí Riain in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh ar bord an *RV Celtic Explorer*. Bhí foireann eolaithe in ann iniúchadh a dhéanamh ar an gchainneon go cianda ag úsáid an *ROV Holland I*, chun éadan carraige ingearach a aimsiú leathmhíle faoi dhromchla na farraige, a bhí ag síneadh suas ar feadh thart ar 150 méadar, agus é clúdaithe ag débhlaois agus ag coiréil. Creidtear go bhfuil cuid díobh suas le 200 bliain d'aois.

D'éirigh le Foras na Mara dámhachtainí maoinithe iomaíochta i gcomhar taighde seachtrach (FP7/INTERREG) a bhaint amach arbh fhiú €767k iad le linn 2013. Fágann sé sin ár dtuilleamh carnach idir 2007-2013 ag €5.6 milliún. Is gné thábhachtach é sin d'fheidhmíocht den scoth ó phobal taighde mara na hÉireann a bhfuil iomlán carnach de thart ar €68 milliún faighte acu idir na blianta 2007-2013 ó fhoinsí maoinithe EU FP7 agus INTERREG. D'éirigh le hearnáil mara na hÉireann os cionn €48 milliún i maoiniú iomaíoch a bhaint amach faoin gClár FP7, arb ionann é agus 8% de tharraingt síos iomlán FP7 go náisiúnta.

Chuir eolaithe ónár bhfoireann Sábháilteacht Sliogéisc an tionscadal taighde Astox2 i gcrích inar ndearnadh fionnachtana suntasacha maidir le tocsaineacht, bealaí agus speicis chúiseacha i dtaca leis an tocsain asaispioraigead.

Chuir ár n-eolaithe an sárthionscadal clúiteach ASIMUTH i gcrích freisin, inar forbraíodh táirgí réamhaisnéisithe ag baint úsáide as samhlacha fisiceacha, sataillte agus sonraí in situ le réamhrabhadh ar bhlás algach díobhálach a chur ar fáil, rud a thabharfadh deis d'fheirmeoirí éisc agus sliogéisc a gcultúr agus a gcleachtadh bainte a oiriúnú in am, chun cailleanais fhéideartha a laghdú.

Leanamar lenár gcomhoibriú leis an Lárionad Taighde Iascaigh i dTalamh an Éisc, chun suirbhé trasatlantach a dhéanamh ar an *RV Celtic Explorer*. Thug Ambasadóir Ceanada, a Shoilse Loyola Hearn cuairt ar an *RV Celtic Explorer* chun bualadh le heolaithe agus le criú as Éirinn agus as Ceanada sular sheol sé as Dugaí na Gaillimhe go St. Johns, i dTalamh an Éisc agus Leithinis Labrador.

Tá sé mar phríomhsprioc in *Feidhm a Bhaint as Saibhreas ár nAigéin* – *Plean Comhtháite Muirí d'Éirinn* feachtas a ardú maidir le saibhreas aigéin na hÉireann agus rannpháirtíocht leis an bhfarraige a mhéadú. Tarlaíonn sé sin de bharr na hoibre a dhéanaimid ar an gClár Oideachais do Thaiscéalaithe agus imeachtaí éagsúla (lena n-áirítear léiriú The Longest River thuasluaite).

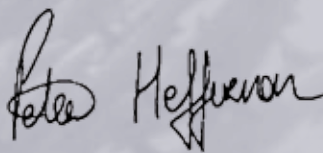
I mí na Nollag 2013 chuireamar fáilte roimh bhreis is 700 scoláire ar an *RV Celtic Explorer* i nDugaí na Gaillimhe ar feadh dhá lá, tráth ar thug siad turas ar an ártach agus ar bhuail siad leis na heolaithe agus leis an gcriú a oibríonn ar bord. Chuireamar leis na leibhéil rannpháirtíochta ar Chlár Oideachais na dTaiscéalaithe i limistéir chósta na Gaillimhe agus an Oirthir, agus fuair siad tacaíocht ó Ionad Oideachais na Gaillimhe; lean Galway Atlantaquaria leis an gClár do Thaiscéalaithe i Maigh Eo agus sa Chlár agus fuair siad tacaíocht ó na hionaid oideachais áitiúla.

Thug Oifig Forbartha Muirí na hÉireann dár gcuid isteach Innéacs iShip nuálach nua agus é ar an gcéad innéacs tíre ar domhan bunaithe ar shreafaí trádála agus tráchtá trína chalafoirt intíre. Tá eacnamaithe na hÉireann ag baint leasa cheana féin as an táscaire ualaithe sin gach ráithe de réir mar a thomhaiseann sé bail thionscal loingseoireachta na hÉireann agus an gheilleagair ghinearálta.

Thugamar an Fóram SmartOcean ó thuaidh go Béal Feirste i mí na Samhna 2013 i gcomhpháirtíocht an-rathúil a bhí againn le Invest NI. Bhí os cionn 180 duine aonair a bhí ag déanamh ionadaíochta ar bhreis is 90 eagraíocht rannpháirteach san fhóram is mó a bhí againn go dtí seo.

Ba mhaith liom mo mhíle buíochas a chur in iúl d'fhoireann Fhoras na Mara agus iad a mholadh as a dtiomantas don tseirbhís phoiblí.

Táim buíoch freisin den bhord as a gcuid iarrachtaí agus a dtreoir leanúnach. Chuir an cathaoirleach a bhí againn le cúig bliana anuas, an tUasal Jim Fennell, a théarma i gcrích i mí na Nollag. Ba mhaith liom tréaslú leis as an treoir, stuaim agus comhairle iontach a thug sé ar feadh a théarma.

An Dr Peter Heffernan
An Príomhfheidhmeannach

Chuir Foras na Mara agus an cór Cois Cladaigh atá lonnaithe i nGaillimh an t-imeacht liteartha agus cumarsáide muireolaíochta "The Longest River" ar taispeántas mar chuid den cheiliúradh ar Uachtaránacht na hÉireann ar Chomhairle an Aontais Eorpaigh, ag an Eglise du Saint-Sacrement sa Bhruiséil. (Ó chlé go deas) An Dr Brendan O'Connor, Stiúrthóir Chois Cladaigh; an tOllamh John Delaney, Ollscoil Washington; Maria Damanaki, Uasal, Coimisinéir an AE um Ghnóthaí Muirí agus na hIascaireachta; an Dr Peter Heffernan, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Fhoras na Mara.

"Bhí príomhról ag Éirinn i mbunathrú Phlean Gníomhaíochta an Atlantaigh de chuig an AE, Ráiteas na Gaillimhe agus múnlu gnéithe suntasacha de thaighde muirí i gclár Horizon 2020 an AE."

Chuaigh Ambasadóir Ceanada in Éirinn, a Shoilse, Loyola Hearn, ar bord an *RV Celtic Explorer* agus Dugaí na Gaillimhe chun bualadh le muintir na hÉireann agus Ceanada a chomhoibriú le chéile ar an turas taiscéalaíochta trasatlantach ó Ghailimh go St. Johns, Talamh an Éisc agus Leithinis Labrador.

Seirbhísí Corparáideacha

Seirbhísí Corparáideacha

Mar gheall ar an lánchosc leanúnach ar earcaíocht san earnáil phoiblí agus ar an timpeallacht a bhí deacair ó thaobh an gheilleagair de, leanadh de bheith ag díriú in 2013 ar luach ar airgead a sholáthar do chustaiméirí ar mhodh an-éifeachtúil. Baineadh é seo amach trí chomhoibriú le comhlachtaí eile agus seirbhís shoffhreagrach agus dhinimiciúil a sholáthar agus aird leanúnach ar rialachas corparáideach láidir.

I measc bhuaicphointí 2013 bhí siad seo a leanas:

- Choinníomar ár gCreidiúnú 'Scothsheirbhís ó Scothfhostaithe' faoi Chaighdeán - ETP 1000:2012 an Údaráis um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI). Is é seo caighdeán náisiúnta na hÉireann le haghaidh bainistíocht acmhainní daonna. Tá dhá phríomhchuspóir leis: feidhmiú mar uirlis chun gnó a fheabhsú chomh maith le hathrú agus nuálaíocht a spreagadh, agus foghlaim, forbairt agus rannpháirtíocht fostaíthe a chur chun cinn freisin de réir spriocanna na heagraíochta.
- Leanadh leis an straitéis *Casadh na Taoide (Straitéis Nuálaíochta, Taighde agus Faisnéise Mara d'Éirinn 2007–2013)* a chur chun feidhme le linn 2013 agus bhí infheistíocht bhreise €2.9m faoi Fhoclár Taighde Mara an Phlean Forbartha Náisiúnta arna riar ag Foras na Mara agus leis an méid seo infheistíodh €63.4m san iomlán go dtí seo faoi Fhoclár Taighde Mara an NDP.
- Le linn 2013, ghlacamar páirt in imeachtaí tábhachtacha for-rochtana agus poiblí ar bhonn náisiúnta agus idirnáisiúnta. Thug na himeachtaí sin deiseanna don Fhoras teagmháil a dhéanamh le pobail nua. Ina measc bhí an t-imeacht An tAtlantach – Acmhainn Chomhroinnte sa Gaillimh tráth ar síníodh an ráiteas stairiúil *Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh* idir an AE, SAM agus Ceanada.
- Cuireadh próifíl dhearfach Fhoras na Mara agus straitéis *Casadh na Taoide* in iúl trí úsáid chuimsitheach a bhaint as cumarsáid leictreonach agus as cumarsáid bunaithe ar an ngréasán, rud a bhí soiléir mar gheall ar an méadú ar líon na gcuaríteoirí ar www.marine.ie.
- Lean Rialachas Corparáideach de bheith ina thosaíocht thábhachtach do Sheirbhísí Corparáideacha, agus thuairiscigh iniúchtaí inmheánacha rialta uasleibhéil dearbhaithe do Bhord Fhoras na Mara ar raon leathan rialuithe.

Caroline Bocquel

Caroline Bocquel, Uasal

Stiúrthóir: Seirbhísí Corparáideacha

Acmhainní Daonna

Díríodh in 2013 ar sholáthar seirbhísí agus clár chun tacú lenár bhfoireann agus comhoibriú leo, go háirithe le seachadadh na gclár agus na seirbhísí atá mionsonraithe i bPlean Corparáideach Fhoras na Mara.

In ainneoin an lánchoisc ar earcaíocht sa tseirbhís phoiblí, dhírigh Foras na Mara a ghníomhaíochtaí Earcaíochta agus Roghnúcháin ar chlár taithí oibre agus forbartha. In 2013, rinneadh ochtar céimithe nua-cháilithe (Oiliúnaithe) a earcú faoi chlár taithí oibre a mhair caoga seachtain agus atá i bhfeidhm thar raon disciplíní eolaíochta, teicniúla agus riaracháin. Tairgeadh seacht gcinn déag de dheiseanna intéirneachta, go príomha thar raon réimsí eolaíochta agus riaracháin, do dhaoine ar an mbeochlár. D'éirigh le 75 faoin gcéad de na hoiliúnaithe agus 67 faoin gcéad de na hintéirnigh fostaíocht a fháil le heagraíochtaí eile tar éis a gcuid socrúcháin linn féin, agus thosaigh 13 faoin gcéad de na hintéirnigh Máistreacht nó PhD i ndiaidh a socrúcháin. Earcaíodh trí ról eile le linn 2013; ba dhá ról shealadacha a bhí maoinithe go seachtach péire díobh ag tacú le tionscadail taighde eolaíochta.

Choinnigh Foras na Mara a Chreidiúnú 'Scothsheirbhís ó Scothfhostaithe' faoi Chaighdeán NSAI - ETP 1000:2012. Léirigh sé sin ár n-infheistíocht i bhforbairt foirne, ár n-iarrachtaí ar cheannaireacht éifeachtach a chinntiú agus fócas ar chumarsáid a fheabhsú, agus feabhas leanúnach ar ghnó a chinntiú ag an am céanna.

I measc an fhócais foghlama agus forbartha a bhí ag Foras na Mara i gcomhair 2013 bhí forbairt phearsanta, forbairt bainistíochta agus sláinte agus sábháilteacht, chomh maith le bainistíocht agus pleanáil straitéiseach agus airgeadas do bhainisteoirí nach bainisteoirí airgeadais iad. Thairgearmar clár éagsúil atá dírithe ar oiliúint bhunriachtanach agus forbartha agus atá saincheaptha chun tacú le clár oibre criticiúla maidir le gnó a sheachadadh, agus cinntíodh forbairt leanúnach ár bhfoirne. Leanamar ag cur ár gclár in oiriúint chun tacú le riachtanais athraitheacha ár gcuid foirne, ag cur luach ar airgead ar fáil, ag baint leasa as clár réamhamhairc ghearra agus as cúrsaí ar líne, mar aon le huirlisí agus ábhar féinfhoghlama.

Bhí ocht gcruinniú ar siúl ag Coiste Sláinte agus Sábháilteachta Fhoras na Mara a thacaíonn lenár gClár Creidiúnaithe Cáilíochta ETP agus rinneadh ionadaíocht ar gach suíomh agus gníomhaíocht ar fud na heagraíochta. I rith na Seachtaine feasachta ar Shláinte, Sábháilteacht agus Féinleas Fostaithe i mí na Nollag 2013 bhí seimineáir ar na freagrachtaí atá ar bhainisteoirí agus ar fhoirne; garchabhair ceirde; meabhairshláinte dhearfach ag an obair agus an tábhacht atá le hithe sláintiúil agus le haclaíocht. Is de bharr iarracht agus thacaíocht an Choiste Sláinte agus Sábháilteachta agus na foirne san Fhoras atá an cuntas teiste dearfach againn maidir le sábháilteacht.

Airgeadas

Tá Foras na Mara tiomanta do na caighdeáin is airde rialachais chorparáidigh a choinneáil agus do chomhlíonadh iomlán an Chóid Chleachtais athbhreithnithe maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit a foilsíodh in 2009. Rinneadh measúnú neamhspleách ar chomhlíonadh an Fhorais in 2013 agus fuarthas amach go dtugtar tosaíocht ard do chaighdeáin rialachais chorparáidigh laistigh d'Fhoras na Mara.

Faoi mhaoirseacht an Choiste Iniúchta Inmheánaigh, lean Foras na Mara le hiniúchtaí inmheánacha a dhéanamh in 2013, agus dhearbhaigh gach ceann díobh rialachas d'ardchaighdeán san Fhoras arna chinntiú dá réir go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh á chothú agus á chur i bhfeidhm. Ina measc sin tá iniúchtaí ar an gcód cleachtais, athbhreithniú ar an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais, meicníochtaí tuairiscithe ar bhainistíocht airgeadais agus bainistíocht ar shonraí eolaíochta. Déantar athbhreithniú rialta ar an dul chun cinn ar na pleananna cur chun feidhme chun aghaidh a thabhairt ar aon mholtaí ón iniúchadh inmheánach agus tuairiscítear iad don Choiste Iniúchta Inmheánaigh agus do Bhord Foras na Mara.

Tugadh nósanna imeachta agus beartais airgeadais Foras na Mara chun dáta le linn 2013. Rinneadh athbhreithniú ar bhuiséad 2013 agus d'fhaomh an Bord Stiúrthóirí é i mí Eanáir 2013. Tá údarás agus freagracht buiséid sannta le haghaidh feidhmeanna sonracha do bhainisteoirí roghnaithe mar atá leagtha síos sna beartais agus nósanna imeachta maidir le saincheisteanna airgeadais agus soláthair an Fhorais.

Leantar leis an éiteas agus leis an aird láidir ar sholáthar poiblí ar fud Foras na Mara, agus eisíodh 39 tairiscint in 2013, agus foilsíodh deich gcinn díobh in Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach (IOAE). Tá ceannach láraithe ina mhodh éifeachtach agus éifeachtúil chun costais a laghdú agus beidh an cás amhlaidh in 2014.

Is é beartas Foras na Mara gach sonrasc a íoc go pras. Leagadh síos córais agus nósanna imeachta le go mbeifear in ann sonraisc a leanúint agus lena chinntiú go ndéanfar fócaíochtaí roimh an dáta dlite. Déantar sonraisc a logáil go laethúil sa roinn airgeadais, agus fiosraítear iad go córasach lena n-áirithiú go bhfuil siad deimhnithe agus curtha ar ais lena n-fócaíocht gan mhoill. Eisítear fócaíochtaí de réir mar is gá chun fócaíocht gan mhoill a áirithiú. Rinneadh nuashonrú ar ár gcóras airgeadais in 2013 agus is féidir iontrálacha leictreonacha a dhéanamh ann anois agus orduithe ceannaigh a fhaomhadh ann freisin.

Saoráidí

Déanann an fhoireann Saoráidí bainistiú ar oibríochtaí laethúla na bpríomhsheirbhísí tacaíochta lena n-áirítear glanadh, slándáil, cothabháil agus lónadóireacht taobh istigh de phríomh-oifig agus saotharlanna Foras na Mara. Tá siad bunaithe sa cheanncheathrú in Órán Mór den chuid is mó, agus is é príomhfheidhm na foirne caighdeán na saoráidí a choinneáil agus scothsheirbhísí do chustaiméirí a sholáthar trí na stórtha, fáiltiú agus feidhmeanna cothabhála, do chustaiméirí inmheánacha agus seachtracha araon.

Tugadh freagra ar 12,000 glaogh teileafóin san fháiltiú lárnach in Órán Mór le linn 2013 agus ardaíodh os cionn 406 saincheist cothabhála nach raibh sceidealaithe nó a bhí pleanáilte agus tugadh chun críche iad le linn na bliana. Is é príomhchuspóir na n-innealtóirí speisialaithe agus cothabhála ginearálta ná a chinntiú go leanfar d'oibríochtaí ar fud na saoráidí go léir agus go ndéanfar na foirgnimh, an gléasra agus an trealamh a choinneáil ag imeacht ag caighdeán fíorard oibriúcháin.

Ar cheann de phríomhchuspóirí na foirne tá éifeachtúlacht costais a bhaint amach trí chleachtais soláthair éifeachtacha agus nósanna imeachta oibriúcháin saoráidí. Tá úsáid tairiscintí oscailte agus creatlacha ón Oifig um Sholáthar Rialtais ina príomhchodanna soláthair don fhoireann. Leantar ag tabhairt poiblíochta do cheannach láraithe ar fud na heagraíochta, agus baill Saoráidí ina gcinn feadhna air.

Grúpa deilfeanna bolgshrónach amach ón gcósta, thart ar 150km siar ó Éirinn, a tógadh le linn an cheathrú suirbhé tiomnaithe ar chéiticigh ar an scairbh ilchríochach imeallach a rinne eolaithe ó Ionad Taighde Muirí agus Fionnuisce Institiúid na Gaillimhe-Maigh Eo. Tá an suirbhé atá á dhéanamh ar an *RV Celtic Explorer* á mhaoiniú trí Chlár Náisiúnta Am Loinge Ártach Taighde Foras na Mara 2013 a fhaigheann tacaíocht ó Fhoclár Taighde Mara an Phlean Forbartha Náisiúnta 2007–2013.

“Díríodh in 2013 ar sholáthar seirbhísí agus clár chun tacú lenár bhfoireann agus comhoibriú leo, go háirithe le seachadadh na gClár agus na Seirbhísí atá mionsonraithe i bPlean Corparáideach Foras na Mara.”

Imelda Hehir ó Foras na Mara ag caint le scoláirí faoina cuid oibre i mbainistíocht iascaigh ar an *RV Celtic Explorer*. Thug os cionn seacht gcéad scoláire as Gaillimh, Ros Comáin agus Maigh Eo cuairt ar an ártach taighde tar éis dóibh cur isteach ar an gcomórtas "Exploring the XTRA-Ordinary Writing Competition".

Seirbhísí Corparáideacha

Seirbhísí Leabharlainne

I mí na Samhna 2013, chuaigh leabharlann Foras na Mara isteach sa tairseach náisiúnta um rochtain oscailte le haghaidh foilseachán taighde na hÉireann (RIAN). Bhí 814 foilseachán i Stór Rochtana Oscailte an Fhorais (<http://oar.marine.ie/>) faoi dheireadh 2013 agus tugadh 16,422 cuairt air in 2013 agus 29,752 cuairt san iomlán ó seoladh é i mí an Mhárta 2011. Anuas ar na leaganacha digiteacha iomlána téacs d'fhoilseacháin Fhoras na Mara is cartlann thábhachtach é an Stór chun seantuarascálacha agus seanpháipéir a chaomhnú go leictreonach. Gné shuntasach den stór seo ná go bhfuil táscairí feidhmíochta ar fáil a léiríonn cé chomh minic a fhéachtar ar fhoilseacháin nó a dhéantar iad a íoslódáil agus na tíortha as a ndéantar é sin. Tháinig méadú mór ar infheictheacht agus ar thionchar taighde fhoilseacháin Fhoras na Mara agus ar an dóchúlacht go luafar iad mar is féidir na taifid uile atá sa Stór a chuardach le Google agus innill chuardaigh eile. Le bunú an Stóir, déantar cinnte go bhfuil Foras na Mara ag comhlíonadh sainorduithe ó chomhlachtaí maoiniúcháin, idir náisiúnta agus idirnáisiúnta, a éilíonn go mbeadh na foilseacháin uile a eascraíonn as an maoiniú curtha i stór ar rochtain oscailte.

Shínigh an Foras Meabhrán Tuisceana le hInstitiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo le linn 2013 chun acmhainní leabharlainne a chomhroinnt agus leagadh síos comhaontú maidir le hiasachtaí cómhálairte.

Cumarsáid

Leanadh de chumarsáid réamhghníomhach le príomhpháirtithe leasmhara Fhoras na Mara le linn 2013 trí chlár éagsúla meán, oideachais agus for-rochtana. Chuireamar tús le tionscadal chun suíomh gréasáin an Fhorais a athfhorbairt agus rachaidh sé beo in 2014 agus leanamar freisin ag forbairt ardáin meán sóisialta Twitter, Facebook agus LinkedIn. Tá líon suntasach daoine ag leanúint ár mblag scientists@sea agus bíonn eolaithe agus an pobal araon rannpháirteach ann.

Chuireamar an Clár Taiscéalaithe ar fáil i nGaillimh, i Maigh Eo, sa Chlár, i mBaile Átha Cliath, i gCill Mhantáin agus i gCorcaigh agus fuaireamar tacaíocht ónár gcomhpháirtithe, lena n-áirítear Galway Atlantiquaria, Sea Life Centre i mBré agus Lifetime Lab i gCorcaigh. Fuair an clár Oideachas do Thaiscéalaithe tacaíocht freisin ó ionaid oideachais na Gaillimhe, Mhaigh Eo, an Chláir agus na Carraige Duibhe. Rinneadh athstruchtúrú ar an gclár i nGaillimh, ag tairiscint ceithre mhodúl dhifriúla ar théarma na mara le haghaidh scoileanna a dhéanann iarratas tríd an Ionad Oideachais. Bhí turais scoileanna ar siúl ar an *RV Celtic Explorer* áit a raibh deis ag os cionn 700 dalta bunscoile agus meánscoile foghlaim faoin taighde a dhéantar ar an ártach, lena n-áirítear léarscáiliú ghrinneall na farraige, taighde iascaigh, aigéaneolaíocht chomh maith le tuiscint a fháil ar an gcineál saoil a bhíonn ag duine a oibríonn ar ártach taighde.

Bhí roinnt scéalta a bhaineann le cúrsaí mara agus a ndearna Foras na Mara poiblíocht orthu le feiceáil sna meáin ar feadh na bliana lena n-áirítear suirbhé bithfhionnachtana a rinne Ollscoil na hÉireann, Gaillimh ar bord an *RV Celtic Explorer* agus thángthas ar ghnáthóga nua domhainfharraige le linn an tsuirbhé sin ag úsáid an *ROV Holland 1*. Maoiníodh an suirbhé faoin straitéis Casadh na Taoide le tacaíocht ó Fhoras na Mara agus ón bPlean Forbartha Náisiúnta 2007-2013. D'éirigh le ASIMUTH, tionscadal arna mhaoiniú ag Creatlach 7 an AE faoi stiúir na hÉireann (faoi stiúir Stáisiún Taighde Mara Dháithí Uí Mhurchú - DOMMRS)

Máistir Dhuais Copernicus a bhuachan (Monatóireacht Dhomhanda don Chomhshaoil agus don tSlándáil) as an tseirbhís faireacháin cruinne is fearr do shaoránaigh na hEorpa 2013. D'fhorbair an tionscadal uile-Eorpach seo córas rabhaidh ar líne chun réamhrabhadh a thabhairt don tionscal dobharshaothraithe maidir le bláthú algáí díobhálacha

Bhí siad seo a leanas i measc imeachtaí eile a tuairiscíodh go minic sna meáin: An t-imeacht *An tAtlantach – Acmhainn Chomhroinnte* a bhí ar siúl ag Foras na Mara, Gaillimh i mí na Bealtaine, tráth ar síníodh an ráiteas stairiúil *Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh* ag lainseáil comhaontú taighde idir an AE, SAM agus Ceanada; an *Fóram SmartOcean* i mBéal Feirste inar ndearnadh poiblíocht ar Éirinn agus ar Thuaisceart Éireann mar cheannairí i bhforbairt táirgí agus seirbhísí teicneolaíochta faisnéise is cumarsáide (TFC) le haghaidh earnálacha mara domhanda; agus cuireadh an tábhacht atá le taighde mara iildisciplíneach chun cinn ag an ócáid *The Longest River – A Marine Science, Literacy and Music event* a bhí ar siúl sa Bhrúiséal agus an bealach a bhfuil obair thar theorainneacha idirnáisiúnta riachtanach chun éiceachórais mhuirí fholháine a bhaint amach. Fuair an ócáid sin ardmholadh ag na gradaim Allianz Business 2 Arts.

Aonad Bainistíochta Chasadh na Taoide agus Oifig Taighde

Ba é 2013 an bhliain dheireanach de théarma *Straitéis Chasadh na Taoide* (*Straitéis Nudálaíochta, Taighde agus Faisnéise Mara d'Éirinn 2007-2013*). I rith na bliana, bhí díreach os cionn €2.9m infheistithe faoi Fhochlár Taighde Mara an NDP arna riar ag Foras na Mara. Tá liosta iomlán d'infheistíochtaí nua in 2013 ar fáil in Aguisín 1. Fágann an infheistíocht in 2013 gurb ionann an infheistíocht iomlán faoi Fhochlár Taighde Mara an NDP agus €63.4m go dtí seo (2007-2013). Úsáideadh formhór (86%) na hinfheistíochta 2013 chun tacú le taighde (143 lá) agus le cláir oiliúna fochéime/iarchéime (57 lá) ar bord na n-árthaí taighde náisiúnta an *RV Celtic Explorer* agus an *RV Celtic Voyager*. Tugadh faoi thaighde inar díríodh ar na réimsí seo a leanas: iascaigh (suirbhé ar uibheacha ronnach), muirthimpeallacht (suirbhé ar chothaitheigh), aigéaneolaíocht/athrú aeráide, geolaíocht mhuirí, teicneolaíocht mhara agus bithéagsúlacht/bithfhionnachtain mhara. Cuireadh cláir oiliúna ar fáil do mhic léinn ó sé Institiúid Ardoideachais, trí mhodúil shonracha struchtúrtha agus chreidiúnaithe nó trí chúrsaí cineálacha iildisciplíneacha a ndearna Scoil Mhara SMART comhordú orthu in Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo.

In 2013, foilsíodh ceithre thuarascáil deiridh maidir le tionscadail agus cuireadh ar fáil iad ar Stór Rochtana Oscailte Fhoras na Mara. Soláthraíonn na tuarascálacha sin torthaí taighde tábhachtacha ar bhonn fianaise a chuideoidh le cinnteoireacht beartais a dhéanfar sa todhchaí maidir le dobharshaothrú iasc eite (maidir le paiteolaíocht gheolbhaigh agus galair éisc), dobharshaothrú feamainne (speicis feamainne a bhfuil cumas tráchtála iontu), comhtháthú sonraí (de shonraí geo-eolaíochta) agus cosaint na muirthimpeallachta (trí scaipeadh mamach mara a chainníochtú in uiscí na hÉireann).

Infheistíodh €5m breise, trí chlár iomaíochta náisiúnta eile (e.g. DAFM, HEA, SFI, EPA, IRC), i dtaighde dírithe ar aghaidh a thabhairt ar spriocanna *Chasadh na Taoide*. Mar chuid de sin bhí glao suntasach inar bronnadh €4m faoi Bheart Taighde Institiúide Bia (FIRM) DAFM le haghaidh taighde ar bhia mara.

Bhí ag éirí go maith i gcónaí le taighdeoirí mara na hÉireann i gcláir maoiniúcháin iomaíocha an AE (FP7 agus INTERREG), agus bronnadh deontais dar luach €12.8m in 2013. Fágann sé seo gurb ionann agus €67.5m iomlán na ndeontas a bronnadh ar thaighdeoirí mara Éireannacha i dtimthriall maoinithe reatha an AE (2007–2013). Tá thart ar €204m san iomlán infheistithe anois i dtaighde mara/taighde atá bainteach le cúrsaí mara in Éirinn thar ré *Chasadh na Taoide* (2007–2013) agus is ionann 33% de sin agus deontas an AE le haghaidh taighde. Tá iomlán na ndeontas AE a baineadh amach thar an tréimhse sin trí huaire níos mó ná an sprioc a leagadh síos in 2007.

Thug an Oifig Taighde tacaíocht freisin do chomhghleacaithe i bhForas na Mara i ngach réimse seirbhíse le linn 2013 a bhain le bainistiú/riar tionscadal taighde arna maoiniú ag an AE. Tá tacaíocht á cur ar fáil do 26 tionscadal faoi láthair, dar luach os cionn €3.3m don Fhoras ó thaobh deontais de. Sa chuid deiridh den bhliain dírfódh an fócas ar dhul i dtaithí agus ullmhú don chéad sraith maoinithe eile de chuid an AE sna seacht mbliana seo romhainn; is é sin Horizon 2020.

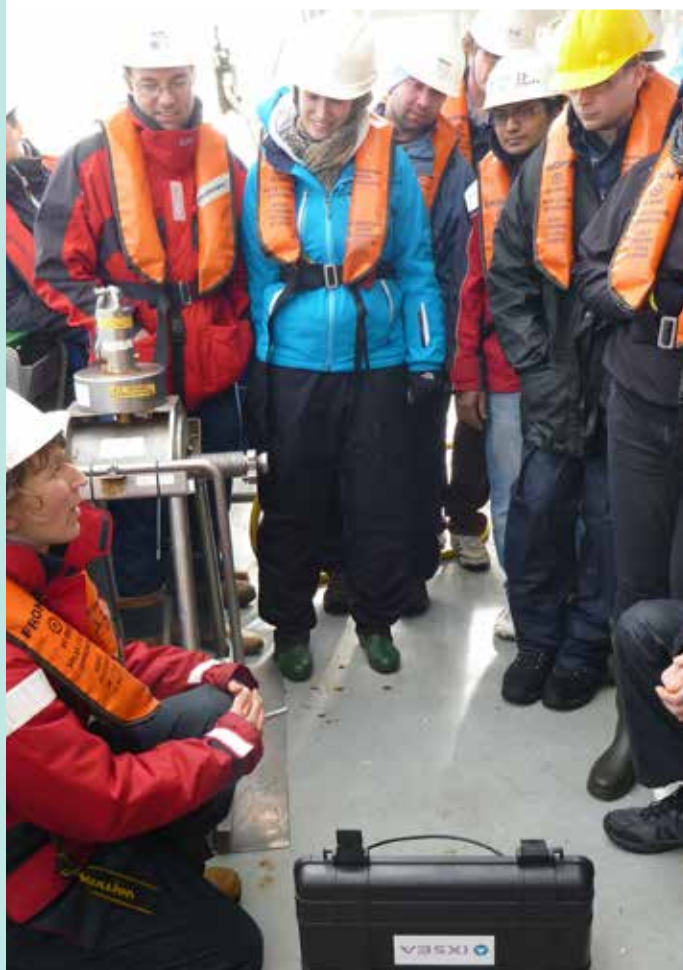
Inrochtaineacht

Chloígh an Foras go hiomlán le forálacha an Achta um Míchumas le linn 2013.

Athsheoladh Clár Oideachais Mara na dTaiscéalaithe agus tá 45 scoil is páirteach sa chlár mara i nGaillimh anois.

“Cuireadh an tábhacht atá le taighde mara ildisciplíneach chun cinn ag an ócáid The Longest River – A Marine Science, Literacy and Music event a bhí ar siúl sa Bhruiséil agus an bealach a bhfuil obair thar theorainneacha idirnáisiúnta riachtanach chun éiceachórais mhuirí fholláine a bhaint amach”

Léiríonn Sheena Fennel as OÉ Gaillimh eisiúint fhuaimniúil le linn an chúrsa phraiticiúil farraige ar ardteicneolaíochtaí mara a mhair dhá lá agus a seachadadh ar an ártach taighde náisiúnta an RV Celtic Voyager do mhic léinn iarchéime ón gclár Céimí Idirnáisiúnta SmartOcean: Tionscnamh Fiontraíochta (ISGEI). Rinneadh an oiliúint faoin straitéis Casadh na Taoide le tacaíocht ó Fhoras na Mara agus ó Fhoclár Taighde Mara an Phlean Forbartha Náisiúnta 2007–2013.

Oifig Forbartha Muirí na hÉireann

Ráiteas an Stiúrthóra

Tá an eárnáil iompair mhuirí ag teacht slán ó thréimhse cúlaithé agus comhdhlúthaithe a thosaigh in 2007. Cé gur iomaí dúshlán atá le sárú fós, ba bhliain thábhachtach é 2013 ó thaobh athruithe. Bhí fás le brath arís sa mhéid trádála iomlán a bhí ag gluaiseacht trí chalafoirt na hÉireann, de réir mar a tháinig méadú ar an éileamh ar amhábhair i dtionscail cosúil le talmhaíocht agus tógáil.

Ar feadh na tréimhse ar fad, de réir mar a bhí an geilleagar ag teacht chuige féin, bhí clár oibre Oifig Forbartha Muirí na hÉireann (IMDO) dírithe go daingean i gcónaí ar bheartais agus ar chleachtais a fhorbairt ina dtacaítear le fás, le hinbhuanaitheacht agus le cruthú post laistigh den eárnáil iompair mhuirí. Is iarracht chomhoibritheach é beartais agus cleachtais den chineál sin a fhorbairt a bhí ag brath go mór ar chomhoibriú páirtithe leasmhara sa tionscal. Is léir iad torthaí na comhiarrachta sin san obair ar éirigh leis an IMDO a dhéanamh in 2013 agus sna blianta roimhe sin. Mar shampla:

- Tairgeann an IMDO sonraí iontaofa agus údarásacha a choinníonn súil ar fhás agus ar fhorbairt na hearnála. Eisítear tráchtearraí ráithiúla maidir leis an margadh, mar aon le *The Irish Maritime Transport Economist* (IMTE), foilseachán bliantúil a úsáideann cleachtóirí, comhlachtaí ionadaíocha agus lucht déanta beartas mar dhoiciméad tagartha anois. Ní bheadh na foilseacháin sin againn in aon chor murach comhoibriú agus tacaíocht na gcomhlachtaí loingseoireachta, na gcalafoirt agus gníomhaireachtaí eile san eárnáil. Eisíodh an 10ú heagrán den IMTE in 2013, sprioc thábhachtach ina fhorbairt. Mar thoradh ar an stór sonraí atá taobh istigh den IMDO anois tá deis ann cur go heolasach le forbairt Beartas Náisiúnta maidir le Calafóirt, a d'fhoilsigh an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt in 2013.
- Nuair a tugadh isteach é in 2002, chuir córas Cháin Tonnáiste na hÉireann deireadh leis an meath ar úinéireacht loinge dúchasaigh. D'éirigh leis freisin úinéirí loinge idirnáisiúnta a thabhairt isteach sa scéim agus infheistíocht choigríche isteach a thabhairt chomh fada le hearnáil mhuirí na hÉireann. Tá cuideachtaí loingseoireachta idirnáisiúnta, a thug an IMDO go hÉirinn, le feiceáil go follasach anois i measc na gcuideachtaí is fearr in Éirinn, mar a tuairiscíodh i Liosta an Irish Times den 1000 cuideachta is fearr i mí na Bealtaine 2013. Ba thionscnamh réamhghníomhach a bhí i dtabhairt isteach chóras na cánach tonnáiste ag an Rialtas agus tá sé fós ag saothrú díbhinne don eárnáil mhuirí agus don gheilleagar níos leithne. Faoi dheireadh 2013, bhí 45 cuideachta cláraithe faoin scéim, ag cuimsiú beagnach 300 ártach.
- Trí thacú le hoideachas agus le hoiliúint daltaí, tríd an Scéim Cúnaimh Oideachais do Mharaithe na hÉireann (ISEAS), leanann an IMDO ag aithint agus ag léiriú scoth na gcéimithe atá ag teacht amach as Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann. Tríd an scéim, faigheann daltaí socrúcháin le cuideachtaí loingseoireachta idirnáisiúnta clúiteacha agus is féidir leo dul ar aghaidh agus gairmeacha beatha bisiúla agus rathúla a bheith acu san eárnáil mhuirí. In 2013, d'aimsigh an clár ISEAS socrúcháin do 123 dalta leis na 14 chuideachta a bhí rannpháirteach sa scéim.
- Bíonn tionchar ag feidhmíocht agus ag éifeachtúlacht na hearnála iompair mhuirí ar thrádáil idirnáisiúnta, ar iomaíochas ár ngeilleagair náisiúnta agus ar chruthú post. Dá bhrí sin, tá sé de chúram ar an

IMDO oibriú go dlúth le gach calafóirt tráchtála ar an oileán, lena n-áirítear iad sin i dTuaisceart Éireann, chun forbairt na hearnála a stiúradh chun cinn. D'aithin an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta an gá atá le héifeachtúlacht agus le hiomaíochas san eárnáil, agus d'iarr sé ar an Údarás Iomaíochta athbhreithniú a dhéanamh ar iomaíochas chalafoirt na hÉireann. Chuir an IMDO leis an bpróiseas comhairliúcháin trí anailís theicniúil agus staitistiúil a sholáthar, a bhí mar bhonn eolais ag an tuarascáil a d'eisigh an tÚdarás Iomaíochta i mí na Samhna 2013. Ina theannta sin, rinne an IMDO a athbhreithniú bliantúil ar fheidhmíocht airgeadais chalafoirt na hÉireann, agus cuireadh faoi bhráid an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt é i rith na bliana. Tugadh athbhreithniú comparáideach san anailís ar fheidhmíocht airgeadais na gcalafoirt agus d'úsáid comhghleacaithe sa Roinn na torthaí chun treoir a thabhairt maidir le cinntí beartais níos leithne maidir le calafóirt.

Trí bheith rannpháirteach i dtionscnaimh cosúil leo sin atá thuasluaite, spreagann an IMDO athrú dearfach agus comhlíonann sé a shainordú chun tacú le forbairt eárnáil iompair mhuirí na hÉireann. Le linn 2013 ar fad, chuir an IMDO béim ar na tionscnaimh agus na beartais sin a thugann deis an geilleagar a athnuachan agus poist a chruthú.

An tUasal Glenn Murphy

Stiúrthóir: Oifig Forbartha Muirí na hÉireann

Leárgas Náisiúnta

Ag iompú ar fheidhmíocht na hearnála iompair mhuirí in Éirinn in 2013, is léir gur thug roinnt táscairí údar misnigh dúinn le hais mar a bhí againn le roinnt blianta anois.

Tá an méid trádála a bhogann trí chalafoirt na hÉireann ina tháscaire iontaofa d'fheidhmíocht agus de ghníomhaíocht gheilleagrach náisiúnta. Cé go bhfuil an méid tráchtála atá ag dul trí chalafoirt na hÉireann fós i bhfad faoi bhuai stairiúil na ndéic mbliana roimhe seo, is fuá a rá gur tháinig méadú 3% ar an Innéacs iShip, an tomhas comhbhailiúcháin de mhéideanna trádála, go dtí 862 pointí in 2013. Tháinig méadú 6% ar thrácht builc thirim, inar cuimsíodh tráchtearraí cosúil le gual, mian agus táirgí talmhaíochta. Tháinig méadú 18% ar an innéacs maidir le bulc le briseadh, ina ndéantar rianú ar ábhar a bhaineann le tógáil, cosúil le cruach agus adhmaid, rud a thabharfadh le fios go bhfuil borradh arís ar eárnáil na tógála. Ar an iomlán, mar thomhas d'fheidhmíocht gheilleagrach, tacaíonn innéacs iShip le haghaidh 2013 leis an tuairim go bhfuil dul chun cinn cobhsaí a dhéanamh i dtreo téarnamh gheilleagrach.

Chuir roinnt cuideachtaí calafóirt, a bhfuil sé de chúram orthu an bonneagar a sholáthar chun freastal ar éilimh gheilleagar na hÉireann amach anseo faoin mBeartas Náisiúnta maidir le Calafóirt, tograí uaillmhianacha isteach chun leathnú agus forbairt a dhéanamh. Cé nach bhfuil aon imní faoi láthair faoi chumas iomlán na gcalafoirt, toisc go bhfuil an méid tráchtála reatha faoi bhuai ceanna a bhí ann roimh an gcúlú eacnamaíoch, aithnítear sna tograí atá á mbreithniú go bhfuil gá le cumas breise ag calafóirt de réir mar a fheabhsaíonn an geilleagar agus de réir na féidearthachta a bhaineann le cuid shonrach den mhargadh, cosúil le gnó cúrsála, a leathnú go suntasach amach anseo.

In 2013, tháinig pleananna chun cinn chun seirbhísí nua a chur ar fáil go dtí an Fhrainc agus an Spáinn agus cuireadh acmhainn bhreise le roinnt bealaí atá ann cheana. Léirítear i bhfógraí den sórt sin go bhfuiltear muiníneach arís go bhfeabhsóidh geilleagar na hÉireann agus go gcreidtear gur féidir trácht paisinéirí agus lastais a mhéadú ar roinnt bealaí. Cuirtear fáilte roimh na tionscnaimh sin agus is athrú suntasach meoin é maidir le cumas fáis na hearnála.

Fágann na tascáir agus na treochtaí seo i dteannta a chéile, atá á bhfaire go grinn ag an IMDO, nár mhiste a bheith soirbh de bheagán ar aon nós go bhfuil an earnáil iompair mhuirí ag teacht chuici féin diadhdh ar ndiaidh ó thréimhse inar cuireadh tús le gearradh siar mór in 2007.

Leárgas Idirnáisiúnta

Is tionscal domhanda í an loingseoireacht nach féidir a dheighilt go néata i réigiúin thíreolaíocha scoite. Tá sócmhainní an tionscail soghluaiste agus dá bharr sin, bíonn tionchar mór go réigiúnach ag treochtaí domhanda. Déanann an IMDO monatóireacht ar mhargáil loingseoireachta ar fud an domhain agus tugann sé tuairisc ar na tosca a mbíonn tionchar acu ar sholáthar, ar éileamh agus ar phraghsáil taobh istigh den tionscal. Tá an méid seo a leanas san anailís: éileamh domhanda; rátaí cairte; rátaí malartáin; rátaí úis; praghsanna breosla; agus raon saincheisteanna sóisialta, polaitiúla agus geilleagracha a mbíonn tionchar acu ar mhargáil loingseoireachta go hidirnáisiúnta agus dá réir sin, ar earnáil iompair mhuirí na hÉireann.

Tháinig méadú 5% ar thrádáil dhomhanda coimeádán in 2013, beagán níos ísle ná mar a bhíodhas ag súil leis, agus sin mar gheall go príomha ar thearcfheidhmíocht i Limistéar an Euro. Ag féachaint chun cinn, táthar ag súil go méadóidh an méid trádála idir 6% agus 7% in 2014, de réir mar a leantar don téarnamh geilleagrach i dtíortha limistéar an Euro.

Tuairiscíodh méaduithe measartha maith ar mhargadh cairte longa coimeádán domhanda in 2013, de réir mar a mhéadaigh rátaí 2.9% ar an meán, i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Is fiú a thabhairt faoi deara, gur tháinig méadú 20% sa tréimhse ar rátaí cairte le haghaidh aicmí áirtheaí a bhfuil ceannas acu ar mhargadh na hÉireann (300 go dtí 1000 TEU). Mar sin féin má fhéachaimid ar an scéal ar bhonn stairiúil, bhí na rátaí fós níos ísle ná riamh i gcás bhunáite na n-aicmí áirtheaí, agus i gcuid mhaith cásanna faoin leibhéal a ghineann toradh geilleagrach d'úinéirí.

Maolaíodh an méadú ar rátaí cairte a raibh tionchar acu ar mhargadh na hÉireann mar gheall ar phraghsanna buncair a bhí níos ísle ná an meán – síos 7% ó 2012, bunaithe ar IFO 380. Mar sin féin b'fhéidir gur faoiseamh sealadach é sin. Ón 1 Eanáir 2015, beidh feidhm le Treoir Sulfair an AE. Méadóidh sé sin go substaintiúil costas breosla buncair, agus tiocfaidh méadú ar fhormhuirir breosla dá réir. Iarrfar ar gach long a bheidh ag dul thar Limistéar Rialaithe Astaíochtaí Sulfair (SECA) breosla a úsáid ina bhfuil an méid sulfair ann níos lú ná 0.1%.

Bhí rátaí úis níos ísle ná riamh go hidirnáisiúnta. Táthar ag smaoineamh ar rátaí úis a ghearradh tuilleadh agus fiú rátaí úis cineál díúltach a ghearradh ar thaisc d'fhonn gníomhaíocht ghilleagrach a spreagadh agus an brú díbhóilscitheach laistigh de Limistéar an Euro a mhaolú.

Mar gheall ar neart an Euro in aghaidh mór-airgeadraí eile, go háirithe airgeadra chomhpháirtithe móra trádála na hÉireann, cuireadh tuilleadh leis na dúshláin a bhí os comhair easpórtálaithe na hÉireann in 2013. Táthar ag ceapadh go n-éireoidh an Euro níos laige de réir a chéile in 2014, agus meán-réamhaisnéisí ag maíomh go dtiocfaidh dímhéas 6.0% agus 5.2% air i gcoinne an Steirling agus dhollar SAM faoi seach.

Gach seans go gcabhróidh sé sin le cúrsaí trádála easpórtálaithe na hÉireann sa dá mhargadh thábhachtacha sin an bhliain seo amach romhainn.

Ar feadh 2013 ar fad, rinne an IMDO monatóireacht ar threochtaí idirnáisiúnta a bhfuil tionchar acu ar fheidhmíocht earnáil iompair mhuirí na hÉireann agus bhí tionchar ina dhiaidh sin ag na treochtaí sin ar an gcomhairle beartais a thug sé don rialtas.

Leárgas ar fud an Tionscail

Cuimsítear raon leathan grúpaí leasa i dtionscal iompair mhuirí na hÉireann. Bíonn tionchar suntasach ag feidhmíocht na hearnála ar an ngeilleagar náisiúnta, go háirithe cúrsaí trádála agus turasóireachta. Tá sé tábhachtach dá bhrí sin, mar ghníomhaireacht forbartha, go bhfaigheadh an IMDO tuairimí raon páirtithe leasmhara a dhéanann ionadaíocht ar an tionscal trí chéile. Tá sé tábhachtach freisin go mbeadh aon seasamh a ghlacann an IMDO maidir le beartais á dtreorú ag saincheisteanna náisiúnta, ag saincheisteanna atá ag teacht chun cinn laistigh den AE, agus ag forbairtí domhanda ábhartha. Chuige sin, cothaíonn an IMDO caidrimh láidre le líonra eagraíochtaí agus gníomhaireachtaí a bhfuil cuspóir coiteann acu an earnáil iompair mhuirí a fhorbairt in Éirinn.

Ar leibhéal náisiúnta, is gnách leis an IMDO oibriú go dlúth le grúpaí ionadaíocha cosúil le Cumann Onnmhaireoirí na hÉireann, IBEC agus Cumann Calafort na hÉireann. Ina thacaíocht d'fhorbairt an tionscail, d'fhorbair an IMDO ceangal láidir le gníomhaireachtaí mar an IDA, Fiontraíocht Éireann agus institiúidí tríú leibhéal a bhfuil baint acu le cláir oideachais san earnáil mhuirí.

Ar leibhéal Eorpach, tá baint ag an IMDO le cláir AE a leagan amach agus a chur i bhfeidhm agus scaipeann sé faisnéis ábhartha maidir leis na cláir sin do pháirtithe leasmhara sa tionscal. Faoi láthair, tá an IMDO rannpháirteach go gníomhach i gcláir cosúil leis an Tionscadal Uisce-Iompartha, faoi Chlár Horizon 2020 agus sainaitníonn sé deiseanna maoinithe don tionscal agus d'institiúidí tríú leibhéal a bhfuil spéis acu taighde a dhéanamh san earnáil mhuirí. Trína ghréasán Eorpach de theagmhálaithe sa tionscal, lena n-áirítear ionadaithe buana i ngníomhaireachtaí Éireannacha sa Bhruiséil, coinnítear an IMDO ar an eolas maidir le forbairtí suntasacha ar leibhéal an AE.

Ar leibhéal domhanda, cruinníonn an IMDO faisnéis ó mhargáil loingseoireachta ar fud an domhain trí eagraíochtaí ionadaíocha, nó nuair is iomchuí, ó ghníomhairí a bhíonn ceaptha go díreach. Bhí an IMDO gníomhach i margaí in áiteanna chomh fada óna chéile le SAM agus an Cianoirthear d'fhonn spéis a mhúscaill in earnáil mhuirí na hÉireann.

Tá dlúthbhaint ag an IMDO le tionscadal Ionad Seirbhísí Loingseoireachta na hÉireann (ISSC), ina bhféachtar le cáil a fhorbairt d'Éirinn mar mhol loingseoireachta idirnáisiúnta. D'aithin lucht poiblíochta an tionscadail an deis atá ann níos mó ná 3,000 post nua a chruthú in Éirinn trí chuideachtaí a bhfuil baint dhíreach acu leis an earnáil mhuirí a mhealladh isteach, mar aon le sraith leathan seirbhísí coimhdeacha, lena n-áirítear maoiniú áirtheaí, árachas agus seirbhísí comhairleacha agus comhairliúcháin.

In 2013, thug an IMDO cluas éisteachta do pháirtithe leasmhara sa tionscal agus labhair sé ar a son le cur in iúl don rialtas cad iad na cleachtais agus na beartais a chuirfidh ar chumas earnáil iompair mhuirí na hÉireann an acmhainn atá aici a bheith mar éascaitheoir ar thrádáil idirnáisiúnta agus mar fhoinsé post nua i ngeilleagar na hÉireann a fhorú.

Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia

Ráiteas an Stiúrthóra

Díríonn obair na Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia (MEFS) ar chosaint a thabhairt don mhuirthimpeallacht, seirbhísí a sholáthar ag tacú le tionscal dobharshaothraithe inbhuanaithe, agus sábháilteacht tomhaltóirí a chinntiú trí sheirbhísí sábháilteachta bia mara a sholáthar. Leanann an obair sin ag tacú le rochtain an

mhargaidh d'onnmhairithe bia mara na hÉireann. Déantar an obair sin a sheachadadh trí thrí phríomhfheidhm lena n-áirítear: Monatóireacht; Comhairle agus Tacaíocht Theicniúil; agus Taighde.

I measc na gclár monatóireachta ar leanadh dóibh in 2013 bhí siad seo a leanas:

- > Clár Náisiúnta Monatóireachta Bitocsainí
- > Clár Náisiúnta maidir le Rialú Iarmhair (gné bia mara)
- > Iniúchtaí agus monatóireacht ar ghluaiseachtaí stoc éisc agus sliogéisc, mar a cheanglaítear faoi Threoir an AE maidir le Sláinte Éisc
- > Clár Náisiúnta Monatóireachta na Míolta Éisc
- > An Chreat-Treoir Uisce (gnéithe maidir le hUisce Idirthréimhseacha agus Cósta).

Mar thacaíocht do na cláir seo, is é Foras na Mara an tSaotharlann Náisiúnta Tagartha le haghaidh monatóireachta ar ghalair i sliogéisc, in éisc eite agus i gcrústaigh; bitocsainí; éilleáin mhicribhitheolaíochta i sliogéisc agus substaintí áirithe ceimiceacha i ndobharshaothrú.

Rinneadh leathnú breise in 2013 ar ár gcóras cáilíochta creidiúnaithe (ISO 17025) ó Bhord Náisiúnta na hÉireann um Chreidiúnú (INAB), atá mar thaca le seachadadh na gclár sin, agus tá idir 36 agus 40 modh tástála creidiúnaithe ann anois.

Thacaigh na seirbhísí comhairleacha agus teicniúla a sholáthair MEFS in 2013 leo seo a leanas:

- > Measúnuithe lomchuí ar ghníomhaíocht lascaigh agus Dobharshaothraithe i láithreáin Natura 2000, i Limistéir Chaomhantais Speisialta agus i Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SACanna agus SPAnna)
- > Ceadúnú dobharshaothraithe
- > Bainistiú Bánna Singile Dobharshaothraithe (SBM)
- > Seachadadh spriocanna tábhachtacha de Chreat-Treoir na Straitéise Mara (MSFD) ag an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (DECLG) – measúnú tosaigh ar mhuirthimpeallacht na hÉireann agus seoladh Atlas Mara na hÉireann (<http://atlas.marine.ie>).
- > Cinntí maidir le léasú/ceadúnú urthrág ag DECLG
- > Comhairle don Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) maidir le dumpáil ar farraige
- > Obair an Tascfhórsa Cumasóra maidir le Pleanáil Spásúlachta Muir de chuid an Ghrúpa Comhordaithe Mhuirí.

Bhí ról lárnach ag rannpháirtíocht i gcláir/dtionscadail taighde – agus scaipeadh torthaí taighde, lena n-áirítear foilseacháin piarmheasúnaithe – ina dtacaítear lenár bpríomhról mhonatóireachta agus chomhairleacha maidir leis an gcomhshaoil agus sábháilteacht an bhia mara inár gclár oibre le haghaidh 2013. Is fiú a lua gur cuireadh an tionscadal clúiteach ASIMUTH i gcrích, in éineacht le Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise, inar forbraíodh táirgí réamhaisnéisithe ag baint úsáide as samhlacha fisiceacha, satailíte agus sonraí in situ le réamhrabhadh ar bhlás a chur ar fáil, rud a thabharfadh deis d'fheirmeoirí éisc agus sliogéisc a gcultúr agus a gcleachtadh bainte a oiriúnú in am, chun caillteanais fhéideartha a laghdú.

Déantar ár gcuid oibre go léir i gcomhar le ranna agus le gníomhaireachtaí Rialtais lena n-áirítear an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM), Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI), an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (DECLG); an Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta, an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara (SFPA) agus an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA). Tá ról gníomhach freisin ag MEFS i bhfóraim idirnáisiúnta e.g. an Chomhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaíocht na Mara (ICES) agus Coinbhinsiún Oslo agus Pháras 1992 (OSPAR).

An tUasal Aengus Parsons

Stiúrthóir: Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia

Monatóireacht

Sábháilteacht Sliogéisc

Rinneadh anailís ar díreach os cionn 3,300 sampla sa chlár monatóireachta ar bhitocsainí i sliogéisc, a rinne MEFS thar ceann SFPA agus FSAI in 2013. Mar thoradh ar an gceanglas atá ann anailís a dhéanamh ar líon méadaithe muiríní a bhaintear ó limistéir chladaigh aicmithe tá méadú mór anois ar an líon samplacha le hais blianta roimhe seo. Mar gheall ar leibhéil ardaithe bhitocsainí i gcuid mhaith limistéar táirgthe sliogéisc coinníodh ionaid sliogéisc dúnta go fadtréimhseach ar feadh an tsamhraidh agus i limistéir áirithe suas go dtí deireadh na bliana. Cé gur imeachtaí nádúrtha iad sin agus gur tugadh faoi deara go raibh áiteanna dúnta ar feadh píosa fada roimhe seo, bhí an tionchar a bhí aige ar an tionscal suntasach. Tugadh tacaíocht leanúnach trí mhonatóireacht leanúnach a sholáthar chun na leibhéil tocsaineachta i ngach sampla a cuireadh isteach a thomhas agus eisíodh comhairle, mar aon leis an SFPA, ar athoscailt limistéar chomh luath is a bhí sé sábháilte é sin a dhéanamh.

Rinneadh monatóireacht mhíosúil ar leibhéil E. coli i sliogéisc i ngach limistéar táirgeachta agus rinneadh an t-athbhreithniú bliantúil ar na sonraí leis an SFPA chun aicmiú cuí a shannadh ar gach limistéar. Cuireadh dhá thionscadal PhD i gcrích in MEFS in 2013 a chuir go mór leis an eolas atá againn ar scaipeadh Noraivíris ó ghléasraí cóireála dramhuise agus an baol a bhaineann leo sin i sliogéisc.

Thángthas ar bhlás leathan den speiceas fiteaplanctóin *Phaeocystis* i mí

an Mheithimh 2013 agus breathnaíodh orthu ag úsáid íomhánna sataillíte. Bhí an-spéis ag an bpobal ann. Tá an speiceas seo, a fheictear go minic in uiscí na hÉireann, ina chuid de choilíneach ceall ar snámh atá leabaithe i mairtís glóthaí polaisiúicríde agus dá thoradh sin bhí dath glas ar an uisce i roinnt áiteanna feadh chósta an oirthir. Ní fios go gcuireann sé sláinte daoine i mbaol.

Monatóireacht ar larmharaigh agus ar Thruailleáin

Rinne an fhoireann ceimiceach an chomhchuid do bharshaothraithe den Chlár Náisiúnta Monatóireachta ar larmharaigh 2013 lena chinntiú go raibh siad ag comhlíonadh reachtaíocht an Choimisiúin Eorpaigh agus lena chinntiú go bhfuil an t-iasc feirme feiliúnach le hithe. Tabharfar tuairisc in 2014 ar na torthaí ó anailís ar 658 sampla as raon leathan substaintí. Taispeántar i dtorthaí 2012, a foilsíodh in 2013, gur comhlíonadh go hiomlán caighdeáin na hEorpa. Rinneadh monatóireacht agus tugadh comhairle don FSAI agus don SFPA maidir leis na leibhéil truailleáin chomhshaoil a bhí i mbia mara.

Monatóireacht ar Iasc Eite Feirme

Thug Clár Náisiúnta Monatóireachta na Míolta Éisc faoi 238 scrúdú ar mhíolta éisc ar 24 láithreán tógála salmainide (brádán agus breac) a bhí gníomhach le linn 2013, ar aon dul le prótacal náisiúnta monatóireachta na míolta éisc. Scaipeadh tuairiscí míosúla ar na torthaí monatóireachta chuig páirtithe leasmhara agus foilsíodh sonraí 2013 ar fad i dtuarascáil bhliantúil (O'Donohoe et al., 2014).

Rinneadh athbhreithniú iomlán ar thuarascálacha beantacha ar iasc eite feirme 2012 a cuireadh isteach chuig an DAFM i gcomhlíonadh a gcuid prótacail monatóireachta beantach.

Sláinte Éisc

In 2013, rinneadh tástáil pataigine ar os cionn 3,000 iasc eite – brádán an Atlantaigh go príomha, ach bhí breac dea-dhathach, liús, péirse agus cineál eile éisc gharbh ina measc freisin faoi chlár monatóireachta sláinte; tar éis samplaí diagnóiseacha a chur isteach chuig an tsaotharlann, nó de thoradh trialacha scagtha ar tugadh fúthu ar son thionscal an do bharshaothraithe. Tá Éire fós saor ó ghalair liostaithe na n-iasc eite. Rinneadh tástáil i gcomhair pataigine ar dhá mhíle sampla sliogéisc. Díríodh go láidir arís in 2013 ar fhaireachán an víris heirpéis (OshV-1 μvar) in oisrí an Aigéin Chiúin. Aimsíodh an víreas i dtrí bhá eile, rud a fhágann go bhfuair 32 bá san iomlán toradh tástála dearfach ina leith. Meastar go bhfuil an tír ar fad, cé is moite d'ocht gcuan, saor ó *Bonamia ostreae*, agus tá an tír ar fad fós saor ó *Marteilia refringens*.

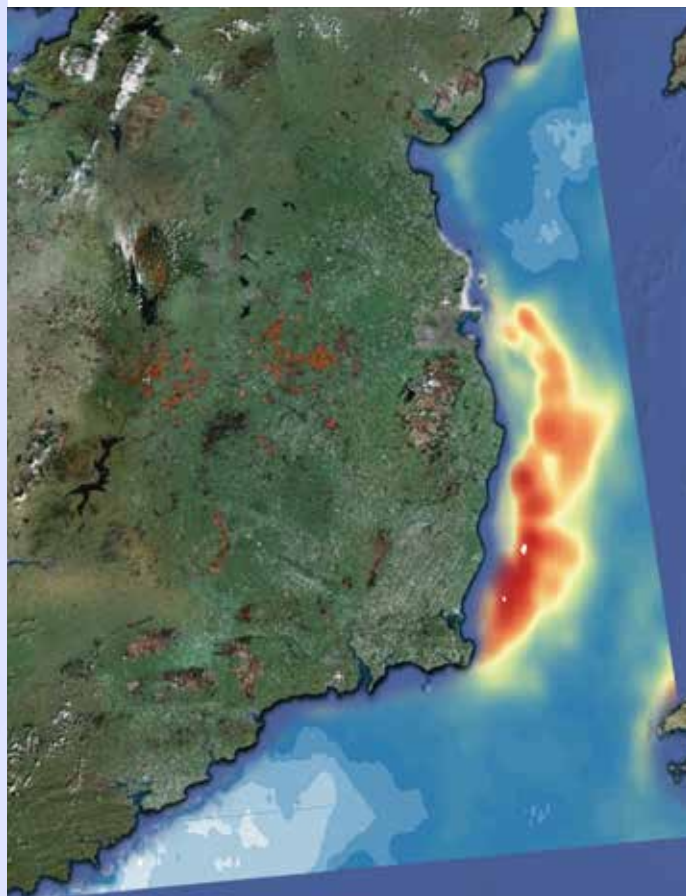
Monatóireacht Chomhshaoil

Cuireadh clár forleathan monatóireachta comhshaoil i bhfeidhm thar ceann an EPA agus DECLG in uiscí inbhir agus cósta maidir le paraiméadair fhisiceiceimiceacha, substaintí tosaíochta, fíteaplanctón agus fána beantach chun ceanglais Threoir na nUiscí Sliogéisc a chomhlíonadh. Thug foireann MEFS faoi shuirbhé comhshaoil geimhridh i mí Feabhra 2013, ar bord an *RV Celtic Voyager*, ag tógáil samplaí ag 280 stáisiún as Muir Éireann, agus ar chóstaí an deiscirt agus an iarthair le cothaithe agus paraiméadar cháilíocht an uisce a thástáil. Bailíodh 95 sampla freisin chun anailís a dhéanamh ar an bhfána beantach.

Fuair comhshaoil mara agus sábháilteacht bhia na hÉireann tacaíocht ó mhonatóireacht leanúnach, agus seirbhísí comhairleacha agus teicniúla agus taighde.

“Thug foireann MEFS cúnamh mór eolaíochta agus teicniúil, chun Measúnú Tosaigh na hÉireann (measúnú grinn ar ár muirthimpeallacht), a chur i gcrích agus a chur isteach chuig an gCoimisiún Eorpach, agus le comhairliúchán poiblí ina dhiaidh sin, faoi Chreat-Treoir na Straitéise Mara.

Blás fíteaplanctóin amach ó chósta an Oirthir i mí an Mheithimh 2013.

Comhairle agus Tacaíocht Theicniúil

Thug MEFS comhairle leanúnach do DAFM mar thaca le ceadúnú do bharshaothraithe. I rith 2013 áiríodh leis sin:

- Trí Mheasúnú Iomchuí (AA) a chur i gcrích le haghaidh Limistéir Chaomhantais Speisialta mhara (Cuan Dhún na nGall, Loch Súilí agus Loch Trasna), a thug deis dul chun cinn a dhéanamh maidir le breis is 150 cinneadh ceadúnaithe. Rinneadh dul chun cinn mór ar ceithre Mheasúnú Iomchuí eile in 2013 agus cuirfear i gcrích iad go luath sa bhliain 2014.
- Scagadh um Mheasúnú Tionchair Timpeallachta (EIA) agus scagadh AA le haghaidh iarratas ar cheadúnais i láithreáin nach bhfuil láithreáin Natura iad.
- Comhairle maidir le 56 ceadúnas do bharshaothraithe i láithreáin nach bhfuil láithreáin Natura iad.

Cuireadh an próiseas maidir le Bainistiú Bánna Singile (SBM) i gcrích go rathúil i ngach cuan feirmeoireachta iasc eite atá gníomhach in 2013. Tugadh doiciméid SBM, pleananna gníomhacha branair san áireamh, cothrom le dáta i ndáil leis an 11 oibreoir do bharshaothraithe éisc eite go léir feadh an chósta. Dearadh an próiseas SBM chun fearachas éisc a chomhordú ionas go gclótear leis an dea-chleachtas agus go mbíonn córais stocála, bhranair agus chóireála ar fheirmeacha aonair comhoiriúnach leis na socraithe ar fheirmeacha comharsanachta. Is rud éifeachtach é chun éifeachtúlacht rialaithe míolta farraige a fheabhsú agus an méid galar a bhíonn ar na stoic a laghdú. Tá pleananna SBM faoi réir athbhreithniú i ngach timthriall táirgeachta.

Thug an fhoireann um Shábháilteacht Sliogéisc comhairle don SFPA agus don FSAI maidir le sábháilteacht bhia i dtaobh sliogéisc, chun rialuithe leanúnacha oifigiúla a chur i bhfeidhm de réir na gclár monatóireachta maidir le bitocsainí sliogéisc agus rangú micribhitheolaíochta. Le linn 2013, chabhraigh MEFS leis an údarás inniúil le linn iniúchadh a rinne Oifig Bia agus Tréidliachta an Choimisiúin Eorpaigh ar na cláir sin.

Lean Foras na Mara dá chabhair do Bhord Iascaigh Mhara sa mhachnamh a bhí ar bun acu maidir le láithreáin fhéideartha do bharshaothraithe amach ón gcósta.

Thug foireann MEFS cúnamh mór eolaíochta agus teicniúil, chun Measúnú Tosaigh na hÉireann (measúnú grinn ar ár muirthimpeallacht), a chur i gcrích agus a chur isteach chuig an gCoimisiún Eorpach, i lár 2013, agus le comhairliúchán poiblí ina dhiaidh sin, faoi Chreat-Treoir na Straitéise Mara (MSFD). Tá an obair sin, atá á bhainistiú ag Foras na Mara thar ceann DECLG, á dhéanamh ag conraitheoirí seachtaracha. Cuireadh Atlas Mara na hÉireann i gcrích freisin in 2013 agus seoladh é ar shuíomh gréasáin Foras na Mara. Tá faisnéis spásúlachta maidir le saintréithe éiceachóras, gníomhaíochtaí an duine, láithreáin faoi chosaint agus teorainneacha riaracháin le fáil san Atlas Mara ar líne (<http://atlas.marine.ie/>). Díreofar an obair anois ar chlár monatóireachta a fhorbairt atá riachtanach faoin Treoir.

Áirítear iad seo a leanas leis na réimsí eile inar thug foireann MEFS comhairle le linn 2013:

- Diúscairt cartadh dreideála ar muir – trí pháirt a ghlacadh i gCoiste Comhairleach an EPA maidir le Dumpáil ar Muir
- Iarratais ar Léasanna/Cheadúnais Urthrá – trí pháirt a ghlacadh i gCoiste Seiceála na gCeadúnas Mara (MLVC) de chuid DECLG

- Gnéithe comhshaoil áirithe de thaiscéaláíocht agus táirgeacht hidreacarbóin amach ón gcósta – comhairle don Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádirtha (DCENR) agus don EPA
- Pleanáil Spásúlachta Muirí lena n-áirítear comhairle a thabhairt do Thascfhórsa Cumasóra an Ghrúpa Comhordaithe Mhuirí agus do Roinn an Taoisigh maidir leis an Treoir Eorpach atá beartaithe.

An tÚdarás Inniúil maidir le Sláinte Éisc

Sa bhreis ar na seirbhísí saotharlainne um shláinte éisc, tá an tAonad um Shláinte Éisc de chuid an MEFS ina Údarás Inniúil maidir leis an Treoir um Shláinte Éisc (Treoir ón gComhairle 2006/88/CE) a chur i bhfeidhm. Is í rannóg an Údaráis Inniúil a stiúirann obair na gCigirí Tréidliachta ón DAFM a oibríonn i réimse an do bharshaothraithe. In 2013, cuireadh 301 cigireacht i gcrích de réir na reachtaíochta; údaraíodh 1,421 gluaiseacht (allmhairí, onnmhairí agus gluaiseachtaí inmheánacha) i leith ainmhithe uisceacha beo; agus eisíodh Údarú Sláinte Éisc i gcás 48 cuideachta, rud a fhágann go bhfuil 465 Gnóilacht Táirgthe Do bharshaothraithe údaráithe sa tír faoi láthair.

Taighde

Lean foireann MEFS dá rannpháirtíocht i gcláir taighde arna maoiniú ag an Eoraip agus go náisiúnta, agus rinne siad taighde feidhmeach mar thaca le seachadadh ár gcláir monatóireachta agus ár seirbhísí comhairleacha. Toisc gur tháinig deireadh in 2013 le timthriallta maoinithe náisiúnta agus na hEorpa tháinig deireadh le roinnt tionscadal in 2013, lena n-áirítear:

- Fuarthas tuilleadh eolais i dtionscadal ASTOX II maidir leis an tocsaineolaíocht atá sa nimh sliogéisc seo, aistriú na tocsaine trí shliogéisc agus dáileadh an speicis chúisigh *Azadinium spinosum* in uisce an chósta.
- D'fhoilsigh tionscadal an AE arna mhaoiniú ag FP7 *Prevent Escape* torthaí a thugann staidéar cáilíochtúil agus cainníochtúil ar na cúiseanna éalaithe agus an méid éalaithe a tharlaíonn ó oibríochtaí do bharshaothraithe amach ón gcladach ar fud na hEorpa. Táthar ag súil le tuilleadh foilseachán piarmheasúnaithe sna míonna amach romhainn.
- D'fhorbair an tionscadal clúiteach ASIMUTH (arna mhaoiniú ag FP7) táirgí réamhaisnéisithe ag baint úsáide as samhlacha fisiceacha, satailíte agus sonraí in situ le réamhrabhadh ar bhlás algach díobhálach (HAB) a chur ar fáil, rud a thabharfadh deis d'fheirmeoirí éisc agus sliogéisc a gcultúr agus a gcleachtadh bainte a oiriúnú in am, chun caillteanais fhéideartha a laghdú. Thug Stáisiún Taighde Mara Dháithí Uí Mhurchú (DOMMRS), ceannairí tionscadail agus Foras na Mara, mar aon leis na comhpháirtithe eile, faoi dhúshlán réamhaisnéisithe in iarracht blás a d'fhéadfadh cur isteach go tromchúiseach ar phleananna táirgeachta feirmeacha éisc a thuar. Bíonn costais bhreise de bharr an bhláis sin, agus ní hamháin go bhfaigheann iasc bás dá bharr, ach bíonn costas breise ann de bharr go ndúntar cuanta, agus go ndéantar diúscairt ar iasc ina dhiaidh sin, agus eascraíonn asbhaintí árachais mhéadaithe as sin. I gcomhar lenár seirbhís monatóireachta, foilsíodh rabhadh réigiúnach seachtainiúil agus léirmhíniú saineolaithe agus réamhaisnéis ar HABanna trí fheasachán gréasáin. Dearadh an tseirbhís chun an fhaisnéis go léir atá ar fáil ó fhoinsí na Cruinne (stáisiún

mhonatóireachta in situ), sa spás (sonraí satailíte) agus il-silico (samhlacha bitheolaíocha agus fisiceacha aigéin) le haghaidh an Atlantaigh thoir thuaidh. Leanann ASIMUTH tar éis an tionscadail ag tabhairt léargais don tionscal dobharshaothraithe ar limistéir atá i mbaol go dtarlódh HAB iontu.

- > *Bivalife* (arna mhaoiniú ag FP7) – tá sé de chuspóir ag an tionscadal eolas a chur ar fáil maidir le patagainí a ionfhabhtaíonn oisrí agus diúilicíní agus cur chuige praiticiúil a fhorbairt leis na galair ionfhabhtaíocha a chuireann isteach ar na hainmhithe seo a rialú.
- > Tionscadal arna mhaoiniú ag an EPA maidir le tionchar an Noraivíris in eisilteach dramhuisce ar shliogiascaigh in Éirinn.

I measc na dtionscadal a bhí ag dul ar aghaidh in 2013 bhí siad seo a leanas:

- > Éifeachtaí Bitheolaíochta, ina gcomhcheanglaítear éifeachtaí bitheolaíochta agus anailís cheimiceach chun measúnú níos éifeachtaí a dhéanamh ar thruaillí in uisce na hÉireann.
- > An ról atá ag sampláil éighníomhach ar scagadh agus monatóireacht ceimiceáin nua agus atá ag teacht chun cinn sa mhuirthimpeallacht (arna maoiniú ag an EPA) – tionscadal faoi stiúir Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath ina ndéantar measúnú ar an gcumas atá ag sampláil éighníomhach ó thaobh monatóireachta ar thruaillí thosaíochta in Éirinn.
- > Tá raon tionscadal eile ann, ag leibhéal MSc agus PhD, i micribitheolaíocht sliogéisc, i gceimic mhara agus i sláinte éisc.

Leanann Foras na Mara le tacaíocht a thabhairt do Chlár Náisiúnta na hÉireann um Biteicneolaíocht Mhuirí, go háirithe trí shaoráidí saotharlainne a sholáthar do thionscadail taighde atá ar bun in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh faoi dhámhachtain Beaufort do Bhithfhionnachtain Mhara faoi stiúir an Ollaimh Deniz Tasdemir.

Roinn Pat Costello ó fhoireann fiteaplanctóin Foras na Mara a chuid eolais agus rinne sé poiblíocht ar eolaíocht mhuirí neamhchoitianta na hÉireann ag Féile Eolaíochta agus Teicneolaíochta na Gaillimhe.

“D’fhorbair an tionscadal clúiteach ASIMUTH (arna mhaoiniú ag FP7) táirgí réamhaisnéisithe ag baint úsáide as samhlacha fisiceacha, satailíte agus sonraí in situ le réamhrabhadh ar bhlás algach díobhálach (HAB) a chur ar fáil.”

Jenny Ronan ag tástáil an uisce ar lomaí, atá ar cheann de na suíomhanna samplála le haghaidh an tionscadail Éifeachtaí Bitheolaíochta agus Toisí Ceimiceacha in Uisce Mara na hÉireann. Bhí an tionscadal á chómhaoiniú ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus ag Foras na Mara agus rinneadh é faoin straitéis Casadh na Taoide agus Fochlár Taighde Mara an Phlean Forbartha Náisiúnta 2007–2013.

Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais lascaigh

Ráiteas an Stiúrthóra

Bhí obair na Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais lascaigh (FEAS) in 2013 dírithe ar thacaíocht eolaíochta a thabhairt chun an Comhbheartas lascaireachta a chur i bhfeidhm agus chun seirbhísí a sholáthar dár mórchlíant, an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM). D'éirigh linn Plean Corparáideach Foras na Mara a chur i bhfeidhm trí Phlean Straitéiseach FEAS (2000 go 2013) ar bhain an fhoireann FEAS go léir

leas as chun cuspóirí fostaíochta a leagan síos le haghaidh 2013 mar chuid de Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta an Fhorais. Bhain foireann seirbhíse thiomanta agus ardoilte ár dtorthaí amach do 2013.

Buaicphointí don bhliain 2013:

- Ba phríomhghné dár gcuid oibre le linn 2013 tacaíocht a thabhairt do ranna éagsúla Rialtais le linn Uachtaránacht na hÉireann ar an AE, go háirithe maidir le DAFM, a bhí i gceannas ar na cainteanna maidir le hathchóiriú an Chomhbheartais lascaireachta. Bhí ról lárnach ag eolaithe FEAS ó thaobh ionchur eolaíochta a chur ar fáil maidir leis na hoibleagáidí nua maidir le gabhálacha (cosc ar aschur) agus an fócas nua réigiúnach bainistíochta.
- Thacaigh FEAS leis an Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta (DAHG) chun cúig speiceas leochaileacha siorcanna a liostú ar an gCoinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta ar Speicis i mBaol (CITES). Fuair FEAS €3.9 milliún de mhaoiniú ón AE faoi Chreat um Bailiú Sonraí an AE. Bhí siad rannpháirteach freisin i roinnt cruinnithe tábhachtacha inar ullmhaíodh an réamhobair le haghaidh an Chreata um Bailiú Sonraí (2014-2020).
- Bhí an Leabhar Stoc bliantúil ar an bpríomh-ábhar seachadta, a bhí mar bhunús ag measúnú inbhuanaitheachta na nAíré a bhí le cur chuig an gCoiste Oireachtais maidir le Talmhaíocht agus lascaigh agus ba uirlis chriticiúil thagartha é le linn chaibidlíocht Chomhairle lascaigh an AE ar dheiseanna iascaireachta 2014. Lean FEAS ag forbairt pleananna bainistíochta iascaigh áitiúla le haghaidh Limistéir Chaomhantais Speisialta (SAC) éagsúla mar chuid de chlár NATURA na hÉireann agus d'oibrigh sé go dlúth le foireann Sheirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia an Fhorais agus leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS).
- Maidir le cur i bhfeidhm Chreat-Treoir na Straitéise Mara (MSFD), d'oibrigh an fhoireann i ndlúthchomhar lenár gcomhghleacaithe sna Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia agus bhí ról lárnach acu ó thaobh táscairí a fhorbairt le haghaidh stádas stoc éisc (D3), agus an bhiathéagsúlacht (D1). Tá sonraí agus eolas riachtanach chun comhairle eolaíochta a leagan amach agus d'oibríomar i ndlúthchomhar leis na Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise ar shaincheisteanna a bhain le bainistíocht sonraí agus le huasghrádú bunachair sonraí.
- Is cuid thábhachtach d'obair FEAS é an taighde agus fuarthas maoiniú náisiúnta agus AE le haghaidh raon tionscadal taighde a bhí dírithe ar ár seachadadh seirbhíse a neartú agus ar luach a chur lenár sócmhainní sonraí. Ina measc sin bhí forbairt pleananna bainistíochta d'iascaigh mheasctha sa Mhuir Cheilteach, ag forbairt fhorfheidhmiú chur chuige an éiceachórais i dtaca le bainistíocht, agus suirbhéanna athraitheacha ar áiríochtaí taighde d'fhonn sonraí breise a bhailiú chun tacú leis an MSFD.

- D'oibrigh ár bhfoireann go dlúth freisin leis an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara (SPPA) agus d'fhónaimh siad ar Choiste Comhairleach SPPA le linn 2013. Bhí dlúthchomhar freisin leis an earnáil tríú leibhéal trí thionscadail taighde éagsúla agus tríd an gcomhahoirseacht a rinneadh ar mhic léinn PhD agus MSC.
- Chaitheamar mar fhoireann go leor ama ar farraige, ag sampláil i gcalafoirt agus ag cruinnithe náisiúnta agus idirnáisiúnta araon. Is cuid chriticiúil de chlár na ngrúpaí seirbhíse mar sin é cumarsáid inmheánach agus chinntigh cruinnithe rialta leis an bhfoireann agus leis an lucht bainistíochta i rith 2013 go ndearnadh seachadadh éifeachtúil agus

éifeachtach ar sheirbhísí.

An Dr Paul Connolly

Stiúrthóir: Seirbhísí Eolaíochta Iascaigh

An Creat um Bailiú Sonraí

Tacaítear leis an eolaíocht is gá chun an Comhbheartas lascaireachta a chur i gcrích nuair a chuirtear oibleagáidí na hÉireann faoin gCreat um Bailiú Sonraí (DCF) (Rialachán an AE ón gComhairle 199/2008) i bhfeidhm, agus is cuid lárnach é de chlár oibre na foirne. Chuir an DAFM de chúram ar Fhoras na Mara an bailiú sonraí éagsúil, an bhainistíocht sonraí agus an chomhairle eolaíochta a thabhairt atá riachtanach chun freastal ar ár n-oibleagáidí DCF. Chuir FEAS an Clár Náisiúnta nua DCF d'Éirinn (2014-2020) isteach, Tuarascáil Bhliantúil DCF le haghaidh 2012 agus Ráiteas Costais mionsonraithe le haghaidh 2012 chuig an gCoimisiún. Chuimsigh clár oibre DCF 2013 clár cuimsitheach suirbhé áiríochtaí taighde, sampláil calafort ar ghabhálacha, sampláil mara ar cholfairtí, próifíl aoise ar na príomhstoic, anailís ar shonraí logleabhair an AE agus ar mhapaí gníomhaíochtaí áiríochta iascaireachta ó Chórais Monatóireachta Áiríochtaí.

Tugadh faoi 164 turas breathnóireachta um shampláil mhara ar bord áiríochta iascaireachta Éireannacha san iomlán, agus bhí 561 lá eolaithe ar muir de thoradh sin. Tugann na turais seo teagmháil dhíreach ar an láthair leis an tionscal iascaireachta, atá ríthábhachtach agus thar a bheith luachmhar do FEAS. Tomhaiseadh os cionn 483,583 iasc agus ríomhadh aois 54,160 iasc d'fhonn sonraí a sholáthar do na samhlacha measúnaithe do stoic idirnáisiúnta ag ICES.

Rinneadh athdhearadh agus atógáil i rith 2013 ar an mbunachar sonraí STOCKMAN a úsáideann FEAS agus cuireann sé fiosruithe agus torthaí sonraí níos éifeachtúla agus níos éifeachtaí ar fáil anois. Rinneadh uasghrádú freisin ar an mbunachar sonraí maidir le haschur éisc agus tá rochtain níos fearr anois ar logleabhair an AE. D'oibrigh Foras na Mara go dlúth le Bord Iascaigh Mhara a bhfuil sé de chúram orthu na codanna eacnamaíocha den DCF a sheachadadh.

Suirbhéanna Áiríochtaí Taighde

Is cuid ríthábhachtach de chlár oibre FEAS iad na suirbhéanna ar áiríochtaí taighde. Rinneadh 13 suirbhé san iomlán ar an RV *Celtic Explorer*, ar an RV *Celtic Voyager* agus ar áiríochtaí tráchtála cairtíostaithe sna huisc timpeall ar Éirinn. Caitheadh 213 lá mara agus 1,242 lá eolaithe ar na suirbhéanna sin agus is tiomantas ollmhór ó thaobh acmhainní foirne é sin.

Dhírigh na cláir suirbhéanna fuaimiúla ar mheasúnú a dhéanamh ar acmhainní an fhaoitín ghoirm, an torcéisc agus an scadáin. Is acmhainn riachtanach iad Nephrops do thionscal na hiascaireachta in Éirinn agus bhí na suirbhéanna le teilifís faoi uisce criticiúil don mheasúnú stoc ar friú os cionn €80 milliún iad do thionscal na hÉireann. Rinneadh an suirbhé ar iasc grinnill na hÉireann thar thréimhse 42 lá i Ráithe 4 agus rinneadh suirbhé ar stoic éisc sa Mhuir Cheilteach agus amach ó chósta iarthar agus iarthuaisceart na hÉireann. Déantar an suirbhé idirnáisiúnta ar uibheacha ronnach gach trí bliana agus déantar suirbhé ar an scaipeadh a bhíonn ar uibheacha ronnach ó Eanáir go hlúil thar limistéar ón bPortaingéil go dtí oirdheisceart na hÍoslainne agus deisceart na hIorua.

Rinneadh comhordú ar na suirbhéanna sin go léir trí an gComhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéaladh na bhFarraigí a chinntíonn freisin go ndéantar caighdeánú ar na prótacail agus ar na modheolaíochta a úsáidtear i ngach suirbhé. Baineadh úsáid as na sonraí as na suirbhéanna go léir i measúnuithe stoic idirnáisiúnta a bhí ina mbonn eolais faoi chomhairle eolaíochta ar dheiseanna iascaireachta le haghaidh 2014 agus 2015.

Idirghníomhaíocht Páirtithe Leasmhara

Bhí cruinnithe rialta ar siúl le tionscal na hiascaireachta tríd an bhfóram atá ag Comhpháirtíocht Taighde Eolaíochta Iascaigh na hÉireann agus ag na Comhairlí Comhairleacha Réigiúnacha (RAC), go háirithe RAC Uiscí an Iarthuaiscirt agus an RAC Peiligeach. I measc na bpríomh-shaincheisteanna ar tugadh aghaidh orthu ag an gComhpháirtíocht Taighde Eolaíochta Iascaigh ráithiúil bhí meicníochtaí maoinithe le haghaidh suirbhéanna, Creat-Treoir na Straitéise Mara, NATURA, an doingeann mara, sampláil diúscairtha, riocht na stoc, modhanna measúnaithe, uastoradh inbhuanaithe mar sprioc, cás-staidéir eacnamaíochta ar chalafoirt na hÉireann, torthaí trialach trealamh Bhord Iascaigh Mhara, uastoradh inbhuanaithe na Limistéar faoi Chosaint Mhara, comhairle na Comhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéaladh na Mara (ICES) agus pleananna bainistíochta. Thug eolaithe FEAS ionchur tábhachtach freisin do Choiste Bainistíochta Scadán na bhFarraigí Ceilteacha. Forbraíodh plean atógála an scadáin don iarthuaisceart le hionchur ó Chónaidhm Iascairí na hÉireann agus RACanna Peiligeacha. Bhí cruinnithe ráithe ar siúl freisin leis na heagraíochtaí neamhrialtasacha comhshaoil agus i measc na gceisteanna a ardaíodh bhí uastoradh inbhuanaithe, athchóiriú an Chomhbheartais Iascaireachta, riocht na stoc, comhairle eolaíochta le haghaidh 2014. Bunaíodh fóram ráithiúil a cuireadh ar bhonn go foirmiúil leis na heagraíochtaí neamhrialtasacha (Fóram Éiceachórais Iascaigh) agus cuirfeadh tús le cruinnithe in 2014.

Comhairle Eolaíochta

Ghlac eolaithe FEAS páirt i mbreis agus 117 cruinniú de chuid sainghrúpaí idirnáisiúnta eolaíochta an AE, ICES agus an Choiste Eolaíochta, Theicniúil agus Eacnamaíochta um Iascaigh (STECF). Fuair cuid mhaith de na cruinnithe sin maoiniú faoin DCF. Pléadh an príomhghnó a bhaineann le measúnú agus comhairle maidir le stoc ag na cruinnithe sin, ach pléadh saincheisteanna eolaíochta eile agus na dúshláin a bhain le cur i bhfeidhm an CFP, NATURA 2000 agus Chreat-Treoir na Straitéise Mara freisin ag na cruinnithe sin. Pléadh topaicí mar chalabráir ionstraimí fuaimiúla in eolaíocht iascaigh ag na cruinnithe sin; táscairí le haghaidh Chreat-Treoir na Straitéise Mara; pointí tagartha an uastoraidh inbhuanaithe i dtaca le stoic éisc; riocht ronnach cósta; pleananna bainistíochta don bholmán; measúnú stoic agus dréachtú comhairle; cur i bhfeidhm an Rialacháin um Bailiú Sonraí; agus plean diúscairtha an AE agus na héifeachtaí a bhíonn ag an iascaireacht ar éiceachórais. Thug an fhoireann comhairle eolaíochta freisin maidir le stádas stoc cladaigh agus ar Leabhar Stoc sliogéisc. Forbraíodh creat measúnaithe riosca chun measúnú a dhéanamh ar iascaigh i láithreáin NATURA agus cuireadh measúnuithe riosca i gcrích maidir leis na cóstaí go léir. Forbraíodh comhairle maidir le bradáin agus eascanna i gcomhar le Iascach Intíre Éireann agus na Buanochoistí Eolaíochta do Bhradáin (SSCS) agus d'Eascanna (SSCE). Nuashonraíodh an tsamhail réamhaisnéise bradáin a úsáidtear chun comhairle gabhála a thabhairt in 2011 agus 2012 agus cuireadh i bhfeidhm é den chéad uair in 2013. Rannchuidigh ár bhfoireann leis an gcéad mheasúnú ar uiscí mara na hÉireann de Chreat-Treoir na Straitéise Mara a chur isteach agus díriodh an obair ar bhithéagsúlacht agus ar tháscairí stádais iascaigh.

Saoráid Bhaile Uí Fhiacháin

Lean na cláir oibre áirimh ar an mbradán, ar an mbreac geal agus ar an eascann ó na gaistí éisc ar éiceachórais Bhuiríos Umhaill. Sna sonraí áirimh gaistí le haghaidh 2013, taifeadh 6,357 de ghealóga bradáin fiáin ag bogadh amach as éiceachórais dhoibharcheantar Bhuiríos Umhaill.

Lean grúpa FEAS i mBaile Uí Fhiacháin lena gcuid oibre le tacair shonraí fhadtéarmacha fhisiceacha, cheimiceacha agus bhitheolaíochta a choinneáil agus a fhorbairt ina sonraítear gné fhóruisce an éiceachórais. Bhí na sonraí sin ar fáil ar dheais nua Bhuiríos Umhaill a chuaigh ar líne in 2013. Lean an t-aonad tógála éisc lena chuid oibre, agus coinníodh 71,862 ubhán súileach le haghaidh an chláir rainseoireachta. Scaoileadh 34,028 gealóg bradáin rainse i mí na Bealtaine 2013 mar chuid den chlár measúnaithe ar an stoc bradáin.

Leanadh den obair PhD ar na tosca a imríonn tionchar ar bhradáin ar muir i gcomhar leis an Iorua agus le Gníomhaireacht na Lochanna i dTuaisceart Éireann. Leanadh don obair ar an gclár clibeála fuaimiúla ar Loch Fíoch inar scrúdaíodh roghanna iompair agus comhshaoil na mbradáin fásta fiáin agus rainse. Leanadh leis an obair atá ar bun i mBaile Uí Fhiacháin ag tionscadal Géineolaíochta Beaufort de chuid Choláiste na hOllscoile, Corcaigh agus d'fhoilsigh siad go leor foilseacháin phiarmheasúnaithe in irisí eolaíochta idirnáisiúnta. Cuireadh tús le PhD nua maidir leis an doingeann mara in 2013. Leis sin cuirfeadh teicneolaíochtaí nua i bhfeidhm i gclibeáil satailíte agus i rianú fuaimiúil chun chur lenár dtuiscint ar phatrúin imirce na an doingeann mhara sa Mhuir Cheilteach agus i Muir Éireann.

Taighde Feidhmeach

Is gné thábhachtach de straitéis FEAS é comhairle eolaíochta athraitheach a thabhairt tríd na torthaí ó thionscadail taighde a chur i bhfeidhm. Chuaigh an tionscadal maidir le hÉiceachórais Beaufort, arna mhaoiniú faoi *Chasadh na Taoide*, i ngleic le réimsí cosúil le creachadóireacht rón agus ceisteanna seachghabhála, idirghníomhaíochtaí an ghréasáin bia, samhaltú éiceolaíoch bunaithe ar mhéid agus limistéir dhúnta a aithint d'fhonn ealáimhbraintiaigh a chosaint agus foilsíodh na torthaí i litríocht idirnáisiúnta.

In 2013, d'éirigh lenár bhfoireann maoiniú a fháil agus bhí siad rannpháirteach i raon leathan tionscadal a fuair maoiniú ón AE lena n-áirítear Líonra Acmhainní an Phortaínt Atlantaigh (ACRU-NET); forbairt ar phlean bainistíochta d'iascaigh mheasctha don Mhuir Cheilteach (GEPETO agus DAMARA); Líonra iascaigh, doibharshaothraithe agus próiseála bia mara (COFASP); staidéir maidir le tionchar iascaigh ar éiceachórais beantach (BENTHIS); clibeáil satailíte siorcanna; Uastoradh Inbhuanaithe (MYFISH); Anailís ar phríomhghréasáin bia (EUROBASIN); Forbairt samhlacha chun líon na mbradáin fillte a mheas (ECOKNOWS). Ina measc sin bhí suirbhéanna athraitheacha chun tuilleadh sonraí a bhailiú a d'fhéadfadh tacú le Creat-Treoir na Straitéise Mara. D'éirigh leis na tionscadail maoiniú AE €683,000 a fháil thar thréimhse na dtionscadail agus beidh comhoibriú dlúth ar bun le hearnáil tríú leibhéal na hÉireann lena n-áirítear Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, Coláiste na hOllscoile Corcaigh, Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo agus Ollscoil Uladh, Béal Feirste.

Leantar den obair thaighde leis an tionscadal ÉICEACHÓRAIS Beaufort. Is é cuspóir an tionscadail, ina n-áirítear Foras na Mara, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh, agus Ollscoil na Banríona, Béal Feirste, cur chuige na n-éiceachórais a chur i bhfeidhm i dtaca le bainistiú iascaigh. I rith 2013, rinneadh dul chun cinn mór ar thionscadail ina raibh idirghníomhaíocht ag éin mhara, róna agus céiticigh le hiascaigh.

Cuireadh raon tionscadal PhD i gcrích in 2013, a bhí á maoirsiú ag ár bhfoireann agus iad maoinithe faoi chlár *Casadh na Taoide* Foras na Mara. Ina measc seo bhí staidéir stair saoil ar an scabaird dhubh domhainfharraige; samhlacha braite comhartha le sonraí teoranta; athruithe tíreolaíochta de bharr athrú aeráide ar an trosc agus ar an ronnach; dinimic fhadtéarmach i ndaonraí scadán; treochtaí spásúlachta ama in aiscur éisc, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath; agus iascaigh inbhuanaithe agus éagsúlacht na bpobal mara.

Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise

Ráiteas an Stiúrthóra

Bhí bhliain an-ghnóthach ag na Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise (OSIS) in 2013 agus tugadh faoi obair shuntasach i ngach ceann de na réimsí seirbhísí in aigéaneolaíocht, i léarscáiliú ghrinneall na farraige, in oibríochtaí árthaí taighde, i seirbhísí faisnéise, i bhfuinneamh na mara agus in ardteicneolaíocht mhara. Tacaíonn an ghníomhaíocht sin le roinnt mhaith taighde náisiúnta agus

idirnáisiúnta, le forbairt teicneolaíochta agus nuálaíochta, agus déanann sé monatóireacht ar ghníomhaíochtaí ón bhfáil sonraí allamuigh trí sheirbhísí agus táirgí sonraí a ghiniúint.

Ghlac OSIS páirt i réimse cláir náisiúnta, Eorpacha agus idirnáisiúnta agus é gníomhach go háirithe thar raon clár atá maoinithe ag an AE a chuireann feabhas ar ár gcumas seirbhísí tacaíochta a chur ar fáil atá saincheaptha do na riachtanais a bhaineann le cláir chomhtháite eolaíochta atá ina mbonn eolais faoi chomhairle beartais trasearnála.

Agus aitheantas á thabhairt don riachtanas atá ag méadú le haghaidh cur chuige comhtháite i leith Fhorbairt, Theicneolaíocht, Taighde agus Nuálaíocht na mara, soláthraíonn OSIS réitithe iomlána ó thús deireadh do chliaint. Chuir OSIS le smaointeoireacht straitéiseach freisin ar leibhéal náisiúnta agus idirnáisiúnta trí pháirt a ghlacadh i raon tionscnamh lena n-áirítear *Feidhm a Bhaint as Saibhreas ár nAigéin* – *Plean Comhtháite Muirí d'Éirinn*, Ráiteas na Gaillimhe ar Chomhar an Aigéin Atlantaigh agus straitéis Atlantach an AE.

Michael Gillooly

An tUasal Michael Gillooly

Stiúrthóir: Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise

Oibríochtaí Árthaí Taighde

Is é misean na rannóige um Oibríochtaí Árthaí Taighde (RVOpanna) comhordú agus bainistiú a dhéanamh ar oibríochtaí an dá ártach taighde de chuid Fhoras na Mara, an *RV Celtic Voyager*, an *RV Celtic Explorer* agus an fheithicil chianoibrithe domhainmhara, an *ROV Holland I*. Cuireann siad seirbhísí tacaíochta ar fáil d'úsáideoirí na n-árthaí, lena n-áirítear ionstraimí agus seirbhísí tacaíochta innealtóireachta agus oibríochtaí fórsolúbtha.

Buaicphointí don bhliain 2013:

- Cuireadh dianchláir shuirbhé i gcrích ar an dá ártach taighde. Chuir an *RV Celtic Explorer* 15 shuirbhé i gcrích arbh ionann iad agus 292 lá eolaíochta (agus os cionn 20 lá cothabhála agus os cionn 20 lá slógtha/díslógtha). Chuir an *RV Celtic Voyager* 31 shuirbhé i gcrích arbh ionann iad agus 261 lá eolaíochta.
- Reáchtáladh “cruinniú d'úsáideoirí árthaí” i mí na Bealtaine 2013 in Órán Mór agus d'fhreastail os cionn 50 úsáideoir árthaigh agus pearsanra muirghabhála air. Bhí an cruinniú an-áisiúil chun tuairimí a mhalartú ar oibríochtaí árthaí agus ar fhorbairt sa todhchaí.
- Chuir an fheithicil chian-oibrithe domhainnuisce *ROV Holland I* shuirbhé rathúil de chuid Ollscoil na hÉireann, Gaillimh (OÉ Gaillimh) i gcrích

faoi threoir “Feidhm Bithfhionnachtana agus Éiceachórais Cainneon” a mhair 23 lá ar an *RV Celtic Explorer*.

- Úsáideadh an *ROV Holland I* ina cumraíocht domhainnuisce ar an *ILV Granuaile* agus i ndiaidh triail rathúil den chóras cuireadh an t-ártach agus an ROV ar conradh chun suirbhé rathúil aimsithe fabhtanna a chur i gcrích ar idirnascaire leictreachais fomhuirí ardvoltais na hÉireann - na RA.
- Chuir Kinsale Energy PLC RVOpanna ar chonradh chun suirbhé imscrúdaithe a dhéanamh ar a líonra iomlán de phíblíne gáis fhomhuirí agus ar na hardáin táirgeachta Alpha agus Bravo ag úsáid an *ROV Holland I*. Rinneadh an suirbhé seo a chur i gcrích ag úsáid an *ILV Granuaile* arís (a bhí faoi chairt ag an bhForas) agus cuireadh foireann rialta na bpíolótaí ROV ar conradh agus pearsanra suirbhé ar conradh i gcrích in am agus taobh istigh de bhuiséad agus cruthaíodh ioncam seachtarach luachmhar don Fhoras dá bharr sin a thacaíonn le príomhsheirbhísí.
- Chomh maith le suirbhéanna ar an bhfaoitín gorm bliantúil, scadán an iarthuaiscirt, agus suirbhéanna fuaimiúla ar an ronnach le haghaidh Sheirbhísí Comhairleacha Éiceachórais lascaigh an Fhorais agus an suirbhé ar thrál grinnill na hÉireann (IBTS) a mhair 47 lá, suirbhé iasc grinnill, chuir an *RV Celtic Explorer* dhá shuirbhé ar uibheacha ronnach i gcrích a mhair 21 lá a tharlaíonn gach trí bliana mar chuid de chlár a dhéantar a chomhordú go hidirnáisiúnta

Cuireadh trí chairt sheachtaracha i gcrích ar bord an *RV Celtic Explorer* in uiscí na Gearmáine agus Idirnáisiúnta lena n-áirítear suirbhéanna le haghaidh BS-Germany agus an Lárionad Aigéaneolaíochta Náisiúnta (NOC) na Ríochta Aontaithe a thug rannchuidiú luachmhar seachtarach don bhuiséad oibriúcháin.

- Chairtfhostaigh an Lárionad Taighde lascaigh agus Éiceachórais de chuid Fhoras na Mara i dTalamh an Éisc, Ceanada an *RV Celtic Explorer* ar feadh 36 lá i mí Aibreáin agus mí na Bealtaine 2013 arís le suirbhé iascaigh a chur i gcrích inar áiríodh obair ar an gCaidhp Phléimeannach agus ar na Grand Banks theas. Sula ndearnadh an suirbhé thuasluaite tugadh faoi shuirbhé trasdula ar an Atlantach Thuaidh ar feadh naoi lá ina raibh eolaithe Éireannacha agus Ceanadacha ar bord agus bailíodh sonraí luachmhara maidir le céiticigh agus le haigéaneolaíocht.
- Tugadh an *RV Celtic Explorer* don tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra den Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta i mí Feabhra chun suirbhé ceamara anuas trí lá a chur i gcrích de chairn charbónáite uathghineacha meatán-dhíorthaithe i Muir Éireann chun cuidiú le Limistéar Chaomhantais Speisialta Mhara féideartha a bhunú don todhchaí.
- Cuireadh 30 lá de shuirbhéanna Teilifíse Faoin Uisce i gcrích ar an *RV Celtic Voyager* i gcomhair measúnú stoic *Nephrops* lenar áiríodh suirbhé rathúil ar na meána cloicheán ar Bhanc an Torcáin ag doimhneacht síos go 540m.
- Cuireadh an suirbhé monatóireachta geimhridh bliantúil i gcrích thar ceann MEFS a rinne suirbhé ó theas ó Bhaile Átha Cliath go Gaillimh i mí Eanáir 2013.
- Cuireadh seacht gcinn de shuirbhéanna taighde maoinithe am loinge de chuid an Phlean Forbartha Náisiúnta (NDP) i gcrích ar an *RV Celtic Voyager* a mhair 47 lá agus bhí eolaithe as OÉ Gaillimh, Ollscoil Uladh, Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo agus Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann ina mbun.

- > Cuireadh clár gníomhaíochta thar a bheith rathúil i gcrích faoin gclár Léarscáiliú Comhtháite d'Fhorbairt Inbhuanaithe Acmhainn Mhara na hÉireann (INFOMAR) i rith na bliana lenar bhain 73 lá suirbhé ar an *RV Celtic Voyager*, lena n-áirítear suirbhéanna fairsinge bataiméadracha amach ó chósta an deiscirt.
- > Chuir an *RV Celtic Voyager* trí shuirbhé hidreagrafacha i gcrích freisin agus rinneadh glanadh láithreáin ar láithreán tástála Chuan na Gaillimhe a mhair ar feadh 30 lá mar thacaíocht le forbairt fhuinneamh na mara de chuid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann.
- > I measc gníomhaíochtaí eile suntasacha ar tugadh fúthu ar bord an *RV Celtic Voyager* bhí clár oiliúna chómhodúil á stiúradh ag foireann an Chomhaontais Straitéisigh Mara um Thaighde agus Oiliúint (SMART) agus clár oiliúna eile faoi stiúir ollscoileanna
- > D'fhothn éascú a dhéanamh ar leathnú chumhdach an tsuirbhé isteach sa Limistéar atá Leochaileach ó thaobh na Bitheolaíochta, agus le bheith mar bhonn eolais ag ceanglais taighde na hÉireann, AE agus Thras-Atlantaigh amach anseo, lorgaíodh maoiniú caipitil agus ceadaíodh é le haghaidh uasghráduithe ar chóras an tsuirbhé ar an *RV Celtic Voyager* agus ar an *RV Celtic Explorer*, a bheidh ar bun in 2014.

Scéim na mBreathnóirí ar Árthaí Eachtracha 2013

In 2013, chuir Foras na Mara 12 bhreathnóir Éireannacha ar bord árthaí eachtrannacha a bhí i mbun taighde inár n-uiscí. Chaith na breathnóirí 176 lá ar muir san iomlán agus mhair na suirbhéanna ar feadh tréimhsí éagsúla, idir 25 lá agus 4 lá. Bhí breathnóirí páirteach ar bord suirbhéanna de chuid na Breataine, na Beilge, na hÍsiltíre agus na hIorua.

Ardseirbhís Léarscáilithe

I gcomhar le GSI, thug PricewaterHouse Coopers (PWC) faoi athbhreithniú neamhspleách clár, mar thaca le haighneacht rathúil rialtais le haghaidh maoiniú cúig bliana do thiomantas leanúnachais le haghaidh Léarscáiliú Comhtháite d'Fhorbairt Inbhuanaithe Acmhainn Mhara na hÉireann (INFOMAR), ag €3m in aghaidh na bliana go dtí 2018. Ag teacht le moltaí a rinne an PWC ar na hacmhainní a leithroinntear ar fhorbairt ghnéithe breisluacha INFOMAR a mhéadú, eisíodh tairiscint forbartha gnó agus bronnadh conradh amháin ar Ionad Nuálaíochta Gnó Bhaile Átha Cliath.

Le linn 2013 leanadh do léarscáiliú INFOMAR amach ó chóstaí an Deiscirt agus an Iarthair ar bord an *RV Celtic Voyager*, lena cuireadh i gcrích príomhcheangaltas árthaigh le haghaidh Chéim 1 de INFOMAR.

Tugadh faoi éadail mhór sonraí eile mar chuid den Chlár Saothraithe Breisluacha agus fuarthas cumhdach forleathan amach ó chósta Iarthar an Chláir ar an *RV Celtic Voyager* le haghaidh Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI), chun taca a chur faoi fhorbairt na hearnála fuinnimh in-athnuaite amach ó chósta na hÉireann.

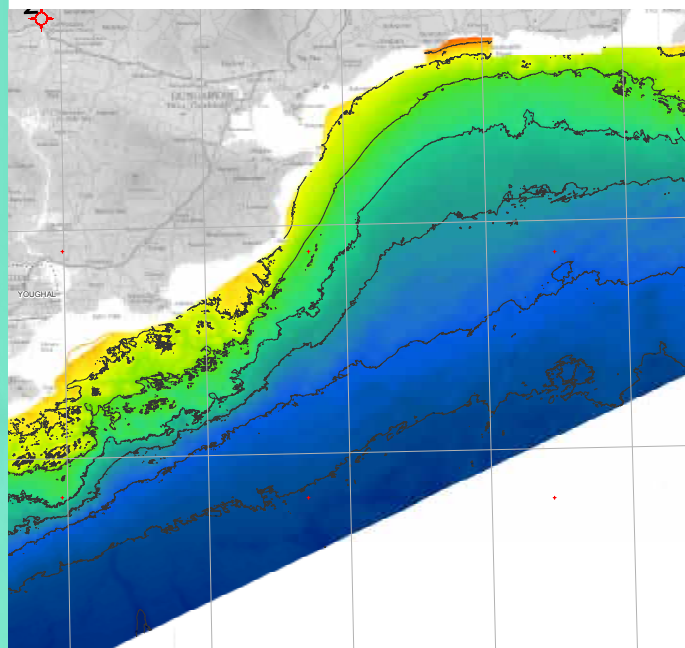
Rinne Ardseirbhís Léarscáilíochta (AMS) comhordú ar Sheimineár Bliantúil INFOMAR 2013 in Ollscoil Luimnigh agus d'éirigh thar barr leis an imeacht, áit a raibh cainteoirí áitiúla agus idirnáisiúnta ón saol acadúil, ón tionscal agus ó earnálacha poiblí. Anuas ar an ngnáth-leagan amach le cur i láthair, bhí seisiún ceardlaine idirghníomhaí mar chuid de, le taispeántais teicneolaíochta ó eitiltí UAV go píolótú ROV cianda. Ba léir ón méid daoine a d'fhreastail air, agus é roinnte go cothrom idir an tionscal, an rialtas agus an saol acadúil, thar iomad earnálacha mara, go ndeachaigh gníomhaíochtaí an chláir i gcion go mór ar dhaoine.

Tar éis for-rochtain a dhíriú ar Éirinn agus ar an RA le blianta beaga anuas, mhéadaigh AMS an leibhéal for-rochtana go hidirnáisiúnta in 2013, agus iad rannpháirteach in imeachtaí suntasacha suirbhé

Ag cur an Fheithicil Chianoibrithe Domhainuisce, an ROV Holland I ag obair ón ártach náisiúnta taighde an *RV Celtic Explorer*

“Agus aitheantas á thabhairt don riachtanas atá ag méadú le haghaidh cur chuige comhtháite i leith Fhorbairt, Theicneolaíocht, Thaighde agus Nuálaíocht na mara, soláthraíonn OSIS réitithe iomlána ó thús deireadh do chliant.”

Taispeántar sa chairt bataiméadracha a chuir INFOMAR le chéile comhrian chuan Eochaille i gCorcaigh. Is féidir na cairteacha a íoslódáil ó www.infomar.ie

Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise

sa Phortaingéil, sna Stáit Aontaithe, sa RA agus i gCeanada. Toisc na rannpháirtíochta sna himeachtaí sin bhí sé níos éasca líonrú a dhéanamh rud a thacaigh leis an gcrúinniú ar Chomhar Trasatlantach i bhForas na Mara, agus ardaíodh an fhéidearthacht go dtabharfar faoi thionscnaimh taighde chomhoibritheacha sa todhchaí.

Ina theannta sin, tacaíodh le roinnt imeachtaí áitiúla lena n-áirítear Féile Eolaíochta & Teicneolaíochta, Gaillimh, agus Atlantach Éireann agus SmartOcean agus neart eile.

Le linn 2013 chuir Ardseirbhísí Léarscáilíochta na tionscadail seo a leanas i gcrích: Gnáthóga Eorpacha Ghrienneall na Farraige a Léarscáiliú (MESH) INTEREG IVB agus INIS Hydro INTERREG IVA.

Seirbhísí Aigéaneolaíochta

Dhéileáil an Fhoireann Aigéaneolaíochta le breis agus 130 iarratas ar shonraí agus ar tháirgí aigéaneolaíochta i rith 2013. Lean siad ag soláthar sonraí agus anailís allamuigh agus samhla chun tacú le seirbhísí comhairleacha arna soláthar ag an bhfoireann seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia i bhForas na Mara.

Sholáthair foireann na Seirbhísí Aigéaneolaíochta gach gné den chlár oibre suntasach a bhain le comhaontú seirbhíse SEAL um Fhuinneamh na Mara go tráthúil agus laistigh den bhuiséad a bhí socraithe dó. Áiríodh leis seo gné na seirbhísí mara de chomhthionscadal lena raibh baint ag SEAL, Foras na Mara, IBM agus leis an ngnóthas FBM atá bunaithe i nGaillimh Biospheric Engineering Ltd.

I ndiaidh iarratas rathúil a chur chuig Fondúireacht Eolaíochta Éireann faoi ghairm 2012 ar bhonneagar taighde, chuir an fhoireann tús le clár soláthair d'fhonn cábla snáthoptaice agus nód ghrienneall na farraige agus trealamh gaolmhar a sholáthar agus a chur i mbun oibre. Cuirfidh sé sin taca faoi ghníomhaíochtaí tástála agus taispeána ag láithreán tástála fhuinneamh na mara agus SmartBay i gCuan na Gaillimhe a bhfuil dálaí na ceathrún scála luaite leo.

Tacaíodh agus coinneádh líonra náisiúnta na mbaoithe aimsire ar son na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt (DTTAS). Rinne an DTTAS athbheithniú freisin ar fheidhmíocht an líonra in 2013. D'éirigh go rathúil leis sin in ainneoin acmhainní srianta. Ag tógáil ar na samhlacha nua aigéin a forbraíodh le déanaí le haghaidh doirteadh ola agus feidhmeanna bithghéiceimeiceacha, forbraíodh samhail ardtairgí (mionscála logánta) scairbhe. Seoladh uirlis tuartha taoide beo ar an idirlíon a sholáthraíonn réamhaisnéis taoide ar feadh suas le dhá bhliain ar aghaidh d'úsáideoirí mara. Is a bhuíochas leis an gcothabháil leanúnach a dhéantar ar Líonra Náisiúnta Tomhsaire Taoide na hÉireann go rabhtas in ann an feidhmchlár seo a fhorbairt. Sholáthraigh Seirbhísí Aigéaneolaíochta anailís agus ionchur aigéaneolaíochta roimhe seo i gcomhair mheasúnú tosaigh Chreat-Treoir na Straitéise Mara. Tá siad ag cuidiú anois le cleachtadh anailíse bearnaí anois agus ag sainiú an chlár monatóireachta atá de dhíth faoin Treoir.

Seachadadh príomhghnéithe tionscadail ASIMUTH, JERICO agus MyOcean2 (arna maoiniú ag an AE) go rathúil agus mar chuid de tá feachas HAB réamhrabhaidh fíor-ama don tionscal dobharshaothraithe, i gcomhar le MEFS.

Tá Seirbhísí Aigéaneolaíochta fós gníomhach ar an gComhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaithe na Mara (ICES), ar WGOH agus ar an gCóras Eorpach um Breathnóireacht Aigéin Dhomhanda (EuroGOOS) agus ar an Sainghrúpa um Bhreathnóireacht Mara agus Sonraí de chuid DG Mare. Lean an fhoireann ag tabhairt ionchuir chun an obair dlí agus phleanála a chur i bhfeidhm chun Cuibhreannas Eorpach um Bonneagar Taighde (ERIC) a fhorbairt le haghaidh comhpháirtíocht fhadtéarmach ar thionscadal Faireachlann Ildisciplíneach Eorpach Ghrienneall na Farraige (EMSO) agus bunaíodh oifig eatramhach sa Róimh. Ghlac OSIS páirt sna tionscadail CoOPEUS (ag nascadh mórtionscadal taighde comhshaoil na hEorpa/na Stát Aontaithe)

agus SIDERI (comhpháirtithe Eorpacha i ngníomhaíochtaí snámháin ARGO) agus FixO3 (ag nascadh gníomhaíochtaí AE ar fhaireachlanna mara pointe fosaithe) freisin agus i raon leathan tionscadal bonneagair AE agus idirnáisiúnta.

Seirbhísí Faisnéise agus Forbartha

Lean an fhoireann um Sheirbhísí Faisnéise agus Forbartha (IS&D) orthu ag tabhairt tacaíocht theicniúil ó lá go lá don Fhoras go léir. Dhéileáil IS&D le breis agus 3,059 éileamh ar thacaíocht, a chuimsigh ceisteanna teicniúla, fiosruithe maidir le hiarratais agus bainistíocht sonraí, agus ag déileáil le breis agus 250 iarratas sonraí ó pháirtithe seachtacha.

Bhí baint ag IS&D le 76 tionscadal agus gníomhaíocht maidir le tacaíocht straitéiseach ghnó agus theicniúil, le cúrsaí oibríocháin agus tionscadail tacaíochta ghrúpaí seirbhíse Fhoras na Mara le linn 2013.

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí a bhí ar siúl ag IS&D in 2013 suiteáladh freastalaí nua inmheánach TF níos éifeachtúla, baineadh úsáid den chéad uair as néalóstáil sonraí (HEAnet) agus bunaíodh naisc líonra ardluais as Baile Uí Fhiacháin agus Sráid Fhearchair go hÓrán Mór a bhí mar chuspóirí i Straitéis Teicneolaíochtaí Faisnéise agus Cumarsáide Fhoras na Mara (2013-2015). Rinne an fhoireann Oibríochtaí TF maoirsiú freisin ar athsholáthar an bhonneagair aistrithe don líonra sonraí inmheánach in Órán Mór a raibh a ré caite, agus cuireadh tús le huasghrádú an-suntasach ar bhonneagar freastalaí an *RV Celtic Explorer*.

Chuaigh an Tairseach Íoslódála Sonraí Ar Líne beo chun rochtain níos fearr ar shonraí Fhoras na Mara a éascú, agus forbraíodh Atlas Mara na hÉireann mar chuid de chlár Chreat-Treoir na Straitéise Mara. Cothóidh foireann Bainistíochta Sonraí IS&D na sonraí atá mar thaca ag an Atlas, agus in 2014 déanfar uasghrádú ar an Atlas ionas go mbeidh sé oiriúnach le húsáid ar ghléasanna móibíleacha. Thacaigh an fhoireann Bainistíochta Sonraí freisin le clár an Chreata um Bailiú Sonraí, INFOMAR agus Chreat-Treoir na Straitéise Mara, agus an fhoireann um Cheadúnú Urthrá Dobharshaothraithe.

In 2013 rinne an fhoireann um Fhorbairt Feidhmchlár IS&D athfhorbairt theicniúil shuntasach ar shuíomh gréasáin an Fhorais. Cuirfear inneachar ar an suíomh gréasáin in 2014 sula seolfar é.

Chuir an fhoireann tús freisin le hathfhorbairt ollmhór ar an gcóras sonraí HAB i dtreo dheireadh 2013 agus déanfaidh sé sin nuachóiriú iontach ar an gcóras, agus feabhsófar iontráil sonraí, tuairisciú agus coimeádáin poiblí ar líne. Leanfar don obair sin ar feadh 2014 ar fad.

I measc gníomhaíochtaí eile a bhaineann le cúrsaí sonraí: cuireadh i gcrích an tionscadal arna mhaoiniú ag FP7 AE, 'ENVIRO-FI Future-Internet' agus a chomhpháirtí InTune Networks inar tugadh sárthaispeántas ar sheirbhís sonraí an Fhorais; rannpháirtíocht na tionscadal Eorpach um Bonneagar sonraí 'SeaDataNet II'; agus leanadh den fhorbairt leanúnach ar chórais sonraí le haghaidh sonraí toinne agus iascaigh.

Bhí baint ag IS&D freisin le sainiú an choincheapa maidir le hAigéan Digiteach Éireannach, a bhfuil sé mar aidhm leis rochtain éasca a thabhairt ar shonraí mara ó fhoinsí éagsúla d'fhonn taighde mara a éascú agus forbairt táirgí faisnéise a chumasú. Déanfar forbairt bhreise ar an gcoincheap sin i gcomhar le Straitéis Sonraí inmheánach an Fhorais in 2014.

An Clár Ardteicneolaíochta

Le roinnt blianta anuas, féachadh sa Chlár Ardteicneolaíochta Mara (AMTP) le cuspóirí a bhaint amach maidir grúpáil mara ildisciplíneach le mais chriticiúil atá dírithe ar thionscal a chruthú i réimse ardchórais braite, cumarsáide agus faisnéisíochta. Thacaigh an clár le roinnt tionscnaimh náisiúnta i gcomhair forbairt cumais sa spás sin.

Thug OSIS páirtithe leasmhara náisiúnta le chéile chun cuibhreannas a bhunú mar fhreagairt ar an nGairm do Lárionaid Taighde ó Fhondúireacht Eolaíochta Éireann faoin réimse téama Breathnóireacht na Cruinne agus an Aigéin. Bhí an réamhthogra dar teideal Lárionad an Atlantaigh um Breathnóireachtaí na Cruinne (ACEObs) faoi stiúir OÉ Gaillimh agus d'éirigh leis dul chomh fada leis an gcéim togra iomlán atá le cur isteach i mí Aibreáin 2014.

Bhí an Clár ag obair freisin ar dheiseanna a fhorbairt i réimse Bhreathnóireacht na Cruinne. Bhí roinnt cainteanna ar siúl le Gníomhaireacht Spáis na hEorpa agus le pointí teagmhála náisiúnta sa réimse seo. Cuireadh ionchur ar fáil freisin ón gclár maidir le tionscnaimh chun inniúlachtaí náisiúnta a fhorbairt i mbreathnóireacht na cruinne ó thaobh na mara.

Ag deireadh 2013, lean an Clár ag úsáid an phobail teicneolaíocht mara náisiúnta trí chomhpháirtíochtaí a phlé, trí fhaisnéis a scaipeadh agus trí chaibidlíocht le gach pointe teagmhála náisiúnta ábhartha i gcás ina bhfuil deiseanna le haghaidh tionscadal a bhaineann le cúrsaí mara faoi *Horizon 2020*. Ag deireadh 2013, fuarthas fógra gur éirigh le togra le haghaidh thionscadal Interreg IVF do Limistéar an Atlantaigh ar a nglaoitear Taispeántas Teicneolaíochta atá Infheidhme d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide i Limistéar an Atlantaigh (STAMAR).

Tá AMTP ag féachaint freisin ar fhorbairt straitéiseach don todhchaí. Seoladh go háirithe comhairliúcháin maidir le Straitéis taighde agus nuálaíochta SmartOcean ar líne i mí Mheán Fómhair 2013. Tháinig 35 freagra ar ais mar gheall air sin agus tháinig a bhformhór díobh ón tionscal. Ina dhiaidh tharla ceardlann comhairliúcháin leis an tionscal ag Fóram SmartOcean 2013. Beidh a dtorthaí sin mar bhonn eolais ag pleanáil straitéiseach le haghaidh 2014 agus ina dhiaidh sin.

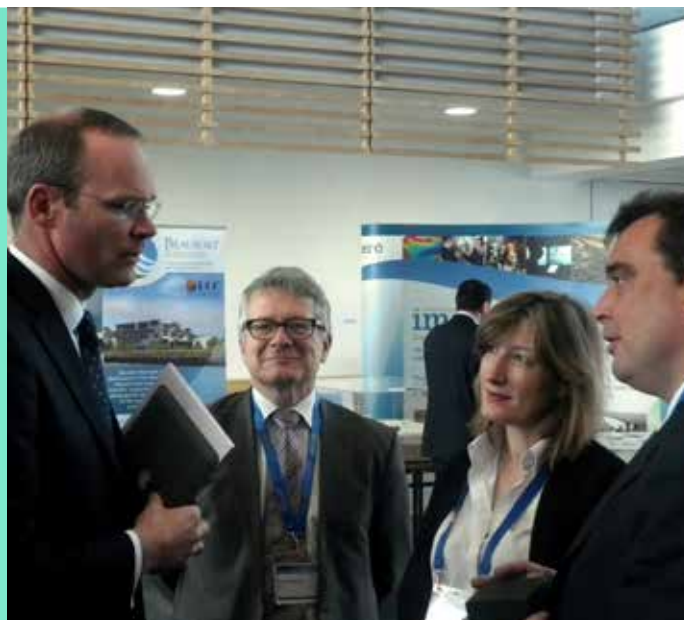
Lean an fhoireann AMTP ag tacú le forbairt an bhonneagair náisiúnta tástála agus taispeántais atá ann cheana. Mar chuid de sin chuathas i mbun oibre leis an bpobal taighde agus forbartha (R&D) maidir le deiseanna chun an t-ardán tástála agus taispeántais SmartBay a úsáid trí an gClár Náisiúnta um Rochtain ar Bhonneagar, cuairteanna ar shaoráidí eile cosúil le Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann d'fhonn iniúchadh a dhéanamh ar conas is féidir bonneagair a chur chun cinn ar bhonn náisiúnta. Thosaigh siad freisin ag iniúchadh conas a úsáidtear bonneagar breise trí oibriú le gníomhaireachtaí eile stáit cosúil le hAerchór na hÉireann agus eagraíochtaí sa tionscal maidir le bonneagar digiteach a úsáid.

In 2013, thosaigh AMTP ag féachaint ar éabhlóid na hArdteicneolaíochta Mara agus ar SmartOcean amach anseo. Thosaigh OSIS ag cur bonn foirmiúil faoin gcoincheap maidir leis an Aigéan Digiteach Éireannach agus ag tabhairt ionchuir maidir le moltaí faoi thosaíochtaí taighde le haghaidh réimse suaitheantais na dTeicneolaíochtaí Cumarsáide TF agus na Mara le haghaidh straitéis nua náisiúnta R&D mara 2014-2020.

I mí na Samhna 2013, d'éirigh le AMTP Fóram SmartOcean 2013 a eagrú. Ba é sin an Fóram ba mhó go dtí seo ar an fhreastail thart ar 180 rannpháirtí cláraithe. B'imeacht suntasach é toisc gurbh é sin an chéad uair go raibh an Fóram ar bun i dTuaisceart Éireann, le hurraíocht ó InvestNI. B'imeacht dhá lá a bhí ann a bhí ar siúl ag Titanic Bhéal Feirste agus rinneadh ionadaíocht ar bhreis is 90 eagraíocht agus roinnt cainteoirí, taispeántas, póstaer agus ceardlann comhairliúcháin a bhain leis an tionscal.

Tugadh poiblíocht freisin do SmartOcean trí bheith rannpháirteach i roinnt imeachtaí breise ar feadh na bliana lena n-áirítear an Siompóisiam ar an bPláinéad Beo de chuid Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA), ceardlann olltíomsaithe sonraí an ESA, comhdháil Oceans 13 Virginia Beach, Lá Nuálaíochta Microsoft i mBaile Átha Cliath, agus Meitheal Oibre Taighde Microsoft in Cambridge.

Rinneadh obair freisin chun an suíomh gréasáin SmartOcean a bhogadh chuig mol faisnéise dinimiciúil agus leanúint de phróifíl ar líne SmartOcean a fhorbairt.

An tAire Talmhaíochta, Mara agus Bia an tUasal Simon Coveney, TD le toscairí na comhdhála ag an gcomhdháil Nuálaíocht Spáis – Fás Gorm a Chumhachtú a bhí ar siúl i gCorcaigh, áit ar thug Gníomhaireacht Spáis na hEorpa ardmholadh do Nuálaíochtaí Mara na hÉireann.

“an coincheap maidir le hAigéan Digiteach Éireannach, a bhfuil sé mar aidhm leis rochtain éasca a thabhairt ar shonraí mara ó fhoinsí éagsúla d'fhonn taighde mara a éascú agus forbairt táirgí faisnéise a chumasú.”

Bhí sé mar aidhm ag Fóram SmartOcean, a bhí ar siúl in Ionad an Titanic, i mBéal Feirste, Tuaisceart Éireann agus Éire a leagan síos mar cheannairí i bhforbairt táirgí agus seirbhísí TFC le haghaidh eárnálacha mara ar fud an domhain mhóir. Sa phictiúr (Ó Chlé go Deas) Arlene Foster, an tAire Fiontar, Trádála agus Infheistíochta, Tuaisceart Éireann agus an Dr Peter Heffernan, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Fhoras na Mara.

Riarachán Ginearálta

Idirchaidreamh

Cuimsíonn clár Foras na Mara réimse leathan gníomhaíochtaí lena dteastaíonn idirchaidreamh agus comhoibriú dlúth le go leor daoine agus eagraíochtaí. Áirítear leo siúd an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, an Roinn Airgeadais, an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus ranna rialtais agus gníomhaireachtaí stáit eile, fiontar príobháideach agus earnáil an ardoideachais. Tugann an Foras aitheantas do thacaíocht agus do chomhoibriú leanúnach gach dreama lena mbaineann.

Sláinte agus Sábháilteacht

De réir an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair (1989), thug Foras na Mara gach Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta cothrom le dáta. Leanann an Foras de na bearta cuí a chur i bhfeidhm le sábháilteacht agus sláinte gach fostaí agus cuairteora ar a n-áitreabh a chosaint.

An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí

Soláthraíonn gach duine ag a bhfuil post ainmnithe i bhForas na Mara ráiteas leasa don Choimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí de réir ailt 18 agus 20 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

Comhionannas Fostaíochta

Tá Foras na Mara tiomanta do bheartas comhionannais deiseanna, agus glacann sé cur chuige réamhghníomhach i leith an chomhionannais. Tá scéimeanna i bhfeidhm ag an bhForas a thugann deiseanna don fhoireann freastal ar a riachtanais ghairme agus phearsanta, ar nós comhroinnt post, saoire staidéir agus cláir oideachais.

Cód Cleachtais (Tuairisciú)

Cloíonn Foras na Mara leis na Cóid reachtúla Chleachtais um Rialachas na gComhlachtaí Stáit de réir mar atá leagtha síos ag an Roinn Airgeadais. Dearbhaíonn an Foras gur ghlac na Stiúrthóirí agus na fostaí leo seo a leanas agus go gcuirtear oiliúint orthu ina leith fosta:

- > Cód foirmiúil iompair um choinbhleacht leasa agus cairt chustaiméirí
- > Coistí Iniúchóireachta cuibhunnaithe
- > Nósanna imeachta um sholáthar
- > Saincheisteanna fogaire

Tuairisciú ar Éifeachtacht Fuinnimh ag Comhlachtaí san Earnáil Phoiblí (I.R. 542 de 2009)

Forbhreathnú ar Úsáid Fuinnimh in 2013

Is iad na príomhúsáideoirí fuinnimh i bhForas na Mara oifig na ceanncheathrún agus an tsaoráid saotharlainne agus na háiríochtaí taighde, an *RV Celtic Explorer* agus an *RV Celtic Voyager*. Taobh istigh de na saotharlanna in Órán Mór, ídíonn seirbhísí meicniúla agus leictreachais na saotharlann thart ar 20% den ídiú foriomlán fuinnimh leictirigh sa tsaoráid. Baineann formhór an ídithe leictirigh eile le soilse, trealamh ginearálta oifige agus trealamh saotharlainne.

In 2013 d'ídigh Foras na Mara:

2,794,914 kWh leictreachais

13,509 lítear Ceirisín

345,575 lítear de bhuilgás própáin i gcomhair teasa

9,271 lítear díosail

1,376,550 lítear d'ola gáis mhara le haghaidh suirbhéanna taighde maoinithe ag Foras na Mara

Gníomhartha ar Tugadh Fúthu in 2013

Shuiteáil Foras na Mara rialuithe soilse trí Chóras Bainistíochta an Fhoirgnimh in Órán Mór trí bhraiteoir leibhéil solais lasmuigh. Tá soilse curtha ag obair anois i gcomhlímistéir agus tagann siad air chomh luath is a thiteann an leibhéil solais taobh amuigh faoi leibhéil luca réamhshocraithe áirithe. Ba cheart go mbeifí in ann thart ar 30% éifeachtúlacht fuinnimh sna soilse a fheiceáil ó 2014 ar aghaidh nuair a bheidh an córas ag obair. Cuireadh athbhreithniú ar bun in 2013 ar na Córais Láimhseála Air sna saotharlanna go léir.

Gníomhaíochtaí atá Beartaithe le haghaidh 2014

Tugadh faoi athbhreithniú tosaigh ar úsáid fuinnimh agus ar oibríochtaí saoráide in Órán Mór agus tugadh gealltanais go laghdófaí ídiú agus go gcruithófaí éifeachtúlacht fuinnimh le linn 2014.

Meastar go dtabharfar isteach laghdú ar thréimhsí reatha in 2014 chun laghdú breise a dhéanamh ar an ídiú fuinnimh laistigh de na saotharlanna.

Scéim Gaeilge 2013 An scéal is déanaí

Bunaíodh an Grúpa Gaeilge chun Scéim Gaeilge/Scéim Foras na Mara a ullmhú faoi Alt 11 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003. Chuaigh an chéad tréimhse den scéim Gaeilge in éag in 2012 agus rinne an Grúpa Gaeilge maoirsiú ar ullmhú agus ar fhorbairt chéim a dó den scéim in 2012 agus 2013. Cuireadh é sin faoi bhráid oifig an Choimisinéara Teanga i mí na Samhna 2013. Tógann an dara tréimhse den scéim ar na hiarrachtaí móra a rinneadh chun na ceanglais faoin Acht a chur i bhfeidhm agus a tugadh isteach faoin gcéad tréimhse tar éis réimsí a aithint inar theastaigh feabhas ar na seirbhísí Gaeilge a bhí á soláthar ag an bhForas. Coinneofar an tiomantas sa dara tréimhse chun measúnú a dhéanamh, ar bhonn leanúnach, ar an méid éilimh atá ar sheirbhísí trí Ghaeilge agus a chinntiú go leanann Foras na Mara ag comhlíonadh an éilimh sin ar bhealach pleanáilte, comhsheasmhach agus inrochtana. Leanann Foras na Mara ag tomhas an méid éilimh ar a sheirbhísí i nGaeilge trí iniúchtaí rialta a dhéanamh trí chóras comhairimh/tomhais do líon na bhfiosruithe/n-iarratas ar sheirbhísí trí Ghaeilge i dtréimhse faoi leith. Mar sin féin, d'fhonn iarratais ar sheirbhísí a chruthú, tugann Foras na Mara tuairisc agus déanann sé poiblíocht ar fheasacht i measc na foirne agus na gcliant maidir leis na seirbhísí a sholáthraíonn an Foras trí Ghaeilge.

Rinne Suirbhé na Feidhme Bithfhionnachtana agus Éiceachórais Cainneon imscrúdú ar éagsúlacht leathan gnáthóg agus pobal fo-uisce i gcóras Chainneon Whittard ar imeall an Atlantaigh. Ag úsáid an ROV *Holland I*, ar an *RV Celtic Explorer*, tógadh íomhánna de speicis neamhchoitianta ar cheamara lena n-áirítear an feadánach mór seo. Rinneadh an suirbhé taighde faoin straitéis Casadh na Taoide le tacaíocht ó Fhoras na Mara agus Fochlár Taighde Mara an Phlean Forbartha Náisiúnta 2007–2013. Tugann an Clár Am Loinge rochtain ar na hÁrthaí Taighde Náisiúnta (*RV Celtic Explorer*/*RV Celtic Voyager*) d'eagraíochtaí taighde atá bunaithe in Éirinn.

Aguisíní

AGUISÍN 1: CLÁR TAIGHDE MARA AN NDP 2007–2013

CLÁR TAIGHDE MARA AN NDP 2007–2013 – CLÁR AM LOINGE 2013

<i>Beart Taighde</i> Chasadh na Taoide	<i>Clár Taighde</i> Chasadh na Taoide	Cineál Tionscadail	Tagairt an Tionscadail	Teideal an Tionscadail	Deontáí/Ceann	Cúnamh Deontais Iomlán
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13002	Oiliúint Fochéimithe Chuan na Gaillimhe	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€88,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13003	SMART Eolaíocht ar Muir: Oiliúint Ildisciplíneach Longbhunaithe do Mhic Léinn Eolaíochtaí a bhaineann leis an bhFarraige	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Mhaigh Eo	€48,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13005	SMART: Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath Brath agus Bithshálú	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Mhaigh Eo	€16,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13006/ CV13011/ CV13021	SMART: Cómhodúl Foghlama Creidiúnaithe	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€160,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13009	SMART: Clár Breathnóireachta	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€48,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13018	Oiliúint Loinge Fochéime i Modhanna Taighde Aigéaneolaíochta, Beantach, Meigeafhána agus Iascaigh	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€48,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13010	SMART: Taiscéaladh Geolaíoch Amach ón gCósta	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€32,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Clár Oiliúna Clár	CV13013	MSc sa Bhitheolaíocht Mhuirí – Cuan Chorcaí	Coláiste na hOllscoile Corcaigh	€16,000
Bonneagar Bonneagair	Árthach Taighde Árthach Taighde	Clár Oiliúna Tiomanta	CV13020	SMART: Fuinneamh na Mara	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€16,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13001	Rannóga Aigéaneolaíochta, Bithghéiceimice agus Geolaíochta i ndáil le hAthrú Aeráide	Foras na Mara	€170,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13002	Céiticigh ar an Teorainn 4	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€255,000

CLÁR TAIGHDE MARA AN NDP 2007–2013 – CLÁR AM LOINGE 2013

<i>Beart Taighde</i> Chasadh na Taoide	<i>Clár Taighde</i> Chasadh na Taoide	Cineál Tionscadail	Tagairt an Tionscadail	Teideal an Tionscadail	Deontai/Ceann	Cúnamh Deontais Iomlán
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13003/ CE14001	Ag forbairt Geoiteicneo- stratagrafaíochta	Coláiste na hOllscoile Corcaigh	€221,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13004/ CE13010	Suirbhé ar Uibheacha Ronnach	Foras na Mara	€357,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13007	SEDEX – Ról atá ag Sraitheanna Néifealóideacha i nDríodar Imill Tras-Scairbhe a lompar	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€17,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CE13008	Feidhm Bithfhionnachtana agus Éiceachórais Cainneon	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€544,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13001	Clár Shuirbhé Comhshaoil Geimhridh 2013	Foras na Mara	€104,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13004	Tearmainn De Facto d'Ealásmabrainciaigh sa Mhuir Cheilteach	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe- Maigh Eo	€80,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13019	Suirbhé ar speiceas den fíteaplanctón dineaifís 2013 (DINO13)	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€48,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13012	Suirbhé ar sceireacha agus ar phurláin Chiarraí	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€64,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13028	Suirbhé ar Bhlás Algach Díobhálach san Iarthar (HABWEST2013)	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	€40,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13029	Mapáil Bithéagsúlachta ar Sceireacha Coiréil Fuaruisce	Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath	€56,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13030	Measúnú ar lompar Dríodair Cósta Thuaidh na hÉireann	Ollscoil Uladh	€40,000
Tacaíocht Bonneagair	Am Loinge Árthach Taighde	Suirbhé Comhtháite Taighde	CV13031	Pailéithimpeallachtaí agus Scaipeadh Dríodair Siar ó Éirinn	Ollscoil Uladh	€48,000
IOMLÁN						€2,500,000

Aguisíní

CLÁR TAIGHDE MARA AN NDP 2007–2013 – TIONSCADAIL TAIGHDE A MAOINIÓDH IN 2013

Beart Taighde Chasadh na Taoide	Clár Taighde Chasadh na Taoide	Cineál Tionscadail	Tagairt an Tionscadail	Teideal an Tionscadail	Deontái/Ceann	Cúnamh Deontais Iomlán
Tacaíocht Beartais	Taighde Beartais, Soch-Eacnamaíoch agus Dlíthiúil	Conradh Seirbhísí	SERV-13- OCEO-014	Comhairle a thabhairt don Tascfhórsa Cumasóra d'fhoth Creat Pleanála Spásúlachta Mara a Fhorbairt d'Éirinn	John Martin	€17,250
Tacaíocht Beartais	Taighde Beartais, Soch-Eacnamaíoch agus agus Dlíthiúil	Conradh Seirbhísí	MGE0381	Taighde Dlíthiúil ar Reachtaíocht Náisiúnta/AE a bhfuil feidhm leo sa Timpeallacht Mhuirí	RPS Group Ltd.	€16,974
Tacaíocht Beartais	Taighde Beartais, Soch-Eacnamaíoch agus agus Dlíthiúil	Conradh Seirbhísí	SERV-13- CS-005	Athbhreithniú deisce ar Dhea- Chleachtas i bPleanáil Spásúlachta Muirí	Ollscoil na Banríona, Béal Feirste	€13,831
Tacaíocht Beartais	Taighde Beartais, Soch-Eacnamaíoch agus agus Dlíthiúil	Staidéar Deisce	DK/ME/13/001	Ionstraimí Dlí Náisiúnta, Idirnáisiúnta agus AE atá Ábhartha d'Fhorbairt Creat Pleanála Spásúlachta Muirí in Éirinn	MacCabe Durney Barnes	€37,219
Tionscal	Dobharshaothrú Sliogéisc	Tairiscint	N/B	Teitrealplóidigh óga <i>Crassostrea gigas</i> a tháirgeadh le húsáid mar stoc goir ag gorlanna Éireannacha chun trioplóidigh ghéinitigh a tháirgeadh	Cartron Point Shellfish	*€100,000
Fionnachtain	Teicneolaíocht Mara	Líonrú	N/B	Oceanology International 2014	Reed Exhibitions Ltd.	€28,538
Tionscal	Dobharshaothrú lasc eite	Tacaíocht do Bhonneagar Tairisceana	N/B	Aithint Stioc agus Imirce na An Doinean mara in Uiscí Cósta na hÉireann	Foras na Mara/ Coláiste na hOllscoile, Corcaigh	€63,559
Tacaíocht Nuálaíochta	Nuálaíocht	Deontais Taistil Líonraithe	NT/13/01 go NT/13/53	Tinreamh ag Comhdhálacha Mara, Ceardlanna agus Ócáidí, nó iad a Óstáil	Éagsúil	€30,071
Tacaíocht Beartais	Timpeallacht Mhuirí	Comhaltacht Iardhochtúireachta	PDOC/ME/ 13/01	Timthriall bithgheoiceimiceach carbóin agus cothaithigh in uiscí mara agus inbhir na hÉireann	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	##€44,987
Tacaíocht Beartais	Timpeallacht Mhuirí	Tógáil Cumais	N/B	Comhaltacht Fulbright Fhoras na Mara	N/B	€22,000
IOMLÁN						€374,429

* Is ionann é sin agus rannchuidiú Foras na Mara don tionscadal, atá á chómhaoiniú ag Bord Iascaigh Mhara.

Á chómhaoiniú ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil.

AGUISÍN 2: RANNPÁIRTÍOCHT NA HÉIREANN I DTIONSCADAIL RTD AN AONTAIS EORPAIGH.

Ó foilsíodh athbhreithniú 2007–2010 ar rannpháirtíocht na hÉireann i dtionscadail taighde mara arna maoiniú ag an AE agus i dtionscnaimh eile bainteach le taighde mara (tag: *New Connections: Exploring Ireland's International Marine Research Relationships: 2007–2010*), tá 51 tionscadal curtha leis sin (Cúnamh Deontais >€11.7 milliún) in 2011–2012.

In 2013 cuireadh 16 thionscadal nua FP7 (cúnamh deontais: €11 mhilliún) agus 12 thionscadal nua INTERREG-IV (Deontas: €1.7 milliún) le hiomlán na dtionscadal in Éirinn. Fágann sé sin go raibh 190 tionscadal comhoibríoch san iomlán ann a raibh luach deontais os cionn €67.5 milliún ag baint leo ag dul chuig pobal thaighde mara na hÉireann (lena n-áirítear frontair bheaga agus mheánmhéide atá taighde-bhunaithe) le linn 2007–2013.

Is léir go bhfuil cláir maoinithe taighde an AE atá comhoibríoch agus iomaíoch ag cur go mór le fuinneamh agus le nuálaíocht phobal thaighde mara na hÉireann agus go gcuireann siad breis le maoiniú taighde a fhaightear trí chlár náisiúnta um thaighde, fhorbairt agus nuálaíocht amháil iad siúd a fhaigheann tacaíocht faoin bPlean Forbartha Náisiúnta (2007–2013).

Bhí Foras na Mara rannpháirteach i gceithre cinn den 28 tionscadal nua in 2013 (FP7: Fix03, EUROFLEETS 2, INTERREG: ARCPOLPLATFORM, STAMAR) a fuair cúnamh deontais de bhreis is €767K.

Tá sonraí i leith deiseanna um Maoiniú Taighde an AE mínithe ar shuíomh gréasáin Foras na Mara agus is féidir teacht ar bhunachar sonraí tionscadal le maoiniú AE ag an EuroOCEAN Knowledge Gate (www.kg.eurocean.org/).

Is féidir liosta iomlán de thionscadail FP7 (2007–2013) a fháil sa leabhrán *Blue Growth & Horizon 2020*, a foilsíodh i mí na Nollag 2013 (<http://oar.marine.ie/handle/10793/921>).

Tionscadail FP7 an AE (2013):

BRAAVOO: Bithbhraiteoirí, Tuairisceoirí agus Árthaí Uathrialaitheacha Algacha le haghaidh Breathnóireachta Aigéin. *IDS Monitoring Ltd.*

SENSE OCEAN: Na forbairtí braiteora muirí is fearr ar dhomhan a thabhairt le chéile chun córas braiteora bithghéiceimiceach muirí in situ a bheadh comhtháite agus ilfheidhme agus éifeachtúil ó thaobh costais de a chruthú. *T.E. Laboratories.*

COMMON SENSE: Braiteoirí costéifeachtacha, is féidir a oibriú le Córais Bhreathnóireachta Aigéin Idirnáisiúnta atá ann cheana, chun freastal ar Bheartais AE. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh / an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath / AquaTT / T.E. Laboratories.*

LEANWIND: Éifeachtúlachtaí Lóistíochta agus ailtireacht chabhlaigh le haghaidh suiteálacha gaoithe le forbairtí nua. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh / Gavin & Doherty Geosolutions Ltd / Rappel Enterprises Ltd / Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí.*

MARIABOX: Measúnú in situ agus bosca uirlisí chun monatóireacht a dhéanamh ar an muirthimpeallacht. *Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath/SmartBay.*

ASTARTE: Measúnú, straitéis agus laghdú riosca súnáimithe san Eoraip. *An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath.*

HERPISH: An víreas heirpéis in oisrí na hÉireann agus stoic frithsheasmhacha a aithint. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh.*

BACCHUS: An tionchar atá ag astaíochtaí bithghineacha ar scamail agus ar an aeráid i gcomparáid le hastaíochtaí antrapaigineacha. *Ollscoil na*

hÉireann, Gaillimh.

MAREFRAME: Réitigh Bainistíochta lascaigh bunaithe ar Éiceachóras a chomhchruthú. *Comhairle Chomhairleach Réigiúnach Uisce an Iarthuaiscirt.*

SAFI: Tacaíocht don Tionscal Dobharshaothraithe agus lascaigh. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh / Ionad Taighde Mara Dháithí Uí Mhurchú.*

DANCERS: Macrairéigiún DANube: Tógáil cumais agus Barrfheabhais i gCórais Aibhneacha (abhantrach, deilt agus farraige). *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh.*

TIDES: Taispeántas Taoide i gcomhair Scéim Fuinnimh. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh/DPEnergy.*

DTOcean: Uirlisí Deartha Optamacha le haghaidh Eagair Fhuinneamh na Mara. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh.*

SEABIOPLAS: Feamainn ó Dhobharshaothráir Inbhuanaithe mar amhábhár ó Bhithphlaistigh In-bhithmhillte. *Ionad Taighde Mara Dháithí Uí Mhurchú/Cartron Point Shellfish Ltd.*

Fix03: Faireachlann Aigéin Oscailte Pointe Fosaithe. Foras na Mara.

EUROFLEETS 2: Céimeanna oibríochta nua i dtreo comhaontais ar loingsí taighde na hEorpa. *Foras na Mara.*

INTERREG-IV (2013)

ISLES II: Naisc Éireannacha-Albanacha ar Staidéar Fuinnimh. *An Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha.*

STAMAR: Taispeántas Teicneolaíochta atá Infheidhme d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide i Limistéar an Atlantaigh. *Foras na Mara/Údaráis Réigiúnach an Oirdheiscirt.*

ATLANTICBLUETECH: Ag samhlú earnáil na mbith-acmhainní mara le haghaidh 2014–2020. *WESTBIC/Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.*

ARCPOLPLATFORM: Ardán chun ullmhacht agus freagairt ar thruailliú cósta muirí i Limistéar an Atlantaigh a fheabhsú. *Foras na Mara / Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann.*

TURNKEY: Acmhainn Náidúrtha In-athnuaite Tearcúsáidte a Bhunathrú agus Príomhthorthaí Fuinnimh a dhéanamh de. *Ollscoil na hÉireann.*

MAREN 2: Samhaltú hidrea-chomhshaoil agus gilleagrách ar ardán ilchuspóireach fuinnimh in-athnuaite mara *Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.*

REPUTE: Fiontar Iompair Phoiblí In-athnuaite. *Institiúid Teicneolaíochta Luimnigh.*

CEAMAS: Feidhmiúcháin Innealtóireachta Sibhialta ar Dhríodair Mhuirí. *Coláiste na hOllscoile, Corcaigh / Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí.*

Salmainidí: Tionscadal Shalmainidí an Iarthair. *Iascaigh Intíre/Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.*

MaRET: Sraith straitéisí Pobail agus Gnó le haghaidh Fhorbairt Fuinneamh In-Athnuaite Mara. *Gníomhaireacht Fuinnimh Luimnigh an Chláir/Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.*

SMACS: Freagairt Éigeandála le haghaidh Báid Bheaga agus Oilíuint Marthanais in aimsir an-fhuar. *Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí, Éire.*

APLIC: Inbhuanaitheacht gilleagrách agus comhshaoil na feirmeoireachta éisc i dtuaisceart na hEorpa. *Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.*

Aguisíní

AGUISÍN 3:

FOILSEACHÁIN FHORAS NA MARA

Tuarascálacha Speisialta

Foras na Mara (2013). Leabhar na Stoc 2013: *Annual Review of Fish Stocks in 2013 with Management Advice for 2014*. **Foras na Mara**. <http://hdl.handle.net/10793/918>

SEAS-ERA (2013): Towards a Strategic Research Agenda / Marine Research Plan for the European Atlantic Sea Basin. *Special Report of the FP7 SEAS-ERA Project (Samhain 2013)*, tiomsaithe ag Geoffrey O'Sullivan (Foras na Mara) agus Nan-Chin Chu (Bord Mara na hEorpa), 44pp.tt

Lassoued, Y. (2013). *GeoDI-Geoscientific Data Integration*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/851>

O'Reilly, E. & O'Sullivan, G. (2013). *Blue Growth and Horizon 2020, competitive marine/maritime research funding opportunities in the Horizon 2020 programme (2014–2020)*. Foras na Mara. <http://oar.marine.ie/handle/10793/921>

Ruane, N., Rodger, H., Mitchell, S., Doyle, T., Baxter, E., & Fringuelli, E. (2013). *GILPAT: An Investigation into Gill Pathologies in Marine Reared Finfish*. Fochlár Taighde Mara (NDP 2007–2013), PBA/AF/08/002 (01). Foras na Mara. <http://oar.marine.ie/handle/10793/866>

Doré, B., Flannery, J., Keaveney, S. & Rajko-Nenow, P. (2013). *STRIVE 109–Norovirus in Wastewater and Shellfish; assessing the Impact of Wastewater Treatment Plant Effluent on Norovirus Contamination in Shellfisheries, (2008–EH–MS–7–S3), Clár STRIVE an EPA 2007–2013*. An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Bosca OP 3000, Caisleán Bhaile Sheáin, Co. Loch Garman, Éire.

Feasachán lascaigh na hÉireann

ISSN: 1649–5055

Jackson, D., O'Donohoe, P., McDermott, T., Kane, F., Kelly, S. & Drumm, A. (2013). *Report on Sea Lice Epidemiology and Management in Ireland with Particular Reference to Potential Interactions with Wild Salmon (Salmo salar) and Freshwater Pearl Mussel (Margaritifera margaritifera) Populations*. Feasachán lascaigh na hÉireann Uimh. 43: Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/893>

O'Sullivan, D., O'Keefe, E., Berry, A., Tully, O., & Clarke, M. (2013). *An Inventory of Irish Herring Spawning Grounds*. Feasachán lascaigh na hÉireann Uimh. 42: Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/874>

O'Donohoe P, Kane F, Kelly S, Mc Dermott T, Drumm A & D Jackson (2013). *National Survey of Sea Lice (Lepeophtheirus salmonis Krøyer and Caligus elongatus Nordmann) on Fish Farms in Ireland – 2012*. Feasachán lascaigh na hÉireann Uimh. 41. <http://oar.marine.ie/handle/10793/861>

Marine Environment and Health Series

ISSN: 1649 0053

Glynn, D., McGovern, E., Slattery, T., Ó Conchubhair, D., Toomey, M., Kelly, C., Reid, A. & Moffat, R. (2013). *Chemical Residue in Irish Farmed Finfish, 2011*. *Marine Environment & Health Series*, Uimh. 39. Foras na Mara. <http://oar.marine.ie/handle/10793/876>

Tuarascálacha Suirbhéanna

Doyle, J., Lordan, C., Fitzgerald, R., Strong, J. & Service, M. (2013). *Western Irish Sea Nephrops Grounds (FU15) 2012 UWTV Survey Report*. Foras na Mara agus an Institiúid Agraibhia agus Eolaíochtaí Bitheacha. <http://hdl.handle.net/10793/891>

Doyle J., Lordan C., Ligas A., Brown V., Leocadio A., McCausland I., McCorriston P., Service M., Stewart P., & Schön P.-J. (2013). *Western*

Irish Sea Nephrops Grounds (FU15) 2013 UWTV Survey Report and catch options for 2014. Foras na Mara agus an Institiúid Agraibhia agus Eolaíochtaí Bitheacha. <http://hdl.handle.net/10793/913>

Doyle, J., Lordan, C., Hehir, I., Fitzgerald, R., O'Connor, S., O'Donovan, S. & Salaun, M. (2013). *The "Smalls" Nephrops Grounds (FU22) 2013 UWTV Survey Report and catch options for 2014*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/919>

Lordan, C., Doyle, J., O'Connor, S., Hehir, I., Fitzgerald, R., Blaszkowski, M., O'Sullivan, D., O'Donovan, S., Salaun, M., Stewart, P. (2013). *Porcupine Bank Nephrops Grounds (FU16) 2013 UWTV Survey Report and catch options for 2014*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/912>

Lordan, C., Doyle, J., Hehir, I., Allsop, C., Butler, R. & Burke, C. (2013). *Aran, Galway Bay and Slyne Head Nephrops Grounds (FU17) 2013 UWTV Survey Report and catch options for 2014*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/910>

Lordan, C., Doyle, J., Hehir, I., O'Sullivan, D., Allsop, C., O'Connor, S., Blaszkowski, M., Butler, R., Burke, C., agus Stewart, P. (2013). *FU19 Nephrops Grounds 2013 UWTV Survey and catch options for 2014*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/911>

Nolan, C., O'Donnell C., Campbell, A., Sullivan, M., Mullins, E. & Keogh, H. (2013). *Tuarascáil ar Shuirbhé Fuaimiúil Scadáin an Iarthuaiscirt 22 Meitheamh–12th Iúil, 2013*. Sraith Shuirbhéanna FEAS: 2013/04. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/889>

O'Donnell, C., Farrell, E., Nolan, C. & Campbell, A. (2013). *Boarfish Acoustic Survey Cruise Report 10 July–31 July, 2013*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/916>

O'Donnell, C., Mullins, E., Johnston, G. & Keogh, N. (2013). *Blue Whiting Acoustic Survey Cruise Report March 26–April 15, 2013*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/917>

O'Donnell, C., Nolan C., Mullins, E., Lyons, K., Volkenandt, M., Keogh, N., McAvooy, S. & Willians, D. (2013). *Celtic Sea Herring Acoustic Survey Cruise Report 2013, 07–27 October, 2013*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/920>

Foras na Mara, Institiúid le haghaidh Léann Acmhainní Mara & Éiceachórais, Institiúid an Taighde Mara, PINRO, Institiúid Taighde Mara Fharó, Saotharlann Mhara Marine Scotland, Johann Heinrich von Thünen-Institut & Institiúid na Danmhairge le haghaidh Taighde lascaigh, an Grúpa Éireannach maidir le Míolta Móra agus Deilfeanna & Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo, (2013). *International Blue Whiting Spawning Stock Survey (IBWSS) Spring 2013*. Foras na Mara. <http://hdl.handle.net/10793/868>

Foilseacháin Chomhoibritheacha

FSAI (2013). *Investigation into Levels of Dioxins, Furans, Polychlorinated Biphenyls and Brominated Flame Retardants in Fishery Products in Ireland Monitoring & Surveillance Series*. Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, Baile Átha Cliath www.fsai.ie, <http://hdl.handle.net/10793/875> (Údair a chuir leis: **McHugh, B., McGovern, E., O'Hea, L., & Boyle, B.**)

Dwyer, N. (2013). An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 2012. *The Status of Ireland's Climate, 2012. Research Programme–CCRP, Tuarascáil 26*. <http://hdl.handle.net/10793/867> (Údair a chuir leis:

McGrath, T., McGovern, E., Nolan G., Dwyer, N. 3.9 Cothaitheigh. McGrath, T., McGovern, E., Nolan G., Dwyer, N. 3.3 Ocean Acidification and Carbon Dioxide)

AGUISÍN 4: PÁIPÉIR EOLAÍOCHTA AGUS FOILSEACHÁIN

Brown, S. L., **Reid, D.** & Rogan, E. (2013). A risk-based approach to rapidly screen vulnerability of cetaceans to impacts from fisheries bycatch. *Biological Conservation*, 168, 78–87. doi:10.1016/j.biocon.2013.09.019

Burrell, S., Gunnarsson, T., Gunnarsson, K., **Clarke, D.** & Turner, A. D. (2013). First detection of paralytic shellfish poisoning (PSP) toxins in Icelandic mussels (*Mytilus edulis*): Links to causative phytoplankton species. *Food Control*, 31(2), 295–301. doi:10.1016/j.foodcont.2012.10.002

Cassina, F., Dalton, C., **de Eyto, E.** & Sparber, K. (2013) The Palaeolimnology of Lough Murree, A Brackish Lake in the Burren, Ireland. *Biology & Environment: Proceedings of the Royal Irish Academy* 113, 1–17. Doi:10.3318/BIOE.2013.23

Cassina, F., Dalton, C., **Dillane, M.**, **de Eyto, E.**, **Poole, R.** & Sparber, K. (2013). A multi-proxy palaeolimnological study to reconstruct the evolution of a coastal brackish lake (Lough Furnace, Ireland) during the late Holocene. *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*. 383–384, 1–15. <http://dx.doi.org/10.1016/j.palaeo.2013.04.016>

Clegg, T. A., **Morrissey, T.**, **Geoghegan, F.**, Martin, S. W., **Lyons, K.**, Ashe, S. & More, S. J. (2013). Risk factors associated with increased mortality of farmed Pacific oysters in Ireland during 2011. *Preventive Veterinary Medicine*, 113, 257–267. <http://dx.doi.org/10.1016/j.prevetmed.2013.10.023>

Dabrowski, T., **Lyons, K.**, Curé, M., **Berry, A.** & **Nolan, G.** (2013). Numerical modelling of spatio-temporal variability of growth of *Mytilus edulis* (L.) and influence of its cultivation on ecosystem functioning. *Journal of Sea Research*, 76, 5–21. doi:10.1016/j.seares.2012.10.012

Delaney, C., **Gaughan, P.** & **Smyth, D.** (2013). Informatics and Decisions support in Galway Bay (SmartBay) using ERDDAP, OGC Technologies and Third Party Data Sources to Provide Services to the Marine Community. (Imleabhar 15, Ich 11221). Faighte ó <http://adsabs.harvard.edu/abs/2013EGUGA..1511221D>

Dransfeld, L., **Gerritsen, H. D.**, Hareide, N. R. & Lorange, P. (2013). Assessing the risk of vulnerable species exposure to deepwater trawl fisheries: the case of orange roughy *Hoplostethus atlanticus* to the west of Ireland and Britain. *Aquatic Living Resources*, 26(04), 307–318. doi:10.1051/alr/2013066

Duggan, D. E., Farnsworth, K. D. & **Kraak, S. B. M.** (2013). Identifying functional stakeholder clusters to maximise communication for the ecosystem approach to fisheries management. *Marine Policy*, 42, 56–67. doi:10.1016/j.marpol.2013.01.023

Ensing, D., Crozier, W. W., Boylan, P., **O'Maoiléidigh, N.** & **McGinnity, P.** (2013). An analysis of genetic stock identification on a small geographical scale using microsatellite markers, and its application in the management of a mixed-stock fishery for Atlantic salmon *Salmo salar* in Ireland. *Journal of Fish Biology*, 82(6), 2080–2094. doi:10.1111/jfb.12139

Flannery, J., **Keaveney, S.**, **Rajko-Nenow, P.**, O'Flaherty, V. & **Doré, W.** (2013). Norovirus and FRNA bacteriophage determined by RT-qPCR and infectious FRNA bacteriophage in wastewater and oysters. *Water Research*. doi:10.1016/j.watres.2013.06.008

Flannery, J., **Rajko-Nenow, P.**, **Keaveney, S.**, O'Flaherty, V. & **Doré, W.** (2013). Simulated sunlight inactivation of norovirus and FRNA bacteriophage in seawater. *Journal of Applied Microbiology*, 115 (3), 915–922. doi:10.1111/jam.12279

Fung, T., Farnsworth, K. D., Shephard, S., **Reid, D. G.** & Rossberg, A. G. (2013). Why the size structure of marine communities can require decades to recover from fishing. *Marine Ecology Progress Series*, 484, 155–171. doi:10.3354/meps10305

Gerritsen, H. D., Minto, C. & **Lordan, C.** (2013). How much of the seabed is impacted by mobile fishing gear? Absolute estimates from Vessel Monitoring System (VMS) point data. *ICES Journal of Marine Science*, 70(3), 523–531. doi:10.1093/icesjms/fst017

Giltrap, M., **Ronan, J.**, Hardenberg, S., Parkes, G., **McHugh, B.**, **McGovern, E.** & **Wilson, J. G.** (2013). Assessment of biomarkers in *Mytilus edulis* to determine good environmental status for implementation of MSFD in Ireland. *Marine Pollution Bulletin*, 71(1–2), 240–249. doi:10.1016/j.marpolbul.2013.02.021

Giltrap, M., Macken, A., Davoren, M., **McGovern, E.**, Foley, B., Larsen, M., **White, J.** & **McHugh, B.** (2013). Utilising caging techniques to investigate metal assimilation in *Nucella lapillus*, *Mytilus edulis* and *Crassostrea gigas* at three Irish coastal locations. *Estuarine, Coastal and Shelf Science*, 132, 77–86.

Grienke, U., **Silke, J.**, & Tasdemir, D. (2013). Bioactive compounds from marine mussels and their effects on human health. *Food Chemistry*. doi:10.1016/j.foodchem.2013.07.027

Hedger, R. D., **de Eyto, E.**, **Dillane, M.**, Diserud, O. H., Hindar, K., **McGinnity, P.**, **Poole, R.** & **Rogan, G.** (2013). Improving abundance estimates from electrofishing removal sampling. *Fisheries Research*, 137, 104–115.

Houle, J. E., Andersen, K. H., Farnsworth, K. D., & **Reid, D. G.** (2013). Emerging asymmetric interactions between forage and predator fisheries impose management trade-offs. *Journal of Fish Biology*, 83(4), 890–904. doi:10.1111/jfb.12163

Jackson, D., **Cotter, D.**, Newell, J., **McEvoy, S.**, **O'Donohoe, P.**, **Kane, F.**, **McDermott, T.**, **Kelly, S.** & **Drumm, A.** (2013). Impact of *Lepeophtheirus salmonis* infestations on migrating Atlantic salmon, *Salmo salar* L., smolts at eight locations in Ireland with an analysis of lice-induced marine mortality. *Journal of Fish Diseases*, 36(3), 273–281. doi:10.1111/jfd.12054

Jackson D., **Kane F.**, **O'Donohoe P.**, **Mc Dermott T.**, **Kelly S.**, **Drumm A.** & **Newell** (2013). Sea lice levels on wild Atlantic salmon, *Salmo salar* L., returning to the coast of Ireland. *Journal of Fish Diseases*, Eagrán 36(3), lgh 293–298. <http://dx.doi.org/10.1111/jfd.12059>

Jackson, D., **McDermott, T.**, **Kane, F.**, **O'Donohoe, P.** & **Kelly, S.** (2013). Evaluation of the impacts of aquaculture and freshwater habitat on the status of Atlantic salmon stocks in Ireland. *Agricultural Sciences*, 04(06), 62–67. doi:10.4236/as.2013.46A010

Jansen, T., **Campbell, A.**, Brunel, T., & Worsøe Clausen, L. (2013). Spatial Segregation within the Spawning Migration of North Eastern Atlantic Mackerel (*Scomber scombrus*) as Indicated by Juvenile Growth Patterns. *PLoS ONE*, 8(2), e58114. doi:10.1371/journal.pone.0058114

Jauffrais, T., **Kilcoyne, J.**, Herrenknecht, C., Truquet, P., Séchet, V., Miles, C. O., & Hess, P. (2013). Dissolved azaspiracids are absorbed and metabolized by blue mussels (*Mytilus edulis*). *Toxicon*, 65(0), 81–89. doi:10.1016/j.toxicon.2013.01.010

Keenan, K., Bradley, C. R., Magee, J. J., Hynes, R. A., Kennedy, R. J., Crozier, W. W., **Poole, R.** Prodöhl, P. A. (2013). Beaufort trout MicroPlex: a high-throughput multiplex platform comprising 38 informative microsatellite loci for use in resident and anadromous (sea trout) brown trout *Salmo trutta* genetic studies. *Journal of Fish Biology*, 82(6), 1789–1804. doi:10.1111/jfb.12095

Aguisíní

Kochmann, J., **O'Beirn, F.**, Yearsley, J., & Crowe, T. P. (2013). Environmental factors associated with invasion: modelling occurrence data from a coordinated sampling programme for Pacific oysters. *Biological Invasions*, 15 (10), 2265–2279. doi: 10.1007/s10530-013-0452-9

Kraak, S.B.M., Bailey, N., Cardinale, M., Darby, C., De Oliveira, J. A., Eero, M., Graham, N., Vinther, M. (2013). Lessons for fisheries management from the EU cod recovery plan. *Marine Policy*, 37, 200–213.

Lassen, H., **Kelly, C.**, & Sissenwine, M. (2013). ICES Advisory Framework 1977–2012: From MSY to Precautionary Approach and Back. *ICES Journal of Marine Science*. doi:10.1093/icesjms/fst146

Mayer, I., Zhou, Q., Lo, J., Abspoel, L., Keijser, X., Olsen, E., **Nixon, E.** & Kannen, A. (2013). Integrated, ecosystem-based Marine Spatial Planning: Design and results of a game-based, quasi-experiment. *Ocean & Coastal Management*, 82, 7–26. doi:10.1016/j.ocecoaman.2013.04.006

McGrath, T., Kivimäe, C., **McGovern, E.**, **Cave, R. R.**, & **Joyce, E.** (2013). Winter measurements of oceanic biogeochemical parameters in the Rockall Trough (2009–2012). *Earth System Science Data*, 5(2), 375–383. doi:10.5194/essd-5-375-2013

O'Driscoll, C., **de Eyto, E.**, O'Connor, M., Asam, Z.-Z., Rodgers, M., & Xiao, L. (2013). Biotic response to forest harvesting in acidic blanket peat fed streams: A case study from Ireland. *Forest Ecology and Management*, 310(0), 729–739. doi:10.1016/j.foreco.2013.09.018

O'Farrell, B., Benzie, J. A., McGinnity, P., **de Eyto, E.**, Dillane, E., Coughlan, J., & Cross, T. F. (2013). Selection and Phylogenetics of Salmonid MHC Class I: Wild Brown Trout (*Salmo trutta*) Differ from a Non-Native Introduced Strain. *PloS One*, 8(5), e63035. doi:10.1371/journal.pone.0063035

O'Hea, B., **Johnston, G.**, **White, J.**, & **Dransfeld, L.** (2013). Length-weight relations for seven grenadier species (Actinopterygii: Gadiformes: Macrouridae) to the west of Ireland. *Acta Ichthyologica Et Piscatoria*, 43(4), 285–291. doi:10.3750/AIP2013.43.4.04

Otero, J., L'Abée-Lund, J. H., Castro-Santos, T., Leonardsson, K., Storvik, G. O., Jonsson, B., Vøllestad, L. A. (2013). Basin-scale phenology and effects of climate variability on global timing of initial seaward migration of Atlantic salmon (*Salmo salar*). *Global Change Biology*, n/a–n/a. doi:10.1111/gcb.12363

Pazhayamadom, D. G., **Kelly, C. J.**, Rogan, E., & Codling, E. A. (2013). Self-starting CUSUM approach for monitoring data poor fisheries. *Fisheries Research*. doi:10.1016/j.fishres.2013.02.002

Rajko-Nenow, P., Waters, A., **Keaveney, S.**, **Flannery, J.**, Tuite, G., Coughlan, S., **Dore, W.** (2013). Norovirus Genotypes Present in Oysters and in Effluent from a Wastewater Treatment Plant during the Seasonal Peak of Infections in Ireland in 2010. *Applied and Environmental Microbiology*, 79(8), 2578–2587. doi:10.1128/AEM.03557-12

Ribeiro Santos, A., Minto, C., Connolly, P., & Rogan, E. (2013). Oocyte dynamics and reproductive strategy of *Aphanopus carbo* in the NE Atlantic—Implications for fisheries management. *Fisheries Research*, 143, 161–173. doi:10.1016/j.fishres.2013.01.004

Rodger, H. D., McCleary, S. J., & **Ruane, N. M.** (2013). Clinical cardiomyopathy syndrome in Atlantic salmon, *Salmo salar* L. *Journal of Fish Diseases*, n/a–n/a. doi:10.1111/jfd.12186

Ronan, J. M., & **McHugh, B.** (2013). A sensitive liquid chromatography/tandem mass spectrometry method for the determination of natural and synthetic steroid estrogens in seawater and marine biota, with a focus on proposed Water Framework Directive Environmental Quality Standards. *Rapid Communications in Mass Spectrometry*, 27(7), 738–746. doi:10.1002/rcm.6505

Ruane, N. M., Bolton-Warberg, M., Rodger, H. D., Colquhoun, D. J., **Geary, M.**, **McCleary, S. J.**, O'Halloran, K., Maher, K., O'Keeff, D., Mirimin, L., **Henshilwood, K.**, **Geoghegan, F.**, & Fitzgerald, R. D. (2013). An outbreak of francisellosis in wild-caught Celtic Sea Atlantic cod, *Gadus morhua* L., juveniles reared in captivity. *Journal of Fish Diseases*, n/a–n/a. doi:10.1111/jfd.12210

Ruane, N. M., **Collins, E. M.**, **Geary, M.**, **Swords, D.**, **Hickey, C.**, & **Geoghegan, F.** (2013). Isolation of *Streptococcus agalactiae* and an aquatic birnavirus from doctor fish *Garra rufa* L. *Irish veterinary journal*, 66(1), 16. doi:10.1186/2046-0481-66-16

Ryan, C., **McHugh, B.**, Trueman, C. N., Sabin, R., Deaville, R., Harrod, C., ... & O'Connor, I. (2013). Stable isotope analysis of baleen reveals resource partitioning among sympatric rorquals and population structure in fin whales. *Marine Ecology Progress Series*, 479, 251–261. doi: 10.3354/meps10231

Ryan, C., **McHugh, B.**, O'Connor, I., & Berrow, S. (2013). Lipid content of blubber biopsies is not representative of blubber in situ for fin whales (*Balaenoptera physalus*). *Marine Mammal Science*, 29(3), 542–547.

Santos, A. R., Trueman, C., **Connolly, P.**, & Rogan, E. (2013). Trophic ecology of black scabbardfish, *Aphanopus carbo* in the NE Atlantic—Assessment through stomach content and stable isotope analyses. *Deep Sea Research Part I: Oceanographic Research Papers*, 77(0), 1–10. doi:10.1016/j.dsr.2013.02.009

Sharples, J., Ellis, J. R., **Nolan, G.**, & Scott, B. E. (2013). Fishing and the oceanography of a stratified shelf sea. *Progress in Oceanography*, 117, 130–139. doi:10.1016/j.pocean.2013.06.014

Shephard, S., Minto, C., Zolck, M., Jennings, S., Brophy, D., & **Reid, D.** (2013). Scavenging on trawled seabeds can modify trophic size structure of bottom-dwelling fish. *ICES Journal of Marine Science*. doi:10.1093/icesjms/fst134

Solomon, C. T., Bruesewitz, D. A., Richardson, D. C., Rose, K. C., Van de Bogert, M. C., Hanson, P. C., Babin, B. L. (2013). Ecosystem respiration: Drivers of daily variability and background respiration in lakes around the globe. *Limnol. Oceanogr.*, 58(3), 849–866.

Sooknanan, K., **Doyle, J.**, Wilson, J., Harte, N., Kokaram, A., & Corrigan, D. (2013). Mosaics For Burrow Detection in Underwater Surveillance Video. Faighte 6 <http://www.mee.tcd.ie/~sigmedia/pmwiki/uploads/Main.Publications/Oceans13.pdf>

Spencer, P. D., **Kraak, S. B. M.**, & Trippel, E. A. (2013). The Influence of Maternal Effects in Larval Survival on Fishery Harvest Reference Points for Two Life-History Patterns. *Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 130921143730000. doi:10.1139/cjfas-2013-0253

Torrissen, O., Jones, S., Asche, F., Guttormsen, A., Skilbrei, O. T., Nilsen, F., **Jackson, D.** (2013). Salmon lice-impact on wild salmonids and salmon aquaculture. *Journal of Fish Diseases*, 36(3), 171–194. doi:10.1111/jfd.12061

Turner, A. D., Lewis, A. M., Hatfield, R. G., Higman, W. A., & **Burrell, S.** (2013). A feasibility study into the production of a freeze-dried oyster reference material for paralytic shellfish poisoning toxins. *Analytical and Bioanalytical Chemistry*, 405(26), 8621–8632. doi:10.1007/s00216-013-7273-7

Van Damme, C. J. G., Thorsen, A., Fonn, M., Alvarez, P., Garabana, D., **O'Hea, B.**, Dickey-Collas, M. (2013). Fecundity regulation in horse mackerel. *ICES Journal of Marine Science*. doi:10.1093/icesjms/fst156

Viana, M., McNally, L., Graham, N., **Reid, D. G.**, & Jackson, A. L. (2013). Ignoring discards biases the assessment of fisheries' ecological fingerprint. *Biology Letters*, 9(6), 20130812–20130812. doi:10.1098/rsbl.2013.0812

Zhang, D., O'Connor, E., Sullivan, T., McGuinness, K., Regan, F., & O'Connor, N. E. (2013). Smart multi-modal marine monitoring via visual analysis and data fusion (lgh 29-34). ACM Press. doi:10.1145/2509896.2509903

Caibidlí Leabhair

Wahle, R. A., Castro, K. M., Tully, O., & Cobb, J. S. (2013). Homarus. In Lobsters: Biology, Management, Aquaculture and Fisheries (lgh 221-258). John Wiley & Sons, Ltd. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1002/9781118517444.ch8>

Johnson, M. P., Lordan, C., Power, A. M. (2013). Habitat and Ecology of Nephrops norvegicus. In Johnson

Nuachtáin Mhóréilimh

O'Sullivan, G. (2013). Building Capacity. Pan-European Networks: Science & Technology. Meán Fómhair 2013, Eagrán 8, lgh: 308-309.

Foilseacháin Pháipéir na Comhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaíocht na Mara (ICES)

Eochair do ghiorrúcháin ICES:

CM	Doiciméad Comhdhála agus Cruinnithe
ACOM	Coiste Comhairleach
FTC	Coiste Teicneolaíochta Iascaigh
LRC	Coiste Acmhainní Maireachtála
RMC	Coiste Bainistíochta Acmhainní
DFC	Coiste Éisc Dédhromaigh
WKROUND	Ceardlann Tagarmhairc maidir le hlasc Cruinn
SCICOM	Coiste Eolaíochta
SSGEF	Grúpa Stiúrtha um Fheidhm an Éiceachórais
WGNAS	Grúpa Oibre um Bradán an Atlantaigh Thuaidh
WGECO	Grúpa Oibre um Thionchair Gníomhaíochtaí Iascaireachta ar an Éiceachóras
WGMHM	Grúpa Oibre um Léarscáiliú Gnáthóige Mara
SSGSUE	Grúpa Stiúrtha um Úsáid Inbhuanaithe na nÉiceachóras
WGOH	Grúpa Oibre um Hidreagrafaíocht Aigéin
CRR	Tuarascáil ar Chomhthaighde

Hydes, D. J., McGovern, E., agus Walsham, P. (Eag.) 2013. Chemical aspects of ocean acidification monitoring in the ICES marine area. ICES Cooperative Research Report No. 319. 78lch.

ICES (2013). Report of the Working Group on Elasmobranch Fishes (WGEF), 17-21 Meitheamh 2013, Liospóin, an Phortaingéil. ICES CM 2013/ACOM:19. 688lch. (Údair a chuir leis: Johnston, G.)

ICES (2013). Report of the Working Group on North Atlantic Salmon (WGNAS), 3-12 Aibreán 2013, Cóbanhávan, An Danmhairg. ICES CM 2013/ACOM:09. 380lch. (Údair a chuir leis: White, J. & O'Maoiléidigh, N.)

ICES (2013). Report of the Working Group on Pathology and Diseases of Marine Organisms (WGPDMO), 5-9 Márta 2013, Padova, An Iodáil. ICES CM 2013/SSGHIE:03. 30lch. (Údair a chuir leis: Ruane, N.)

ICES. (2013). Report of the Joint EIFAAC/ICES Working Group on Eels (WGEEL), 18-22 Márta 2013, Sukarietta, An Spáinn, 4-10 Meán Fómhair 2013, Cóbanhávan, An Danmhairg. ICES CM 2013/ACOM:18. 851lch. (Údair a chuir leis: de Eyto, E. & Poole, R.)

ICES. (2013). Report of the third Workshop on Practical Implementation of Statistical Sound Catch Sampling Programmes. 19-22 Samhain 2013, ICES, Cóbanhávan, An Danmhairg. (Údair a chuir leis: Gerritsen, H.)

ICES (2013). Report of the Marine Chemistry Working Group (MCWG), 4-8 March 2013, Cóbanhávan, An Danmhairg. ICES CM 2013/SGHIE:07. 65lch. (Údair a chuir leis: McGovern, E.)

ICES (2013). Report of the Joint SOPAR/ICES Ocean Acidification Study Group (SGOA), 7-10 Deireadh Fómhair 2013, Cóbanhávan, An Danmhairg. ICES CM 2013/ACOM:31. 80lch. (Údair a chuir leis: McGovern, E.)

Is é an suíomh gréasáin i gcomhair dhoiciméid ICES go léir ná: <http://www.ices.dk/publications/Pages/default.as>

Foilseacháin de chuid an Choiste Eolaíochta, Theicniúil agus Eacnamaíochta um Iascaigh (STECF)

STECF (2013). 42nd Plenary Meeting Report of the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (PLEN-13-01) Plenary Meeting, 8-12 Aibreán 2013, an Bhruiséil. 85lch. (Údair a chuir leis: Kraak, S.B.M.; Graham, N.)

STECF (2013). Different Principles for defining selectivity under the future TM regulation (STECF-13-04), reviewed by the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) during its 42nd plenary meeting held from 8 to 12 April 2013 in Brussels, Belgium. Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg, EUR 25973 EN, JRC 81584, 38lch. (Eagarthóirí: Graham, N. & Doerner, H. agus údair a chuir leis: Kraak, S.B.M.)

STECF (2013). 43rd Plenary Meeting Report of the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (PLEN-13-02) Plenary Meeting, 8-12 Iúil 2013, Cóbanhávan. 123lch. (Údair a chuir leis: Kraak, S.B.M.; Graham, N.)

STECF (2013). 44th Plenary Meeting Report of the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (PLEN-13-03) Plenary Meeting, 4-8 Samhain 2013, An Bhruiséil. 127lch. (Údair a chuir leis: Kraak, S.B.M.; Graham, N.)

STECF (2013). Landing obligation in EU fisheries (STECF-13-23), reviewed by the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) during its 44th plenary meeting held from 4-8 November (2013), Brussels. Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg, EUR 26330 EN, JRC 86112, 115lch. (Eagarthóirí: Graham, N. & Doerner, H.)

STECF (2013). Different Principles for defining selectivity under the future TM regulation (STECF-13-04). Rinne Coiste STECF athbhreithniú ar an tuarascáil sin le linn an 42ú cruinníú iomlánach a thionóil sé ón 8 go dtí an 12 Aibreán 2013 sa Bhruiséil, an Bheilg.

STECF (2013). Request for an evaluation of the fulfillment of the condition for exclusion under Art 11 of the cod plan (STECF-13-16). Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg. 12lch. (Údair a chuir leis: Kraak, S.B.M.; Graham, N.)

STECF (2013). Evaluation of Fishing Effort Regimes in European Waters - Part 1 (STECF-13-06). Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg, EUR 26901EN, JRC 83567, 691lch. (Údair a chuir leis: Davie, S. L.)

Aguisíní

STECF (2013). Evaluation of Fishing Effort Regimes in European Waters - Part 2 (STECF-13-21). Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg, EUR 26327 EN, JRC86088, 863lch. (Údar a chuir leis: **Davie, S. L.**)

Comhdhála agus Seimineáir

Barbosa-Solomieu, V., Faury, N., Joyce, **A.**, Cheslett, **D.**, Webb, S. & Renault, T. (2013). Diversity and phylogenetic relationships of OsHV-1 samples from different geographic origins (O-015). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Clegg, T.A., Morrissey, **T.**, Geoghegan, **F.**, Martin, S.W., Lyons, **K.**, Ashe, S. & More, S.J. (2013). Risk factors associated with increased mortality of farmed Pacific oysters in Ireland during 2011 (P-077). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Donohoe, **O.**, Henshilwood, **K.**, Walls D. & Way, K. (2013). Identification of cyprinid herpesvirus 3 (CYHV-3) encoded microRNAs (miRNAs) and analysis of their expression profile (P-272). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Farrell, E.D., Minto, C., Stokes, D., Pinnegar, J. K., Velasco, F., Burns, F., Salaun, M., Chaves, C. and **Clarke, M.** 2013. Rise of the boarfish: recent boom, range expansion or influx from the deep. ICES CM 2013 N.

Hurst, D. (2013). Concluding remarks: main highlights and key messages of the Conference. Biteicneolaíocht Mhara i Limistéar Taighde na hEorpa: Dúshlán agus Deiseanna don Eoraip. An Bhruiséil, An Bheilg, 11-12 Márta 2013.

Hurst, D. (2013). Marine biotechnology an ocean of opportunity. Comhdháil Páirtithe Leasmhara 2013-Laethanta Bithghilleagair: "Bioeconomy in the EU: achievements and directions for the future". Baile Átha Cliath, Éire, 14-15 Feabhra 2013.

Kilcoyne, J., Twiner, M. J., McCarron, P., Crain, S., Wilkins, A. L., Nulty, C., Quilliam, M. A., Hess, P., Miles, C. O., 2013. Ó bhéal: AZA analogues - isolation, *in vitro* toxicity and relevance to human health. Ceardlann ar shábháilteacht sliogéisc, Foras na Mara, Co. na Gaillimhe, Éire. 18 Aibreán 2013.

Kilcoyne, J., Twiner, M. J., McCarron, P., Crain, S., Wilkins, A. L., Nulty, C., Quilliam, M. A., Hess, P., Miles, C. O., 2013. Ó bhéal: AZA analogues - isolation, *in vitro* toxicity and relevance to human health. AOAC, marine and freshwater toxins analysis. An dara siompóisiam comhpháirteach agus cruinniú tascfhórsa AOAC, Baiona, An Spáinn, 7 Bealtaine 2013.

Kilcoyne, J., Twiner, M. J., McCarron, P., Crain, S., Wilkins, A. L., Nulty, C., Quilliam, M. A., Hess, P., Miles, C. O., 2013. Ó bhéal: AZA analogues - isolation, *in vitro* toxicity and relevance to human health. Siompóisiam bliantúil ceimice na hÉireann, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Éire, 27 Meitheamh 2013.

Kilcoyne, J., Twiner, M. J., McCarron, P., Crain, S., Wilkins, A. L., Nulty, C., Quilliam, M. A., Hess, P., Miles, C. O., 2013. Ó bhéal: Isolation of minor and novel azaspiracids - structure elucidation and toxicology. Cruinniú bliantúil Chumann Tocsaineolaíochta na hÉireann, Baile Átha Cliath, Éire, 6 Nollaig 2013.

Kilcoyne, J., Twiner, M. J., McCarron, P., Crain, S., Wilkins, A. L., Nulty, C., Quilliam, M. A., Hess, P., Miles, C. O., 2013. Ó bhéal: Isolation of minor

and novel azaspiracids - structure elucidation and toxicology. 21ú Cruinniú de Chumann Tocsaineolaíochta na Fraince, Páras, An Fhrainc, 10 Nollaig 2013.

McCleary, S., Giltrap, M., Gaedi, **T.**, Henshilwood, **K.** & Ruane, **N.** (2013). Detection of salmon alphavirus RNA in Celtic and Irish Sea groundfish (P-137). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Rodger, H.D., Fringuelli, E., Baxter, E.J., Mitchell, S.O., **Ruane, N.**, Gordon, A. & Graham, D. (2013). Gill pathologies of Atlantic salmon (*Salmo salar*): longitudinal studies in marine farms in Ireland (O-044). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Rodger, H.D., **McCleary, S.** & **Ruane, N.** (2013). Clinical cardiomyopathy syndrome (CMS) in Atlantic salmon, *Salmo salar*, in Ireland. 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Ronan, J., Giltrap, M., Hardenberg, S., **McHugh, B.**, **McGovern, E.**, Wilson, J.G. (2013). Multi-parameter assessment of endocrine disruption in Irish marine waters using biological effects measurements, chemical analysis and passive sampling. 6ú Comhdháil Dhomhanda an Chumainn Tocsaineolaíochta agus Ceimice Comhshaoil, Beirlín, 20-22 Bealtaine 2013.

Renault, T. Novoa, B., Figueras, A., Culloty, S., Engelsma, M., **Geoghegan, F.**, Furones, D., Pruzzo, C. Venier, P., Peeler, E., Paillard, C., Roch, P., Lichi, T. & Guillaumie, B. (2013). Bivalife, an EU funded project focusing on management of infectious diseases in oysters and mussels in Europe (P-081). 16ú Comhdháil Idirnáisiúnta ar Ghalair Éisc agus Sliogéisc. Tampere, An Fhionlainn, 2-6 Meán Fómhair 2013.

Sooknanan, K., **Doyle, J.**, Kokaram, A., Corrigan, D., **Wilson, J.** and Harte, N. (2013). Mosaics for Burrow Detection in Underwater Surveillance Video. Comhdháil Idirnáisiúnta IEEE ar Aigéin (OCEANS 2013) in San Diego, Meán Fómhair 2013, lgh 9-12. IEEE

Tráchtas

Brennan, L. (2013). A stock assessment of Atlantic salmon in large riverine catchments. Tráchtas PhD a cuireadh faoi bhráid Ollscoil na hÉireann, Gaillimh. (Maoinithe agus trealamh ceannaithe faoin bPlean Forbartha Náisiúnta agus **Foras na Mara**)

Davie, S.L. (2013). The drivers and dynamics of fisher behaviour in Irish Fisheries. Tráchtas PhD a cuireadh faoi bhráid Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo. (Stiúrthóir: **Lordan, C.**)

Donohoe, O. (2013). An Investigation into the existence of Cyprinid Herpesvirus 3 encoded microRNAs. Tráchtas PhD a cuireadh faoi bhráid Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. (Stiúrthóir: **Henshilwood, K.**)

Ronan, J.M. (2013). An integrated assessment of estrogenic endocrine disruption in the Irish marine environment, with particular focus on chemical measurements. Tráchtas a cuireadh faoi bhráid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath. (Stiúrthóir: **Mc Hugh, B.**, Comhstíúrthóir: **Giltrap, M.**)

AGUISÍN 5: SONRAÍ ÁIRIMH MAIDIR LE CÓRAS BUIRÍOS UMHAILL 2013

Sonraí áirimh in aghaidh an tsrutha do chóras Bhuiríos Umhaill, 2013

Speiceas	Léim Bradáin In aghaidh an tsrutha 2013	Tarae In aghaidh an tsrutha 2013	lomláin In aghaidh an tsrutha 2013	lomláin In aghaidh an tsrutha 2012	lomláin Suas an sruth 2011	lomláin Suas an sruth 2010
Bláthán Fiáin	607	103	710	671	520	682
Bradán Fiáin Earraigh	16	7	23	18	51	16
Bláthán Tógtha	1163	138	1301	2288	866	861
Breac Geal Fiáin	19	2	21	35	18	35
Fionnóg Fhiáin	30	17	47	108	50	37
Breac Rua Fiáin	46	41	87	57	87	104

Sonraí áirimh le sruth do chóras Bhuiríos Umhaill, 2013

Speiceas	Léim Bradáin Le sruth 2013	Tarae Le sruth 2013	lomláin Le sruth 2013	lomláin Le sruth 2012	lomláin Le sruth 2011	lomláin Le sruth 2010
Gealóg Bhradáin Fhiáin	4963	1394	6357	7717	6627	7123
Gealóg Bhríc Ghil Fhiáin	404	64	468	632	620	213
Eascann Gheal	2720	921	3641	3335	1969	2137

AGUISÍN 6: CLÁR ÁRTHAÍ TAIGHDE 2013

Laethanta ar muir idir 01/01/2013 agus 31/12/2013	Laethanta	Suirbhéanna	Laethanta Eolaithe	Laethanta Mic Léinn
RV Celtic Voyager	261	31	1221	628
RV Celtic Explorer	292	15	2330	455
IOMLÁN	553	46	3551	1083

RV Celtic Voyager Gníomhaíocht 2013

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Laethanta a caitheadh leis an tSuirbhé	Líon na nEolaithe	Laethanta Eolaithe	Líon na Mac Léinn	Laethanta Mic Léinn	Laethanta Mic Léinn agus Eolaithe
CV13001	Monatóireacht Chomhshaoil sa Gheimhreadh Suirbhé (cothaithigh & beantach)	13	6	78	0	0	78
CV13002	Oiliúint Fochéimithe Chuan na Gaillimhe 2013	11	5	55	90	90	145
CV13017	Triail INFOMAR	4	4	16	0	0	16
CV13003	SMART Science@Sea 2013	6	5	30	36	72	102
CV13022	Suirbhé SEAI uimh. 1	9	4	36	0	0	36
CV13005	SMART DCU Brath & Bithshalú 2013	2	5	10	12	24	34
CV13006	Cómhódúl SMART Earrach 2013	4	5	20	22	44	64
CV13004	Tearmainn De Facto d'ealásmabrainciaigh i Muir Éireann agus sa Mhuir Cheilteach	10	6	60	0	0	30

Aguisíní

RV Celtic Voyager Gníomhaíocht 2013

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Laethanta a caitheadh leis an Suirbhé	Líon na nEolaithe	Laethanta Eolaithe	Líon na Mac Léinn	Laethanta Mic Léinn	Laethanta Mic Léinn agus Eolaithe
CV13023	SUIRBHÉ SEAI CÉIM 2	10	4	40	0	0	40
CV13024	SUIRBHÉ SEAI CÉIM 3	9	4	36	0	0	36
CV13007	INFOMAR 1	40	5	200	0	0	200
CV13025	Seirbhís Baoi Aimsire	4	3	12	0	0	12
CV13016	UWTV ar Árainn & an Torcáin	10	6	60	0	0	60
CV13026	Bataiméadracht ar Oileáin Árann	1	2	2	0	0	2
CV13015	Suirbhé UWTV sa Mhuir Cheilteach	10	6	60	0	0	60
CV13019	Dino13	6	3	18	3	18	36
CV13027	INFOMAR	29	4	116	0	0	116
CV13028	HABWEST2013	5	2	10	4	20	30
CV13029	Mapáil bithéagsúlachta ar sceireacha coiréil fuaraisce	7	5	35	0	0	28
CV13012	Suirbhé ar choiréil agus ar phurláin Chiarraí	8	4	32	0	0	32
CV13014	Muir Éireann agus an Mhuir Cheilteach	10	6	60	0	0	60
CV13032	Aisghabháil baoi aimsire M4	2	0	0	0	0	0
CV13033	SEAI UIMH. 4	6	4	24	0	0	24
CV13031	Pailéithimpeallacht agus scaipeadh dríodair siar ó Éirinn	6	6	36	0	0	18
CV13030	Measúnú ar Iompar Dríodair, Cósta Thuaidh na hÉireann	5	5	25	0	0	15
CV13009	Clár Breathnóireachta SMART 2013	4	4	16	20	40	56
CV13018	Oiliúint fochéimithe loinge maidir le taighde aigéaneolaíochta, beantach, meigeafhána agus iascaigh	6	4	24	60	60	84
CV13010	SMART: Taiscéaladh Geolaíoch Amach ón gCósta	4	5	20	24	48	68
CV13013	MSC sa Bhitheolaíocht Mhuirí, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (Iarratas Bliantúil)	2	3	6	12	24	32
CV13011	Cómhódúl SMART Geimhreadh 2013	10	4	40	60	120	160
CV13021	Cómhódúl Geimhridh 2	6	7	42	34	68	110
CV13034	Glanadh Láithreán Tonnfhuinimh	2	1	2	0	0	2
IOMLÁN		261	137	1221	377	628	1786

RV Celtic Explorer Gníomhaíocht 2013

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Laethanta a caitheadh leis an Suirbhé	Líon na nEolaithe	Laethanta Eolaithe	Líon na Mac Léinn	Laethanta Mic Léinn
CE13001	Rannóga ar Aeráid Aigéin agus Geolaíocht: Limistéar an Torcáin, Rocail.	16	17	272	3	48
CE13002	Céiticigh ar an Teorainn 4	15	13	195	7	105
CE13016	Suirbhé MDACS	4	12	48		
CE13003	Ag forbairt Geoiteicneó-stratagrafaíochta (DGS)	5	10	50	2	10

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Laethanta a caitheadh leis an Suirbhé	Líon na nEolaithe	Laethanta Eolaithe	Líon na Mac Léinn	Laethanta Mic Léinn
CE13004	Suirbhé ar Uibheacha Ronnach Márta 2013	21	6	126	2	42
CE13005	Cairt BSH 2	9				
CE13006	Suirbhé Fuaimiúil an Fhaoitín Ghoirm	21	8	168		
CE13007	CE2013 Suirbhé Fuaimiúil ar Iascaigh i dTalamh an Éisc (Cairt)	29				
CE13008	Feidhm Bithfhionnachtana agus Éiceachórais Cainneon	23	9	207	6	138
CE13009	Suirbhé Fuaimiúil Scadáin an Iarthuaiscirt	21	10	210	1	21
CE13010	Suirbhé ar Uibheacha Ronnach Iúil 2013	21	6	126	1	21
CE13012	BSH 3: Cairt Shuirbhé na Mara Thuaidh	39				
CE13013	Suirbhé Éisc Thalún na hÉireann 2013	12	12	144		
CE13015	Suirbhé Fuaimiúil Scadáin na Mara Ceilte	21	19	399		
CE13014	Suirbhé Éisc Thalún na hÉireann 2013	35	11	385	2	70
		292		2330		455

RV Celtic Voyager Sonraí ar Thuras Mara 2013

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Príomheolaí	Eagraíocht	Dáta Tosaigh	Dáta Deiridh	Suirbhé Laethanta
CV13001	Suirbhé Monatóireachta Comhshaoil sa Gheimhreadh (cothaitheigh & beantach)	An Dr Evin McGovern	Foras na Mara	28/01/2013	09/02/2013	13
CV13002	Oiliúint Fochéimithe Chuan na Gaillimhe 2013	An Dr Robin Raine	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	11/02/2013	21/02/2013	11
CV13017	Triail INFOMAR	An tUas. Kevin Sheehan	Foras na Mara	22/02/2013	25/02/2013	4
CV13003	SMART Science@Sea 2013	An Dr Pauhla McGrane	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	01/03/2013	06/03/2013	6
CV13022	Suirbhé SEAI uimh. 1	An tUas. Kevin Sheehan	Foras na Mara	11/03/2013	19/03/2013	9
CV13005	SMART DCU Brath & Bithshalú 2013	An Dr Pauhla McGrane	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	21/03/2013	22/03/2013	2
CV13006	Cómhodúl SMART Earrach 2013	An Dr Pauhla McGrane	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	23/03/2013	26/03/2013	4
CV13004	Tearmainn De Facto d'ealásmabrainciaigh i Muir Éireann agus sa Mhuir Cheilteach	An Dr Samuel Shephard	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	27/03/2013	05/04/2013	10
CV13023	SUIRBHÉ SEAI CÉIM 2	An tUas. Kevin Sheehan	Foras na Mara	06/04/2013	15/04/2013	10
CV13024	SUIRBHÉ SEAI CÉIM 3	An tUas. Kevin Sheehan	Foras na Mara	17/04/2013	25/04/2013	9
CV13007	INFOMAR 1	An Dr Fabio Sacchetti	Foras na Mara	26/04/2013	04/06/2013	40
CV13025	Seirbhís Baoi Aimsire	An tUas. Kieran Adlum	P&O Maritime Services	05/06/2013	08/06/2013	4
CV13016	UWTV ar Árainn & an Torcáin	An Dr Colm Lordan	Foras na Mara	10/06/2013	19/06/2013	10
CV13026	Bataiméadracht ar Oileáin Árann	An Dr Ronadh Cox	Neamhsananta	20/06/2013	20/06/2013	1
CV13015	Suirbhé UWTV sa Mhuir Cheilteach	Jennifer Doyle, Uasal	Foras na Mara	24/06/2013	03/07/2013	10
CV13019	Dino13	An Dr Robin Raine	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	04/07/2013	09/07/2013	6
CV13029	Mapáil bithéagsúlachta ar sceireacha coiréil fuaraisce	An tUas. Xavier Monteys	Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann	13/08/2013	19/08/2013	7
CV13027	INFOMAR	An Dr Fabio Sacchetti	Foras na Mara	10/07/2013	07/08/2013	29
CV13028	HABWEST2013	An Dr Robin Raine	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	08/08/2013	12/08/2013	5
CV13012	Suirbhé ar choiréil agus ar phurláin Chiarraí	An Dr Louise Allcock	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	20/08/2013	27/08/2013	8

Aguisíní

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Príomheolaí	Eagraíocht	Dáta Tosaigh	Dáta Deiridh	Suirbhé Laethanta
CV13014	Muir Éireann agus an Mhuir Cheilteach	Jennifer Doyle, Uasal	Foras na Mara	28/08/2013	06/09/2013	10
CV13032	Aisghabháil baoi aimsire M4	Príomheolaí RVOp	Foras na Mara	09/09/2013	10/09/2013	2
CV13033	SEAI UIMH. 4	An tUas. Kevin Sheehan	Foras na Mara	12/09/2013	17/09/2013	6
CV13031	Pailéithimpeallacht agus scaipeadh dríodair siar ó Éirinn	An tUas. Jared Peters	Ollscoil Uladh	18/09/2013	23/09/2013	6
CV13030	Measúnú ar Iompar Dríodair, Cósta Thuaidh na hÉireann	An tUas. William Evans	Ollscoil Uladh	27/09/2013	01/10/2013	5
CV13009	Clár Breathnóireachta SMART 2013	An tUas. John Boyd	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	10/10/2013	13/10/2013	4
CV13018	Oiliúint fochéimithe loinge maidir le taighde aigéaneolaíochta, beantach, meigeafhána agus iascaigh	An Dr Ian O'Connor	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	26/10/2013	31/10/2013	6
CV13010	SMART: Taiscéaladh Geolaíoch Amach ón gCósta	An tOllamh Andrew Wheeler	Coláiste na hOllscoile, Corcaigh	03/11/2013	06/11/2013	4
CV13013	MSc sa Bhitheolaíocht Mhuirí, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (Iarratas Bliantúil)	An Dr Rob McAllen	Coláiste na hOllscoile, Corcaigh	07/11/2013	08/11/2013	2
CV13011	Cómhódúl SMART Geimhreadh 2013	An Dr Pauha McGrane	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	10/11/2013	19/11/2013	10
CV13021	Cómhódúl Geimhridh 2	An Dr Pauha McGrane	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	25/11/2013	30/11/2013	6
CV13034	Glanadh Láithreán Tonnfhuinimh	Príomheolaí RVOp	Foras na Mara	03/12/2013	4/12/2013	2

RV Celtic Explorer Sonraí ar Thuras Mara 2013

Cód an tSuirbhé	Ainm an tSuirbhé	Príomheolaí	Eagraíocht	Dáta Tosaigh	Dáta Deiridh	Laethanta Suirbhé
CE13001	Rannóga ar Aeráid Aigéin agus Geolaíocht: Limistéar an Torcáin, Rocail.	An Dr Glenn Nolan	Foras na Mara	05/01/2013	20/01/2013	16
CE13002	Céiticigh ar an Teorainn 4	An Dr Conor Ryan	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo	21/01/2013	04/02/2013	15
CE13016	Suirbhé MDACS	An Dr Yvonne Leahy	An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	09/02/2013	12/02/2013	4
CE13003	Ag forbairt Geoiteicneó-stratagrafaíochta (DGS)	An tOllamh Andrew Wheeler	Coláiste na hOllscoile, Corcaigh	13/02/2013	17/02/2013	5
CE13004	Suirbhé ar Uibheacha Ronnach Márta 2013	An tUas. Brendan O'Hea	Foras na Mara	18/02/2013	10/03/2013	21
CE13005	BSH 2	Sieglinde Weigelt Krenz, Uasal	BSH	14/03/2013	22/03/2013	9
CE13006	Suirbhé Fuaimiúil an Fhaoitín Ghoirm	An tUas. Ciaran O'Donnell	Foras na Mara	26/03/2013	15/04/2013	21
CE13007	CE2013 Suirbhé Fuaimiúil ar Iascaigh i dTalamh an Éisc	An Dr George Rose	Iascaigh Thalamh an Éisc agus Fhoras na Mara de chuid Ollscoil Memorial	24/04/2013	22/05/2013	29
CE13008	Feidhm Bithfhionnachtana agus Éiceachórais Cainneon	An Dr Louise Allcock	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh	30/05/2013	21/06/2013	23
CE13009	Suirbhé Fuaimiúil Scadáin an Iarthuaiscirt	An Dr Cormac Nolan	Foras na Mara	22/06/2013	12/07/2013	21
CE13010	Suirbhé ar Uibheacha Ronnach Iúil 2013	An tUas. Brendan O'Hea	Foras na Mara	13/07/2013	02/08/2013	21
CE13012	BSH 3 Suirbhé na Mara Thuaidh	An tUas. Holger Klein	BSH	10/08/2013	17/09/2013	39
CE13013	Suirbhé Éisc Thalún na hÉireann 2013	An tUas. Dave Stokes	Foras na Mara	25/09/2013	06/10/2013	12
CE13015	Suirbhé Fuaimiúil Scadáin na Mara Ceiltí	An tUas. Ciaran O'Donnell	Foras na Mara	07/10/2013	27/10/2013	21
CE13014	Suirbhé Éisc Thalún na hÉireann 2013	An tUas. Hans Gerritsen	Foras na Mara	28/10/2013	01/12/2013	35

AGUISÍN 7: GNÍOMHAÍOCHTAÍ TAIGHDE EOLAÍOCHTA MUIRÍ (MSR) EACHTRANNACH IN UISCÍ NA HÉIREANN IN 2013

Gníomhaíocht Árthaí Eachtrannacha 2013

Laethanta Eolaithe Éireannacha	Laethanta Eolaithe Eachtrannacha
3551	3135

Ainm an Árthaigh	Tír	Líon na Laethanta	Líon na nEolaithe	Laethanta Eolaithe
Benaiah IV	An Bhreatain	60	2	120
Endeavour*	An Bhreatain	16	7	112
Scotia	An Bhreatain	7	7	49
Vilnyus	An Rúis	10	11	110
FV Altaire*	An Bhreatain	7	6	42
Tridens*	An Ísiltír	12	6	72
Walther Herwig III	An Ghearmáin	27	12	324
Scotia*	An Bhreatain	11	6	66
Havglans	An Iorua	18	5	90
Tridens*	An Ísiltír	23	6	138
Eros*	An Iorua	13	8	104
Christina S	An Bhreatain	13	6	78
Corsytes	An Bhreatain	1	4	4
James Cook*	An Bhreatain	20	25	500
Corsytes	An Bhreatain	5	6	30
Vizconde de Eza*	An Spáinn	25	14	350
Scotia	An Bhreatain	17	8	136
Endeavour*	An Bhreatain	18	7	126
Stelissa	An Bhreatain	5	1	5
Govenek of Ladram	An Bhreatain	5	1	5
Nova Spero	An Bhreatain	6	1	6
Corsytes	An Bhreatain	15	8	120
Corsytes	An Bhreatain	4	4	16
Pelagia*	An Ísiltír	20	11	220
Alboran	An Spáinn	4	5	20
Discovery	An Bhreatain	5	5	25
Thalassa	An Fhrainc	9	15	135
Scotia*	An Bhreatain	4	12	48
Scotia*	An Bhreatain	7	12	84
IOMLÁN		387	229	3135

Aguisíní

AGUISÍN 8: PLEAN STRAITÉISEACH FHORAS NA MARA - ACHOIMRE FEIDHMIÚCHÁIN

Scríobhadh an plean seo le rannpháirtíocht ghníomhach fhoireann agus bhord Fhoras na Mara d'fhonn soiléireacht a thabhairt ar ár gcreat oibríochta agus ar an gcur chuige straitéiseach a ghlacfar i leith príomhchinnntí nach mór a ghlacadh sa tréimhse 2013–2016.

Leagtar amach sa chéad dá chuid den doiciméad seo na bunsraitheanna le haghaidh oibríochtaí agus ról reatha Fhoras na Mara.

I gCuid 3 luaimid ár gcúig phríomhspríoc ardleibhéil lena n-áirítear: soláthraí seirbhíse; gníomhaí taighde; cataláioch agus maoinitheoir taighde; soláthraí bonneagair; agus oibriú eagraíochta atá éifeachtúil agus éifeachtach. Tacáíonn na spríocanna sin lenár bhfís maidir le “Geilleagar mara a mbeidh borradh faoi gan dochar don éiceachóras agus a mbeidh ár gcuid sárseirbhísí mar thaca aige” (Fíor 1). Tá príomhchuspóirí agus gníomhaíochtaí tosaíochta ag gabháil le gach spríoc a thugann treoir dár bpleananna oibríochta mionsonraithe maidir leis an réimse seirbhíse agus ár gcórais bainistíochta agus forbartha feidhmíochta (PMDS). Tugtar foramharc i dTábla 1 ar chúig Spríoc an Fhorais agus ar na príomhchuspóirí gaolmhara.

Tábla 1: Spríocanna Fhoras na Mara agus na Príomhchuspóirí gaolmhara

SPRIOC 1: SOLÁTHRAÍ SEIRBHÍSÍ

- > Tabhairt faoi shraith suirbhéanna agus cláir monatóireachta reachtúla comhshaoil, iascaigh agus dobharshaothraithe atá sannta ag an Rialtas d'Fhoras na Mara, ionas go gcomhlíonadh Éire a hoibleagáidí dlíthiúla náisiúnta agus idirnáisiúnta.
- > Seirbhísí sonraí eolaíochta, teicniúla agus geilleagracha a sheachadadh lena dtreoraítear beartas agus a thugann comhairle don Rialtas, a bheidh mar bhonn agus taca ag forbairt earnála agus an mhuirthimpeallacht a chosaint.
- > Barrfheabhais idirnáisiúnta a choimeád in eolaíocht agus i dtaighde mara d'fhonn tuiscint níos fearr a fháil ar shláinte agus ar fheidhmiú na n-éiceachóras mara agus comhairle eolaíochta a chur ar fáil chun freastal ar riachtanais cinnteoirí sa réimse rialaithe aigéin atá ag athrú go tapa.
- > Leanúint den chomhpháirtíocht agus den chomhoibriú leis an earnáil Ardoideachais agus le gníomhaithe taighde eile.
- > Seirbhísí, sonraí, agus foilseacháin a sholáthar ar líne, ag teacht le Straitéis Ríomhsheirbhísí an Rialtais, chun seirbhísí do chustaiméirí a fheabhsú. Áirítear leo seo rochtain trí ghléasanna soghluaiste agus úsáid na meán sóisialta.

SPRIOC 2: GNÍOMHAÍ TAIGHDE

- > Ár gcuntas teiste mar ghníomhaí taighde a choimeád i sprioc-réimsí agus deiseanna breise a lorg chun bheith rannpháirteach i dtionscadail agus i gcláir taighde iomaíocha go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta.
- > Oibriú le príomhpháirtithe leasmhara chun rannpháirtíocht taighde Fhoras na Mara a uasmhéadú mar aon le deiseanna chun luach a chur le cláir taighde atá ann cheana.

SPRIOC 3: CATALAÍOCH AGUS MAOINITHEOIR TAIGHDE

- > Príomhról a fhorbairt agus a ghlacadh i gcur i bhfeidhm clá(i) r taighde mara náisiúnta trí chomhoibriú tras-rannach/ gníomhaireachta agus le hInstitiúidí Ardoideachais.
- > Forbairt bhreise ar chlár náisiúnta a bhrú chun cinn in Ardteicneolaíocht Mhara agus i mBiteicneolaíocht Mhara.
- > Rannpháirtíocht na hÉireann i gcláir idirnáisiúnta Taighde, Teicneolaíochta, Forbartha agus Nuálaíochta na mara a uasmhéadú, agus leas a bhaint astu.

SPRIOC 4: SOLÁTHRAÍ BONNEAGAIR

- > Príomhshaoráidí agus sócmhainní Fhoras na Mara a chothabháil agus, nuair is féidir, iad a fheabhsú.
- > Deiseanna a chothú agus a iniúchadh d'fhonn príomhbhonneagair náisiúnta mhara a fheabhsú.
- > A chinntiú go mbeidh an bonneagar sonraí, an treoir agus na tacaí is gá ann ionas go mbeifear in ann oibríochtaí TFC ó lá go lá a bheith éifeachtúil agus éifeachtach a sheachadadh; tacú le bainistíocht dea-chleachtais shonraí Fhoras na Mara; agus rochtain ar thacair sonraí mara náisiúnta a chur chun cinn.

SPRIOC 5: EAGRAÍOCHT ÉIFEACTÚIL AGUS ÉIFEACTACH

- > Seirbhísí acmhainní daonna a sheachadadh atá dírithe ar réitigh, agus ar dhea-chleachtas agus fócas daingean ar riachtanais na foirne aonair agus na bhfoirne seirbhíse, ag baint úsáide as córais faisnéise bhainistíochta agus cleachtais oibríochta éifeachtacha.
- > Cló leis na leibhéil rialachais chorpáráidigh is airde, agus leibhéal an-ard seirbhísí dírithe ar an gcustaiméirí a sheachadadh a thugann luach ar airgead.
- > An cháil agus an cumas atá ag Foras na Mara ardchaighdeán anailíse agus seirbhísí a chur ar fáil a chothú agus a fheabhsú trí chórais cháilíochta iomchuí agus eagraíocht éifeachtúil.
- > A chinntiú go bhfuil cumarsáid sheachtrach éifeachtach, cuimsitheach agus ábhartha agus cabhrú chun feachtas maidir le hacmhainn mhara na hÉireann a chur chun cinn.

Déantar cur síos i gCuid 4 ar ár gcur chuige maidir lenár spriocanna a bhaint amach, taobh istigh de chomhthéacs na timpeallachta oibríochta reatha. Tá obair foirne lárnach sa chur chuige sin. Oibreoidimid ar ár bpróisis pleanála oscailte agus uilechuimsitheacha chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin agus ar dheiseanna a d'fhéadfadh teacht chun cinn i rith na chéad trí bliana eile.

Leanfaimid ag aithint bealaí inar féidir linn ár mbearta oiriúnaitheacha agus cost-éifeachtúlachta a chur i bhfeidhm chun an tionchar a bheidh ag gearradh siar breise sa bhuiséad ar sheachadadh seirbhísí tosaigh a íoslaghdú. Déanfaimid iniúchadh freisin ar réitigh nua agus nuálacha ar ár samhail seachadta seirbhíse agus déanfaimid imscrúdú ar an deis atá ann le haghaidh comhpháirtíochtaí nua leis na hInstitiúidí Ardoideachais, le gníomhaireachtaí rialtais eile agus leis an earnáil phríobháideach. Ina theannta sin, déanfaimid ár ndícheall cur lenár dtaifead tuillimh den scoth mar ghníomhaí taighde, trí chlár a gheobhaidh maoiniú seachtrach.

Tá roinnt uirlisí aitheanta ag an bhForas a d'fhéadfaimis a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar na bearnaí a tugadh faoi deara. Is uirlisí nuálacha iad sin a léiríonn an tsolúbthacht, an fhreagrúlacht agus an tiomantas do sheirbhís phoiblí a bhíonn ag teastáil i gcomhlacht poiblí nua-aimseartha, éifeachtúil. Bealach amháin atá thar a bheith cost-éifeachtúil chun seirbhísí nua a sheachadadh is ea maoiniú AE agus comhpháirtíochtaí idirnáisiúnta a ghiaíil. Tá cuntas teiste an-láidir ag an bhForas ó thaobh comhpháirtíochtaí rathúla a bhunú le gníomhaireachtaí agus le hInstitiúidí eile san Eoraip. Dá bhrí sin, cuirtear fáilte mhór roimh phrótacal a comhaontaíodh go luath in 2013 chun foirne a earcú faoi chlár maoinithe eile phoiblí, phríobháideacha agus AE agus is uirlis chriticiúil é le cur ar chumas an Fhorais a chuspóirí a bhaint amach.

Sa chás ina sroichimid teorainn maidir leis an bhféidearthachta atá ag na bearta seo chun an tionchar a bheadh ag gearradh siar eile sa bhuiséad ar sheirbhísí tosaigh a iompar, beartóimid tabhairt faoi bhearta oiriúnaitheacha chun cothromaíocht a bhaint amach idir buiséad/cumas agus seachadadh seirbhíse. Bheadh gá plé a dhéanamh le príomhchlaínt sa chur chuige seo d'fhonn tosaíochtaí maidir le héileamh ar sheirbhísí a shoiléiriú, d'fhonn an toradh is cothroime is féidir a bhaint amach a aithint, agus a chuirfidh ar ár gcumas dá réir sin ár seirbhísí tosaigh a bhfuil tosaíocht acu a chosaint chomh mór agus is féidir.

Mar fhocal scoir, leagtar amach sa phlean seo conas a aithneoidimid agus a ullmhóimid pleananna chun leas a bhaint as deiseanna nua. Tá comharthaí follasacha ann go dtiocfaidh méadú ar an éileamh ar sheirbhísí ó Fhoras na Mara, i bhfianaise deiseanna forbartha geilleagair a sainathnódh in *Feidhm a Bhaint as Saibhreas ár nAigéin* agus ceanglais bainistíochta agus monatóireachta acmhainní an Rialtais/AE. Anuas air sin, is údar misnigh é go bhfuiltear ag súil go dtiocfaidh méadú ar an tosaíocht agus ar an tacaíocht a shanntar do thaighde mara agus do nuálaíocht ar leibhéal an AE.

Cuideoidh an cur chuige straitéiseach seo, ina bhfuil cothromaíocht idir bearta frithghníomhacha agus réamhghníomhacha, mar aon le fíis, luachanna agus tiomantas fhoireann Fhoras na Mara, chun treoir a thabhairt d'Fhoras na Mara trí dhúshláin agus trí dheiseanna thar an tréimhse 2013-2016.

Aguisíní

AGUISÍN 9: RÁITEAS NA GAILLIMHE AR CHOMHAR AN AIGÉIN ATLANTAIGH AG SEOLADH CHOMHAONTAS TAIGHDE AN AE-CHEANADA-SAM

Galway Statement on Atlantic Ocean Cooperation Launching a European Union - Canada - United States of America Research Alliance

The Signatories of this Statement meeting on the occasion of the high level event

The Atlantic – a Shared Resource, held on

23 and 24 May 2013

at the Marine Institute, Galway, Ireland

Recognizing the importance of the Atlantic Ocean to our citizens, prosperity, human health and well-being, adaptation to climate and other environmental change, and security,

Cognizant of our reliance upon the best available science and knowledge to inform decisions affecting the Atlantic Ocean,

Realizing that our countries face similar challenges in promoting a healthy and well-understood Atlantic Ocean,

Acknowledging the critical interlink between the Atlantic Ocean and the portion of the Arctic region that borders the Atlantic,

Appreciating the value of our ongoing cooperation on ocean science and observation in the Atlantic Ocean, and

Valuing the essential role of international partnership to achieve our shared objectives and the potential of greater cooperation to advance our knowledge of the Atlantic Ocean,

Intend to advance our shared vision of an Atlantic Ocean that is healthy, resilient, safe, productive, understood and treasured so as to promote the well-being, prosperity, and security of present and future generations.

This cooperation is intended to increase our knowledge of the Atlantic Ocean and its dynamic systems - including interlinks with the portion of the Arctic region that borders the Atlantic - by aligning our ocean observation efforts to improve ocean health and stewardship and promote the sustainable management of its resources. Observation is fundamental to understanding the ocean and forecasting its future. Activities may include efforts to better coordinate data sharing, interoperability and coordination of observing infrastructures and seabed and benthic habitat mapping.

This cooperation may result in mutual benefits including better ecosystem assessments and forecasts and deeper understanding of vulnerabilities and risk, including those relating to the global climate system and climate change impacts. It can also help to generate new tools to increase resilience, conserve rich biodiversity, manage risk and determine social, environmental and economic priorities.

We further intend to promote our citizens' understanding of the value of the Atlantic by promoting oceans literacy. We intend to show how results of ocean science and observation address pressing issues facing our citizens, the environment and the world and to foster public understanding of the value of the Atlantic Ocean.

We intend to advance this agenda by

- taking stock of and utilizing existing bilateral science and technology cooperation (e.g. the U.S. - European Union Science and Technology Joint Consultative Group and the Canada - European Union Science and Technology Joint Coordinating Committee) and multilateral cooperation frameworks including those related to ocean observation, and ocean literacy initiatives;
- recommending priorities for future cooperation and, where possible,
- coordinating the planning and programming of relevant activities in these areas, including promoting researcher mobility.

This cooperation could potentially involve national partners and European Commission representatives, the private sector, and the scientific community to further our efforts by harnessing the value of public-private partnerships.

This initiative is also expected to reinforce existing international efforts to advance our knowledge of the ocean, including the World Ocean Assessment.

Signed in Galway on 24 May 2013 in three originals in the English language.

For the European Union

**For the Government of
Canada**

**For the Government of the
United States of America**

**Máire GEOGHEGAN-
QUINN**
Commissioner for Research,
Innovation and Science

Edward FAST
Minister of International
Trade and Minister for the
Asia-Pacific Gateway

Dr Kerri-Ann JONES
Assistant Secretary of State
for Oceans and International
Environmental and Scientific
Affairs

Maria DAMAKI
Commissioner for Maritime
Affairs and Fisheries

AGUISÍN 10: ACMHAINN CHOMHROINTE AN ATLANTAIGH - TUARASCÁIL CEARDLAINNE

An tAtlantach - Acmhainn Chomhroinnte, Gaillimh, an 23 Bealtaine 2013 Tuarascáil na ceardlainne eolaíochta

Ar an 23 Bealtaine 2013, chruinnigh eolaithe mara as Stáit Aontaithe Mheiriceá, as Ceanada agus as an Eoraip i nGaillimh, Éire ionas go sainaithneofar na príomhdhúshláin eolaíochta agus sochaíocha nach mór aghaidh a thabhairt orthu chun acmhainn thuarthach a sheachadadh (faoi 2020) [idir thuartha gearrthéarmacha agus réamhaisnéisí fadtéarmacha] i gcás mhóramh na rioscáil agus na n-athruithe i bhforbairt an Atlantaigh Thuaidh mar atá le fáil sa ráiteas físe thíos.

Agus príomhdhúshláin á sainaithint, tacaíonn na rannpháirtithe leis an tuairim go bhfuil Acmhainn Breathnóireachta agus Fáistine d'Aigéan an Atlantaigh Thuaidh riachtanach chun aghaidh a thabhairt ar phríomhdhúshláin eolaíochta, chomhshaoil, rialachais, bheartais agus shochaíocha a bhfuil inné ar gach dream fúthu agus go mbainfeadh gach taobh tairbhe as comhoibriú lena n-áirítear measúnuithe agus réamhaisnéisí níos fearr maidir le héiceachórais, tuiscint níos fearr ar leochaileachtaí agus ar rioscáil lena n-áirítear iad sin a bhaineann le hathrú aeráide domhanda agus le tionchar aeráide (e.g. ardú ar leibhéal na farraige, athruithe i mbithgheografaíocht speiceas a bhfuil tábhacht thráchtála leo, etc.) agus tionchar antrapaigineach eile lena n-áirítear iad sin a bhaineann le saothrú acmhainní (e.g. iascaigh, mianadóireacht domhainfharraige, etc.). Ina theannta sin cruthófar deiseanna nua leis na gníomhaíochtaí sin chun poist a chruthú agus fás geilleagrach a spreagadh, dá dtagraítear dó san Eoraip mar Fhás Gorm.

Ráiteas Físe:

Tríd an eolaíocht agus teicneolaíocht a chomhtháthú go hiomlán agus comhoibriú feabhsaithe idir Ceanada, an tAontas Eorpach agus Stáit Aontaithe Mheiriceá, is iad ár gcuspóirí coiteanna iad seo a leanas a bheith bainte amach againn faoi 2020:

Acmhainn tuartha fheabhsaithe i gcás fhormhór na rioscáil agus na n-athruithe ar Aigéan an Atlantaigh Thuaidh, an éiceolaíocht a bhaineann leis, a chórais imshruthaithe, idirghníomhartha idir an tAtlantach agus an tArtach chomh maith le naisc idir an t-aigéan agus an t-atmaisféar.

Bunaithe ar acmhainn reatha agus ar acmhainn nua, córas sainoiriúnach il-ardáin breathnóireachta agus réamhaisnéisithe aigéin a bheith suiteáilte don Atlantach Thuaidh a bheidh á thiomáint ag riachtanais eolaíochta agus na sochaí agus sonraí fíor-ama agus sraith ama fadtéarmach á soláthar.

An tAtlantach a bheith mapáilte mar bhonn agus mar thaca ag cruinneas na samhlacha tuartha agus réamhaisnéisí agus príomhláithreáin theicteonacha/bholcánacha a bheith aitheanta, mar aon le gnáthóga colún uisce agus ghrinneall na farraige (agus cinn b'fhéidir nach bhfuil aimsithe go fóill) a mbeidh tábhacht éiceolaíoch agus gheilleagrach leo.

An timpeallacht bainistíochta riosca agus oibríochta is sábháilte a bheith cumasaithe chun feidhmiú ar muir agus é sin a dhéanamh chomh maith céanna i gcás úsáideoirí cladaigh agus cósta.

Gnóthais chomhpháirteacha chomhoibriúchá a oibríochta agus eolaíochta atá neartaithe go mór a bheith bunaithe agus na gníomhaíochtaí sin a chomhtháthú de réir a chéile ar fud an Atlantaigh Thuaidh idir an Eoraip agus Meiriceá Thuaidh.

Tacaíocht d'fhorbairt, trí chomhpháirtíochtaí na hearnála poiblí, acadúla agus príobháidí (e.g. braislí nuálaíochta), raon táirgí agus seirbhísí nua agus nuálacha atá eolasbhunaithe agus a thrádáiltear go domhanda, lena n-áirítear teicneolaíochtaí breathnóireachta úrnua agus nuálaíocht chun deiseanna nua le haghaidh fás socheacnamaíoch inbhuanaithe a chur chun cinn.

Athrú ó bhonn ar an tuiscint atá againn ar ról an Atlantaigh Thuaidh i leagan amach chórais na cruinne, go mór mór maidir le hidirghníomhaíochtaí le criosanna cósta agus leis an Artach, leis an

Atlantach Láir agus leis an Mheánmhuir.

Cur chun cinn ar litearthacht aigéin, rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara sa tsochaí (lena n-áirítear rannpháirtíocht saoránach) agus spreagadh agus oideachas curtha ar an gcéad ghlúin eile d'eolaithe agus d'innealtóirí ar fud na ndisciplíní go léir.

Sainaithníodh i gceardlann 'An tAtlantach - Acmhainn Chomhroinnte' i bhfoirm cur i láthair agus plé, sraith leathan dúshlán ó na dúshláin a bhaineann leis an eolas is gá a fháil chun measúnú a dhéanamh agus freagra a thabhairt ar thionchar an athraithe aeráide; cur chuige éiceachórais a chur i bhfeidhm; neamhchinnteacht a chruthaítear trí bhreathnóireacht agus samhltú a laghdú; sábháilteacht ar muir, sláinte agus féinleas an duine a fheabhsú; teicneolaíochtaí nua agus éiritheacha a aithint agus a úsáid; caighdeánú a dhéanamh ar phrótacail samplála; rochtain agus úsáid (agus athúsáid) sonraí; agus chomhchuihbhiú na gcórais aicmithe gnáthóg. Coinneofar an stór saibhir sonraí sin chun tacaíocht agus treoir a thabhairt do na staidéir agus do na tionscnaimh níos mionsonraithe nach mór tabhairt fúthu ina dhiaidh seo má táimid chun an fhás maidir le Córas Breathnóireachta agus Réamhaisnéisithe d'Aigéan an Atlantaigh Thuaidh a thabhairt chun crích.

Príomhdhúshláin:

- > Comhtháthú a dhéanamh ar shonraí stairiúla agus ar phailéa-shonraí, ar chórais breathnóireachta agus réamhaisnéisithe aigéin d'fhonn táscairí níos fearr a thabhairt maidir le stádas comhshaoil roimhe seo, faoi láthair agus sa todhchaí.
- > Teicneolaíochtaí reatha (lena n-áirítear cineálacha cuir chuige ag teacht ó dhisciplíní eile), samhlacha éiceachórais agus bithgheocheimice a bhrú chun cinn, mar aon le cur chuige eimpléach agus samhaltaithe a fhorbairt ionas go mbeifear in ann athrú éabhlóideach ar chórais aigéin a chainníochtú
- > Na héifeachtaí a bhíonn ag an iomad ábhar struis ar bithgheocheimic, ar orgánaigh agus ar éiceachórais a mheas
- > Eolas a aistriú go forghníomhach, bunaithe ar chur chuige éiceachórais, d'fhonn maoirseacht acmhainní nádúrtha a fheabhsú.
- > Braiteoirí ceimiceacha agus bitheolaíocha (lena n-áirítear braiteoirí géanómaíocha) a bheidh cost-éifeachtúil a phríomhshruthú mar aon le córais róбатаice agus uathrialaitheacha le haghaidh breathnóireacht aigéin.
- > Ról na bithéagsúlachta i sláinte agus i bhfeidhmiú éiceachórais agus cothabháil na seirbhísí éiceachórais a mheas.
- > Na meicníochtaí lena gcuirtear tús faoi imeachtaí guaiseacha a chinneadh agus táscairí a aithint d'fhonn feabhas a chur ar an réamhaisnéis maidir le tarlú spás-ama na n-imeachtaí sin.
- > An acmhainn atá ann mearfheagra a thabhairt ar imeachtaí gan choinne agus ar imeachtaí teagmhasacha a fhorbairt agus a chothú, imeachtaí óna dteastaíonn imscrúdú eolaíoch práinneach chun eolas a thabhairt.
- > Fís a thógáil a bheidh mar chuid den tionscal, den saol acadúil agus d'earnálacha éagsúla rialtais ina gcuimseofar bonneagar bailliúcháin sonraí comhroinnte, agus bonneagar bainistíochta agus faisnéise.
- > Oibriú le líonraí idirnáisiúnta reatha (e.g. GEO - Tionscnamh Blue Planet) chun an tAtlantach a bhunú i gcomhthéacs domhanda.
- > Caighdeánú a dhéanamh ar theicnící samplála agus breathnóireachta, ar chaighdeán sonraí coiteanna agus ar chórais chomhchuihbhithe um aicmiú gnáthóg d'fhonn rochtain oscailte sonraí agus úsáid agus athúsáid sonraí a éascú.

Mar fhreagra ar an gceist a cuireadh ag an gCeardlann “An bhfuil Córais Breathnóireachta Aigéin mar atá siad faoi láthair oiriúnach dá bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar phríomhdhúshláin na sochaí? Is é an tuairim choitianta maidir leis an meascán reatha d’inniúlachtaí breathnóireachta aigéin agus cósta, trí bhunús a thabhairt maidir le bonneagar breathnóireachta agus réamhaisnéisithe aigéin agus cósta atá oiriúnach dá fheidhm, nach bhfuil an cumhdach spásúlachta agus ama ann atá riachtanach, ná idir-oibritheacht ná an raon iomlán de bhraiteoirí ceimiceacha agus bitheolaíocha a theastaíonn chun an fhís chomhroinnte a chur i ngníomh agus a sheachadadh.

Moltaí

Is féidir dul chun cinn mór a dhéanamh i dtreo na físe sin trí chlár agus bonneagair reatha a chomhtháthú ar bhonn tras-Atlantach. Sa chomhthéacs sin, molaimid sraith Ceardlanna Tras-Atlantacha d’fhonn:

- > Na moltaí go léir a cuireadh chun cinn ag an gComhdháil a léirimhíniú agus a scagadh agus sraith príomhdhúshláin eolaíochta maidir leis an Atlantach / Artach a bhainfeadh tairbhe as cur chuige comhpháirteach a bheachtú.
- > Measúnú a dhéanamh ar an mbunús agus ar an bhféidearthacht a bhainfeadh le clár taighde cómhaoinithe iomaíoch chun dul i ngleic le saincheistanna taighde an Atlantaigh Thuaidh a bhfuil leas coiteann iontu.
- > Tabhairt faoi athbhreithniú níos mionsonraithe ar an acmhainn breathnóireachta aigéin reatha don Atlantach Thuaidh, agus dul i ngleic le bearnaí agus dúshláin aitheanta agus an acmhainn tuartha is gá a sheachadadh faoin mbliain 2020.
- > Sásraí a leagan síos chun comhroinnt sonraí tras-Atlantach a chur chun cinn, ag baint úsáide as cáis tástála de léarscáiliú ghrinneall na farraige.
- > Moltaí a dhéanamh maidir leis an gcur chuige is fearr i dtaca le mapáil gnáthóg ionas go mbeifear in ann tionscnaimh mhapála, a dhéanfar go leithleach nó go comhpháirteach, a chumasc gan aon fhadhb. Áireofar leis sin athbhreithniú ar theicnící mapála reatha agus atá ag teacht chun cinn, ar chaighdeán chomhchoiteanna agus ar chórais aicmithe gnáthóg.
- > Roghanna a imscrúdú le haghaidh comhghníomhartha tras-Atlantacha ar litearthacht aigéin agus rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara sa tsochaí.

Tuascálacha Seisiúin:

Seisiún 3.1. Léarscáiliú Gnáthóg Mara agus Ghrinneall na Farraige

- > Sásra a bhunú chun cumarsáid a imscrúdú agus a leathnú chun grúpaí léarscáilithe gnáthóg mara agus ghrinneall na farraige atá ann cheana a thabhairt le chéile agus nósanna imeachta a fhorbairt chun (a) críocha náisiúnta agus (b) an mórmhuir a mhapáil, agus d’fhéadfaí é sin a dhéanamh ar bhunús costais roinnte.
- > Réamhchéim de léarscáiliú ghrinneall farraige an Atlantaigh a chur i gcrích (il-léas, cúlscapthe agus bataiméadracht). Beidh an léarscáiliú sin mar bhonn is mar thaca ag cruinneas na samhlacha tuartha agus réamhaisnéisí, ag cruinneas a gcuid torthaí agus sainaithe neofar réimsí óna dteastóidh léarscáiliú dara céime (leantach) chun príomhláithreáin theicteonacha/bholcánacha, gnáthóga criticiúla, gnáthóga ghrinneall na farraige agus colún uisce agus léarscáiliú sraith-ama a áireamh.
- > Caighdeán uilíocha/córais aicmithe a bhunú le haghaidh léarscáiliú gnáthóg mara agus ghrinneall na farraige.

Seisiún 3.2: Saincheistanna trasteorann an Atlantaigh-Artaigh

- > Idirghníomhartha fisiceacha, ceimiceacha agus bitheolaíocha débhealaí a aithint agus a mheas don Artach-Atlantach.
- > Cur leis an acmhainn le haghaidh breathnóireachtaí ildisciplíneacha ar feadh na bliana.
- > Príomhphróisis Artacha a chuimsiú, cosúil le hoighear mara i gcórais tuartha an Atlantaigh Thuaidh/Artaigh.

Seisiún 3.3: Aigéaneolaíocht/Réamhaisnéisiú Oibríochta

- > Tá oibríochtaí ag athrú de shíor mar sin tá sé ríthábhachtach líonraí breathnóireachta reatha agus acmhainn (córas) samhaltaithe gaolmhar a choinneáil – ionas nach dtarlóidh meath. Níor chóir go mbeadh meath ar acmhainní reatha mar thoradh ar theicneolaíochtaí breathnóireachta nua ach ba chóir measúnú leanúnach a dhéanamh orthu féachaint cibé an bhfuil siad oiriúnach dá bhfeidhm.
- > Ní mór aigéaneolaíocht oibríochta a fhorbairt agus a thabhairt chun cinn. Tá taighde agus nuálaíocht ag teastáil go leanúnach d’fhonn torthaí a fheabhsú, éifeachtúlacht a fheabhsú agus costais ‘ionchuir’ a ísliú agus acmhainn a leathnú chuig réimsí nua, mar shampla seirbhísí éiceachórais.
- > Tá sásra ag teastáil chun seirbhísí oibríochta aigéaneolaíochta amach anseo a chomhfhorbairt agus a dhearadh. Tá sé cruthaithe go n-éiríonn go maith le comhoibriú ag úsáid fóram bunaithe i gcomhthéacs domhanda (e.g. an aeráid).
- > Chinnteodh Comhaontas de sheirbhísí oibríochta aigéaneolaíochta go ndéanfaí monatóireacht agus réamhaisnéisiú níos comhsheasmhaí agus níos éifeachtaí maidir leis an Atlantach Thuaidh.
- > Tá sé mar sprioc sna chéad deich mbliana seo romhainn an acmhainn freagrúlachta a fheabhsú (e.g. acmhainn déileáil le géarchéimeanna cosúil le Deep Water Horizon).

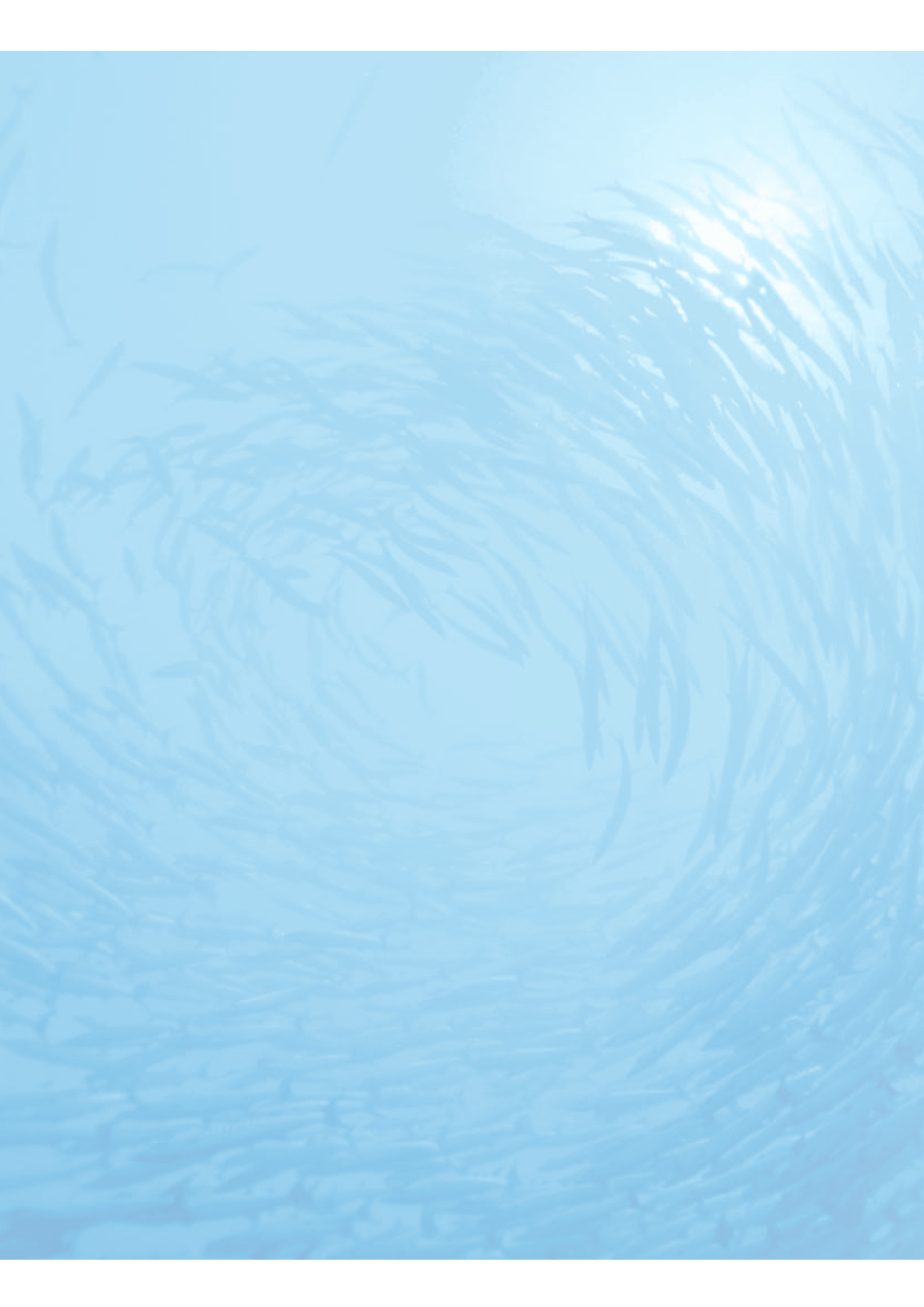
Seisiún 3.4. Córais Reatha um Breathnóireacht Aigéin

- > Úsáid níos fearr as acmhainní daonna: Cé go bhfuil na hacmhainní teicneolaíochta atá againn suntasach agus ag feabhsú go tréan, ní mór dúinn ár gcumais oibriú thar dhisciplíní a fheabhsú agus le cúnamh ó phobail áitiúla/úsáideoirí. Ba chéim thábhachtach chun cinn a bhí inár gcumas feabhsaithe sonraí breathnóireachta a chur ar fáil go tapa, ach má táimid chun sintéis agus tuiscint a thabhairt céim níos faide fós, ní mór dúinn freisin comhtháthú níos fearr a bhaint amach thar dhisciplíní.
- > Mearfhreagairt Oiriúnaitheach: Teastaíonn deiseanna solúbtha maoinithe má táthar chun mearfhreagairt do thubaistí nó d’imeachtaí teagmhasacha eile (e.g. clár dámhachtainí RAPID Fhondúireacht Náisiúnta Eolaíochta na Stát Aontaithe) agus teastaíonn líonraí freagróirí freisin a bheith réidh le dhul ag obair go scafánta. Nuair atáthar ag pleanáil do theagmhas gan choinne ní mór féachaint ar conas a d’fhéadfaí samhlacha a thiontú go tapa le cur i bhfeidhm ar chórais seachas na cinn dar forbraíodh iad an chéad lá riamh.
- > Beartú tosaíochta: Ní mór don phobal breathnóireachta trí chéile dul i ngleic níos fearr leis an gcúram deacair tosaíocht a thabhairt do bhreathnóireachtaí lena chinntiú – go fadtéarmach – go ndéanfar na breathnóireachtaí is tábhachtaí. Ba cheart struchtúr bonnlíne a leagan síos le haghaidh na mbreathnóireachtaí is criticiúla. Dá ndéanfaí é a dhearadh i gceart, d’fhéadfadh an struchtúr a bheith mar uirlis tharraingteach le haghaidh staidéar ar phróisis.

Gluais na nGiorrúchán

AA	Measúnuithe lomchuí	FEAS	Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais lascaigh (de chuid Foras na Mara)
ACA	Comhlachas na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte	FIRM	Beart Taighde Thionscal an Bhia
ACEobs	Lárionad an Atlantaigh um Breathnóireachtaí na Cruinne	FIX03	ag nascadh gníomhaíochtaí AE maidir le breathnóireachtaí mara de phointe fosaithe
ACRUNET	Líonra Acmhainní an Phortáin Atlantaigh	FP7	An Seachtú Creatchlár
AMS	Ardseirbhísí Léarscáilithe	FSAI	Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann
AMTP	Clár Ardteicneolaíocht Mhara		
ASIMUTH	Ionsamhlúcháin fheidhmeacha agus Samhaltú Comhtháite chun tuiscint a fháil ar bhlás algach atá tocsaineach agus díobhálach	GEO	Grúpa Bhreathnóireachtaí na Cruinne
ASTOX	Measúnú Tocsaineolaíoch ar Asaispioraigéid, Modhanna Tástála agus Sainaithe an Orgánaigh Fhoinsigh	GEPETO	Bainistíocht lascaigh agus Cuspóirí Trasnáisiúnta
		GMIT	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo
		GSI	Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann
BA	Baitsiléir Ealaíon		
BENTHIS	Staidéar ar Thionchar Éiceachórais Bheantaigh ar lascaigh	HAB	Blás Algach Díobhálach
BSc	Baitsiléir Eolaíochta	HEA	An tÚdarás um Ard-Oideachas
BSc Arch	Baitsiléir Eolaíochta - Ailtireacht	HEAnet	Gréasán Náisiúnta Oideachais agus Taighde na hÉireann
BSH	Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie – Gníomhaireacht Mhuirí agus Hidreagrafach Chónaidhm na Gearmáine		
		ICES	An Chomhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaíocht na Mara
CEO	Príomhoifigeach Feidhmiúcháin	ICT	Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide
CFP	Comhbheartas lascaigh	ILV	Árthach Soilse na hÉireann
CITES	An Coinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta ar Speicis i mBaol	IMDO	Oifig Forbartha Muirí na hÉireann (de chuid Foras na Mara)
CoFASP	Líonra um dhobharshaothrú iascaigh agus próiseáil bia mara.	IMTE	<i>The Irish Maritime Transport Economist</i>
CoOPEUS	Comhoibriú idir SAM agus an AE i réimse na mbonneagar um thaighde comhshaoil	INAB	Bord Náisiúnta na hÉireann um Chreidiúnú
CPMR	Comhdháil na Réigiún Muirí Forimeallach	INFOMAR	Léarscáiliú Comhtháite d'Fhorbairt Inbhuanaithe Acmhainní Mara na hÉireann
		INIS	Clár na hÉireann - Thuaisceart Éireann - na hAlban
DAFM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	INTERREG	Clár Comhoibrithe Idir-Réigiúnach an AE
DAHG	An Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta	IS&D	Seirbhísí Faisnéise agus Forbartha
DAMARA	Tacaíocht Eolaíochta chun Plean Bainistíochta a Fhorbairt sa Mhuir Cheilteach	ISEAS	Scéim Cúnamh Oideachais do Mharaithe na hÉireann
DCENR	An Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náúúrtha	ISGEI	Céimí Idirnáisiúnta SmartOcean: Tionscnamh Fiontraíochta (ISGEI)
DCF	An Creat um Bailiú Sonraí	ISSC	Ionad Seirbhísí Loingseoireachta na hÉireann
DCU	Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath		
DG Mare	Ard-Stiúrthóireacht na nGnóthaí Muirí agus na hlascaireachta	JERICO	I dtreo chomhghríasán bonneagar taighde na hEorpa d'fhaireachlanna cósta
DOMMRS	Stáisiún Taighde Mara Dháithí Uí Mhurchú		
DTTAS	An Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt	MA	Máistir Ealaíon
		MCG	Grúpa Comhordaithe Muirí
		MEFS	Seirbhísí Timpeallachta Mara agus Sábháilteachta Bia (de chuid Foras na Mara)
ECOKNOWS	I bhfeidhm ó Usáid Eolais Eiceachórais agus Bitheolaíocht in Iascaireacht	MESH	Gnáthóga Eorpacha Ghrinneall na Farraige a Léarscáiliú
EIA	Measúnacht Tionchair Timpeallachta	MPlan	Máistreacht i bPleanáil agus i bhForbairt Inbhuanaithe
EMEA	Réigiún na hEorpa, an Mheánoirthir, agus na hAfraice	MSc	Máistreacht san Eolaíocht
EMSO	Faireachlann Ildisciplíneach Eorpach Ghrinneall na Farraige	MSFD	Creat-Treoir na Straitéise Mara
EPA	An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	MLVC	An Coiste um Sheiceáil na gCeadúnas Mara
ERIC	An Cuibhreannas Eorpach um Bonneagar Taighde	MRIAI	Comhalta d'Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann
ESA	Gníomhaireacht Spáis na hEorpa	MYFISH	Uastoradh Inbhuanaithe
ETP	Gradam 'Scothsheirbhís ó Scothfhostaithe'		
AE	An tAontas Eorpach	NATURA	Is ionann láithreáin NATURA 2000 agus láithreáin chosanta maidir le flóra agus fána a bhfuil tábhacht Eorpach ag baint leo
EUROBASIN	Tionscadal Comhtháite ar Imchuach – Anailís Scála	NDP	An Clár Forbartha Náisiúnta
		NOC	Lárionad Aigéaneolaíochta Náisiúnta
		NPWS	An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra
		NSAI	An tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann
		NYSE:SWI	SolarWinds Inc

OÉG	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh
OJEU	Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh
OsHV-1 µvar	Víreas Heirpéis
OSPAR	Comhdháil Osló agus Pháras (1992)
OSIS	Seirbhís Aigéaneolaíochta agus Faisnéise (de chuid Fhoras na Mara)
PhD	Dochtúireacht Fealsúnachta
PMDS	Córais Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta
PWC	PriceWaterhouse Coopers
R&D	Taighde agus Forbairt
RAC	Comhairle Chomhairleach Réigiúnach
RIAN	Tairseach Náisiúnta um Rochtain Oscailte le haghaidh Fhoilseacháin Taighde na hÉireann
RIBA	Institiúid Ríoga Ailtirí na Breataine
ROV	Feithicil Chianoibrithe
RV	Árthach Taighde
RVOpanna	Oibríochtaí Árthaí Taighde
SACanna	Limistéir Chaomhantais Speisialta
SBM	Bainistiú Bánna Singile
SEAI	Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
SECA	Limistéar Rialaithe Astaíochtaí Sulfair
SFI	Fondúireacht Eolaíochta Éireann
SFPA	An tÚdarás um Chosaint lascaigh Mhara
SIDERI	Gné Idirnáisiúnta Taighde Euro-Argo a Neartú
SMART	An Comhaontas Straitéiseach Mara um Thaighde agus Oiliúint
SMEs	Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide
SPA	Limistéir faoi Chosaint Speisialta
SSCE	An Buanchoiste Eolaíochta le haghaidh Eascann
SSCE	An Buanchoiste Eolaíochta le haghaidh Bradán
STAMAR	Taispeántas Teicneolaíochta atá Infheidhme d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide Mhuirí
STECF	An Coiste Eolaíochta, Teicniúil agus Eacnamaíochta um lascaigh
STOCKMAN	Iarratas chun monatóireacht a dhéanamh ar stoic éisc pheiligeacha agus ghrinnill in uiscí na hÉireann
TD	Teachta Dála
TEU	Aonad Coibhéiseach Fiche Troigh arb ionann é agus aonad coimeádáin amháin
RA	An Ríocht Aontaithe
SA	Na Stáit Aontaithe
SAM	Stáit Aontaithe Mheiriceá

Ráitis Airgeadais

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Lena Leagan faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Fhoras na Mara don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2013 faoin Acht um Fhoras na Mara, 1991. Is éard atá sna ráitis airgeadais, arna n-ullmhú de réir na mbeartas cuntasafóchta dá dtagraítear, na beartais chuntasafóchta, an cuntas ioncaim agus caiteachais, an ráiteas ar ghnóthachain agus cailleanais aitheanta iomlána, an clár comhardaithe, an ráiteas ar shreabhadh airgid agus na nótaí gaolmhara. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais san fhoirm a fhorordaítear faoi Alt 12 den Acht, agus de réir an chleachtais chuntasafóchta a bhfuil glacadh leis in Éirinn.

Freagrachtaí Chomhaltaí an Bhoird

Tá an Bord freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú, as a chinntiú go dtugann siad léargas fírinneach cóir maidir le staid chúrsaí an Fhorais agus maidir lena ioncam agus lena chaiteachas, agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Is é an fhreagracht atá orm na ráitis airgeadais a iniúchadh agus a thuairisciú de réir an dlí is infheidhme.

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena n-oibriú.

Déantar m'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (an Ríocht Aontaithe agus Éire) agus i gcomhlíonadh na gCaighdeán Eiticiúil d'Iniúcháirí de chuid an Bhoird um Chleachtais Iniúcháireachta.

Scóip an Iniúchta ar na Ráitis Airgeadais

Baineann iniúchadh le fianaise a fháil ar na suimeanna agus na nochtuithe sna ráitis airgeadais, iad a bheith dóthanach chun dearbhú réasúnach a thabhairt go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide. Áirítear leis seo measúnú na nithe seo a leanas:

- > cibé acu an cuí nó nach cuí iad na beartais chuntasafóchta ó thaobh chúinsí an Fhorais de, agus cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil siad curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach agus cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil siad nochta go cuí
- > réasúntacht na meastachán suntasach cuntasafóchta a rinneadh in ullmhú na ráiteas airgeadais, agus
- > cur i láthair iomlán na ráiteas airgeadais.

Déanaim iarracht freisin fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais le linn an iniúchta.

Ina theannta sin, léim tuarascáil bhliantúil an Fhorais chun aon neamhréireachtaí ábhartha i dtaca leis na ráitis airgeadais iniúchta a aithint. Má thugaim aon mhíráiteas nó neamhréireacht ábhartha dealraitheach i dtaca leis na ráitis airgeadais faoi deara, déanaim na himpleachtaí ar mo thuarascáil a mheas.

Tuairim faoi na Ráitis Airgeadais

I mo thuairim, tugann na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh mar ba cheart de réir an chleachtais cuntasafóchta a bhfuil glacadh leis in Éirinn, léargas fírinneach cóir maidir le staid chúrsaí an Fhorais amhail an 31 Nollaig 2013 agus maidir lena ioncam agus lena chaiteachas don bhliain dar críoch sin.

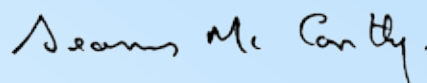
I mo thuairim, tá leabhair chuntais chuí á gcoimeád ag an bhForas. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.

Nithe ar a dtuairiscím trí eisceacht

Tuairiscím trí eisceacht sna cásanna seo a leanas:

- > ní bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim le haghaidh m'iniúchta, nó
- > tugadh faoi deara i m'iniúchadh aon chás ábhartha inar caitheadh airgead ar fheidhmeanna eile seachas na feidhmeanna beartaithe nó i gcás nach raibh na hidirbhearta de réir na n-údarás atá á rialú, nó
- > níl an fhaisnéis a tugadh i dtuarascáil bhliantúil an Fhorais comhsheasmhach leis na ráitis airgeadais, nó
- > ní léirítear sa ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais gur chomhlíon an Foras an Cód Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit, nó
- > braithim go bhfuil nithe ábhartha eile a bhaineann leis an dóigh a ndearnadh gnó poiblí.

Níl aon rud le tuairisciú agam maidir leis na hábhair siúd ar a dtuairiscítear trí eisceacht.

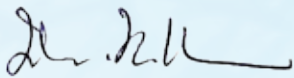
Seamus McCarthy

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
18 Nollaig 2014

Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Bhoird

Ceanglaíonn alt 12 den Acht um Fhoras na Mara, 1991, ar an bhForas ráitis airgeadais a ullmhú i cibé foirm a cheadóidh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú acu, ceanglaítear ar Bhord an Fhorais:

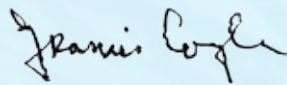
- Beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur chun feidhme go comhsheasmhach;
- Breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh;
- Cibé acu ar comhlíonadh nó nár comhlíonadh caighdeáin chuntasaíochta infheidhme, faoi réir aon imeacht ábhartha a nochtadh agus a míníodh sna ráitis airgeadais;
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach ach amháin mura bhfuil sé cuí glacadh leis go leanfaidh an Foras air ag feidhmiú.

An tUasal John Killeen
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

Tá an Foras freagrach as leabhair chuntais chearta a choinneáil a nochtann le cruinneas réasúnta ag am ar bith seasamh airgeadais an Fhorais agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 12(1) den Acht.

Tá an Foras freagrach chomh maith as a chuid sócmhainní a chosaint agus as bearta réasúnta a dhéanamh chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

An tUasal Francis Coyle
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Thar ceann Bhord Foras na Mara, tuigim an fhreagracht atá orainn a chinntiú go gcothaítear agus go gcuirtear i bhfeidhm córas éifeachtach um rialú inmheánach airgeadais.

Ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a chur ar fáil go gcosnaítear sócmhainní, go dtugtar údarás do gach idirbheart agus go dtaifeadtar iad i gceart, agus go ndéanfaí earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha a chosc nó a bhrath go tráthúil.

Tá céimeanna glactha ag an mBord chun a chinntiú go mbíonn timpeallacht rialaithe oiriúnach i bhfeidhm mar seo a leanas:

- > Sainmhíniú freagrachtaí agus cumhachtaí na bainistíochta go soiléir;
- > Bunú nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí agus chun sócmhainní na heagraíochta a chosaint;
- > Nós freagrachta a fhorbairt i ngach réimse den eagraíocht.

Tugadh faoi athbhreithniú ar bhainistíocht riosca in 2013 agus cuireadh na gnéithe seo a leanas san áireamh ann:

- > Measúnú ar oiriúnacht agus ar éifeachtacht an bheartais reatha agus na nósanna imeachta reatha i dtaca le sainathint agus le measúnú ar rioscaí gnó;
- > Cineál, méid agus impleacht airgeadais na rioscaí atá roimh an bhforas a shainaithint, lena n-áirítear an mhéid agus na cineálacha atá inghlactha, dar leo;
- > Measúnú a dhéanamh ar an dealraitheacht go dtarlódh na rioscaí sainaitheanta agus a dtionchar;
- > Gealltanais go rachaidh an creat riosca i ngleic le ceanglais an Chóid Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit (2009)

Tá an córas um rialú inmheánach airgeadais bunaithe ar chreatlach d'fhaisnéis rialta bhainistíochta, nósanna imeachta riaracháin, lena n-áirítear deighilt dualgas, agus córas tarmhligin agus freagrachta.

Áirítear leis seo go sonrach:

- > Córas cuimsitheach buiséadaithe le buiséad bliantúil a dhéanann an Bord a athbhreithniú agus a chomhaontú;
- > Athbhreithnithe rialta ag an mBord ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a thaispeánann comhlíonadh airgeadais i gcoinne réamhaisnéise;

- > Socrú spriocanna chun comhlíonadh airgeadais agus comhlíonadh eile a thomhas;
- > Disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail.

Chuir Foras na Mara feidhm iniúchta inmheánaigh ar bun a fheidhmíonn de réir an Chreatchóid Dea-chleachtais a leagtar amach sa Chód Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit. Cuireann obair an iniúchta inmheánaigh bonn taca faoin anailís ar an riosca a bhfuil an Foras nochta dó, agus tá pleananna bliantúla maidir le hiniúchadh inmheánach bunaithe ar an anailís seo. Thug an Coiste Iniúcháireachta tacaíocht don anailís ar riosca agus don phlean maidir le hiniúchadh inmheánach in 2013 agus d'fhaomh an Bord iad. Fuair an Coiste Iniúcháireachta an tuarascáil um ghníomhaíocht iniúchta inmheánaigh in 2013, agus cuireadh í seo faoi bhráid an Bhoird. Áiríodh leis an tuarascáil tuairim an Iniúcháir Inmheánaigh faoi fhiúntas agus éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais. Múnlaítear an monatóireacht agus an t-athbhreithniú a dhéanann an Bord ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais de thoradh obair an iniúcháir inmheánaigh, obair an Choiste Iniúcháireachta a dhéanann maoirsiú ar obair an iniúcháir inmheánaigh, na bainisteoirí feidhmiúcháin i bhForas na Mara atá freagrach as forbairt agus as cothabháil na creatlaí rialaithe airgeadais, agus tuairimí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ina litir bhainistíochta.

Rinne an Bord athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais um rialuithe inmheánacha airgeadais le haghaidh 2013 agus rinne siad iad a fhaomhadh.

Thar ceann an Bhoird:

An tUasal John Killeen

Cathaoirleach

9 Nollaig 2014

Beartais Chuntasaíochta

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

1. Ginearálta

Ullmháodh na ráitis airgeadais faoin modh fabhraithe chuntasaíochta, ach amháin nuair a chuirtear a mhalaire in iúl anseo thíos, agus de réir chleachtais chuntasaíochta a bhfuil glacadh leo tríd is tríd. Glactar le caighdeán maidir le tuairisciú airgeadais atá molta ag na comhlachtaí chuntasaíochta aitheanta nuair a chuirtear i bhfeidhm iad.

2. Ioncam

Aithnítear ioncam a eascraíonn ó Dheontas i gCabhair an Oireachtais de réir fáiltais airgid.

3. Ioncam Iarchurtha

Caitear le hioncam agus le réamhíocaíochtaí a fuarthas ón Aontas Eorpach agus ó thionscadail taighde eile ar conradh mar ioncam iarchurtha i gcás ina mbíonn an tionscadal taighde ar bun agus ina bhfuil caiteachas toghcháin ann le muirearú in aghaidh an tionscadail. Aithnítear an t-ioncam seo sa tréimhse chuntasaíochta ina muirearaítear an caiteachas gaolmhar. Nuair a chuirtear tionscadal ar leith i gcrích, tugtar aon iarmhéid neamhúsáidte ar an gcuntas ioncaim iarchurtha don tionscadal sin chun cuntais freisin mar ioncam.

4. Sócmhainní Seasta agus Dímheas

Cuirtear dímeas ar fáil sa mhodh dronlíneach de réir rátaí a measadh chun na sócmhainní a laghdú go dtí a luach inréadaithe faoi dheireadh a saoil ionchais. Is iad seo a leanas na rátaí atá i gceist:

Foirgnimh	2%
Gléasra agus Trealamh	25%
Daingneáin agus Feistis	25%
Ríomhairí	33%
Árthach Taighde	4%
Trealamh Árthach Taighde	25%
Athghléasadh Árthach Taighde	20%
Mótarfheithiclí	20%
Ní dhéantar dímeas ar thalamh	

5. Sócmhainní ar Léas

Gearrtar íocaíochtaí faoi léasanna oibriúcháin (Nóta 17) ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais sa bhliain lena mbaineann siad.

6. Cuntas Caipitil

Nochtann an Cuntas Caipitil an luach gan amúchadh atá ar an ioncam a cuireadh i bhfeidhm ar mhaithe le cúrsaí caipitil.

7. Airgeadraí Coigríocha

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais airgid arna n-ainmniú in airgeadraí coigríche de réir rialachán na rátaí malairte ar an dáta a luaitear sa Chlár Comhardaithe. Aistrítear ioncam agus costais de réir rialachán na rátaí malairte ar na dátaí a luaitear leis na bunbhearta.

8. Tionscadail Mhara: Taighde, Teicneolaíocht, Forbairt agus Nuálaíocht (RTDI)

Déanann Foras na Mara gealltanais maidir le conarthaí a bhronntar ar thionscadail RTDI Mhara. Gearrtar caiteachas sna ráitis airgeadais de réir íocaíochtaí tosaigh a dhéantar tar éis chonradh an tionscadail a shíniú, d'fhéadfaí íocaíocht eatraimh a dhéanamh faoi réir feidhmíocht shásúil agus gearrtar íocaíochtaí breise tar éis éilimh maidir leis an obair atá críochnaithe a fháil agus a fhíorú. Maoiníonn an Plean Forbartha Náisiúnta (NDP) na costais a thabhaítear ar an bhForas de bharr riar tionscadal RTDI agus gearrtar iad ar na ráitis airgeadais de réir mar a thabhaítear iad.

9. Sócmhainn Mhaoinithe Iarchurtha um Pinsin

Tá scéimeanna pinsin le sochar sainithe i bhfeidhm ag Foras na Mara atá á maoiniú gach bliain ar bhonn 'íoctar mar a úsáidtear' ón airgead a chuirtear ar fáil dóibh, lena n-áirítear airgead ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Léiríonn na costais phinsin na sochair pinsin a shaothraíonn fostaithe sa tréimhse lena mbaineann agus cuirtear in iúl iad mar ghlan-ranníocaíochtaí pinsin na mball foirne a chuirtear chun na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara. Breathnaítear ar mhéid a chomhfhreagraíonn don mhuirear pinsin mar ioncam inghnóthaithe, agus fritháirítear ag deontais a fhaightear i rith na bliana le híocaíochtaí pinsin a urscaoileadh.

Léirítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a eascraíonn ó dhliteanais scéime sa Ráiteas ar Ghnóthachain agus Caillteanais Aitheanta Iomlána agus tá coigeartú comhfhreagrach aitheanta sa tsuim atá inghnóthaithe ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Léiríonn dliteanais phinsin luach reatha na n-íocaíochtaí pinsin amach anseo a ghnóthaigh baill foirne go dtí seo. Is éard atá i gceist le maoiniú pinsin iarchurtha an tsócmhainn chomhfhreagrach a ghnóthófar amach anseo ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Cuntas Ioncaim agus Caiteachais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

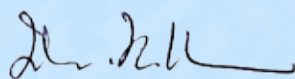
		2013		2012	
	Nóta	€'000	€'000	€'000	€'000
Ioncam					
Deontais an Oireachtais	2		22,916		23,523
Ioncam Eile	3		12,764		11,882
Glanmhaoiniú larchurtha le hAghaidh Pinsean	16		3,038		2,857
			38,718		38,262
Aistriú (chuig)/ón gCuntas Caipitil	10		1,364		738
			40,082		39,000
Caiteachas					
Seirbhísí Corparáideacha	4	4,419		4,488	
Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia	5	6,798		7,665	
Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais Iascaigh	6	4,786		4,815	
Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise	7	12,524		11,900	
Oifig Forbartha Muirí na hÉireann	8	665		895	
Clár SSTI agus RTDI Mara	12	7,750		6,772	
Costais Phinsean	16	2,966		2,878	
Aisíoc leis an Státhchiste		0		270	
Caiteachas Iomlán	13		39,908		39,683
Barrachas/(Easnamh) don bhliain			174		(683)
Barrachas amhail an 1 Eanáir			1,781		2,464
Barrachas amhail an 31 Nollaig			1,955		1,781

Ráiteas ar Ghnóthachain agus Caillteanais Aitheanta Iomlána

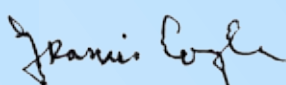
Barrachas/(Easnamh) don bhliain	174	(683)
Gnóthachain/(Caillteanais) Achtúireacha ar Dhliteanais na Scéime Pinsin	2,339	1,360
Athruithe ar Thoirimh		
Coigeartú ar Mhaoiniú larchurtha Pinsin	(2,339)	(1,360)
Gnóthachain agus Caillteanais Aitheanta Iomlána don Bhliain	174	(683)

Baineann torthaí na bliana le hoibríochtaí leanúnacha.

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 – 22.

An tUasal John Killeen
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

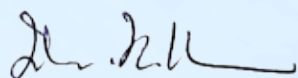
An tUasal Francis Coyle
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

Clár Comhardaithe

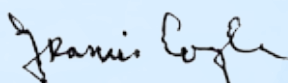
Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

	Nóta	2013		2012	
		€'000	€'000	€'000	€'000
Sócmhainní Seasta	11		21,188		22,552
Sócmhainní Reatha					
Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí	14	3,966		3,045	
Bainc agus Airgead		458		1,211	
		4,424		4,256	
Dlíteanais Reatha					
Creidiúnaithe agus Fabhruithe	15	2,469		2,475	
Glansócmhainní Reatha			1,955	-	1,781
Sócmhainní Iomlána Lúide Dlíteanais Reatha roimh Phinsin					
Maoiniú larchurtha Pinsin		28,200		27,501	
Dlíteanais Phinsin		(28,200)		(27,501)	
Sócmhainní Iomlána Lúide Dlíteanais Reatha			23,143		24,333
Maoinithe ag:					
Cuntas Caipitil	10	21,188		22,552	
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais		1,955		1,781	
			23,143		24,333

Tá an Ráiteas ar Bheartais Chuntasafóchta agus Nótaí 1 – 22 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

An tUasal John Killeen
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

An tUasal Francis Coyle
Comhalta Boird
9 Nollaig 2014

Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

don Bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2013

Réiteach an bharrachais/(easnaimh) oibriúcháin go glansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Barrachas/(Easnaimh) i gCuntas Ioncaim agus Caiteachais		174	(683)
Ús a fuarthas		0	0
Aistriú chuig/(ó) Chuntas Caipitil	10	(1,364)	(738)
Dímheas	11	3,726	2,906
(Méadú) / Laghdú ar Fhéichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí	14	(921)	3,515
Méadú / (Laghdú) ar Chreidiúnaithe agus Fabhrúithe	15	(6)	(2,217)
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		1,609	2,783

Ráiteas ar Shreabhadh Airgid			
		2013 €'000	2012 €'000
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		1,609	2,783
Torthaí ar infheistíochtaí agus fónamh a dhéanamh ar airgeadas			
Ús a fuarthas		0	0
Glanchaiteachas caipitil			
Gnóthú sócmhainní seasta	11	(2,362)	(2,168)
Méadú / (Laghdú) ar airgead		(753)	615

Réiteach glansreafa airgid go gluaiseacht i nglanchistí			
		2013 €'000	2012 €'000
Méadú / (Laghdú) ar airgead tirim		(753)	615
Glan-chistí amhail an 1 Eanáir		1,211	596
Glan-chistí amhail an 31 Nollaig		458	1,211

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

1. Ginearálta

Bunaíodh Foras na Mara an 30 Deireadh Fómhair, 1992, de réir fhorálacha an Achta um Fhoras na Mara, 1991,

“chun taighde agus forbairt mhuirí a ghabháil de láimh, a chomhordú, a chur chun cinn agus a chuidiú agus na seirbhísí sin a bhaineann le taighde agus forbairt mhuirí a chur ar fáil, a chuirfidh i dtuairim an Fhorais, forbairt eacnamaíoch chun cinn agus a chruthóidh fostaíocht agus a chosnóidh an timpeallacht mhuirí.”

Clúdaíonn na Ráitis Airgeadais an Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

2. Deontas i gCabhair

	€'000	€'000	€'000	€'000
Críocha reatha				
Foras na Mara - Vóta 30, Fothideal A.7	13,920		14,449	
Lúide ranníocaíochtaí Aoisliúntais in-aisíochta*	(433)	13,487	(421)	14,028
Críocha caipitiúla				
Suirbhé Náisiúnta ar Ghrinneall na Farraige - Vóta 29, Fothideal D.7	1,404		1,495	
Foras na Mara - Vóta 30, Fothideal A.7	1,650		1,500	
Beaufort (Nóta 12) - Vóta 30, Fothideal A.7	2,167		2,167	
Bonneagar Taighde agus Forbartha Teicniúla (RTDI)				
(Nóta 12) - Vóta 30, Fothideal A.7	4,208	9,429	4,333	9,495
		22,916		23,523

* De réir chomhaontú na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara, tá an tsuim seo in-aisíochta maidir le ranníocaíochtaí pinsin na mball foirne.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

3. Ioncam Eile

	2013		2012	
	€'000	€'000	€'000	€'000
Taighde Conartha an AE				
An Creat um Bailiú Sonraí (feic an nóta thíos)	3,340		2,841	
Eile	800		1,258	
		4,140		4,099
Ioncam Eile				
Cairtfhostú Árthaigh Taighde	2,028		2,542	
Baoi Sonraí – an Roinn Iompair	418		370	
Creat-Treoir na Straitéise Mara (DECLG)	479		996	
Natura (DAFM agus DECLG)	333		571	
Creat-Treoir Uisce maoinithe ag an EPA	940		956	
Tionscadal Mara NDP cómhaoinithe ag an EPA	107		0	
Tionscadal Mara NDP cómhaoinithe ag Teagasc	893		288	
Láithreáin Tástála Tonnfhuinneimh á Maoiniú ag an SEAI	1,085		766	
Tionscadal Cábla Chuan na Gaillimhe – Á Mhaoiniú ag an HEA	300		0	
Ilnithe agus Ioncam ó Chonarthaí Eile	2,041	8,624	1,294	7,783
IOMLÁN		12,764		11,882

Is creat é an Creat um Bailiú Sonraí atá i bhfeidhm ar fud na hEorpa chun sonraí a bhailiú, a bhainistiú agus a úsáid san earnáil iascaigh agus tugtar tacaíocht le haghaidh comhairle eolaíochta maidir leis an gComhbheartas Iascaireachta.

4. Seirbhísí Corparáideacha

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail	1,232	1,209
Riarachán	2,713	3,014
Dímheas	474	265
IOMLÁN	4,419	4,488

Áirítear le costais riaracháin táille iniúchóireachta €19,270 in 2013 (2012: €19,270)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

5. Seirbhísí Muirthimpeallachta agus Sábháilteacht Bhia

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail: Croffhoireann	2,749	2,736
Foireann Chonartha an AE	42	78
	2,791	2,814
Cláir Taighde agus Forbartha	3,749	4,595
Dímheas	258	256
IOMLÁN	6,798	7,665

6. Seirbhísí Comhairleacha um Éiceachórais Iascaigh

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail: Croffhoireann	1,913	1,926
Foireann Chonartha an AE	1,412	1,378
	3,325	3,304
Cláir Taighde agus Forbartha	1,383	1,401
Dímheas	78	110
IOMLÁN	4,786	4,815

7. Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail	1,289	1,339
Cláir Riaracháin agus Cláir Forbartha	8,320	8,288
Dímheas	2,915	2,273
IOMLÁN	12,524	11,900

Ba ionann costais reatha iomlán na nÁrthach Taighde agus an ROV (feithicil cian-oibríochta) in 2013 agus €7.520m (2012: €8.060m). Aithnítear €7,179m den chaiteachas sin sa chuntas Ioncaim agus Caiteachais. Cuirtear €4.679m chun dochair Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise (nóta 7) agus cuirtear an €2.5m eile chun dochair an Chláir Muirí RTDI agus SSTI (nóta 12). Baineann €0.341m le caiteachas atá caipitlithe agus áirithe i sócmhainní seasta (nóta 11).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

8. Oifig Forbartha Muirí na hÉireann

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail	230	326
Cláir Riaracháin agus Cláir Forbartha	435	569
Dímheas		0
IOMLÁN	665	895

9. Costais Tuarastail

	2013	2012
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail: Croífhóireann	134 7,414	136 7,538
Pinsinéirí agus Costais Phinsin	15 2,966	14 2,878
Foireann Chonartha agus costais phárolla eile	43 3,073	47 3,104
	192 13,453	197 13,520

Rinneadh laghduithe pinsin €0.433m ó thuarastail agus tarchuireadh é chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

10. Cuntas Caipitil

	2013	2012
	€'000	€'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	22,552	23,290
Aistriú (go)/ó Chuntas Ioncaim agus Caiteachais		
Maoiniú Caipitil	2,362	2,168
Amúchadh de réir dímheas sócmhainní	(3,726) (1,364)	(2,906) (738)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	21,188	22,552

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

11. Sócmhainní Seasta

Déantar na Sócmhainní Seasta faoi mar a chuirtear in iúl sna ráitis airgeadais iad mar seo a leanas:

	Talamh & Foirgnimh	Árthaí Taighde	Trealamh Árthaigh	Daingneáin agus Feistis	Ríomhairí	Mótarfheithiclí	IOMLÁN
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Costas nó Luacháil							
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2013	3,743	32,391	4,127	20,330	8,039	358	68,988
Suimiúcháin ar chostas Diúscairtí ag Costas		140	251	1,559	416	14 (18)	2,380 (18)
Costas amhail an 31 Nollaig 2013	3,743	32,531	4,378	21,889	8,455	354	71,350
Dímheas							
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2013	926	14,686	3,656	19,048	7,820	300	46,436
Táille don bhliain Diúscairt ag Costas	75	1,918	296	1,141	282	32 (18)	3,744 (18)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2013	1,001	16,604	3,952	20,189	8,102	314	50,162
Glanluach de réir na Leabhar							
Amhail an 31 Nollaig 2013	2,742	15,927	426	1,700	353	40	21,188
Amhail an 31 Nollaig 2012	2,817	17,705	471	1,282	219	58	22,552

Tá ceanncheathrú Fhoras na Mara lonnaithe i Rinn Mhaoile, Órán Mór, Co. na Gaillimhe. Is faoi úinéireacht an OPW atá an foirgneamh. Ní íoctar aon chíos leis an OPW ar an áitreabh seo.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

12. NDP Mara (2000–2006), Beaufort agus NDP Mara (2007–2013)

B'ionann an maoiniú iomlán agus na suimeanna a cuireadh i bhfeidhm in 2013 agus é seo a leanas:

		2013	2012
		€'000	€'000
		NDP	€'000
		2007–2013	iomlán
Ioncam ón Oireachtas	(Nóta 2)	6,375	6,500
Ioncam Eile	(Nóta 3)	1,000	288
Ioncam Iomlán		7,375	6,788
Caiteachas:			
Suimeanna a íocadh le tríú páirtithe		6,659	5,546
Suimeanna a íocadh le Foras na Mara		913	919
Riarachán		178	307
Caiteachas Iomlán Cláir		7,750	6,772
(Easnamh)/Barrachas sa bhliain		(375)	16

NDP Mara 2007–2013

Faoi Fhochlár Taighde Mara an NDP, 2007–2013, dírtar infheistíocht i dtaighde mara sa tréimhse 2007–2013 ar chuspóirí, gníomhaíochtaí taighde agus torthaí Chasadh na Taoide, an straitéis náisiúnta eolais, taighde agus nuálaíochta mara a bhaint amach. Dírtar an maoiniú ar Bhearta agus ar Chláir Taighde na straitéise trí roinnt modhanna, lena n-áirítear glaonna iomaíocha le haghaidh tograí taighde (dámhachtainí bunaithe ar thionscadail, staidéar ar fhoinsí reatha, PhDanna, lardhochtúireachtaí, etc.) agus tairiscint le haghaidh soláthar bonneagair/seirbhísí. Tacaíodh le 142 tionscadal san iomlán suas go dtí deireadh 2013 faoi Fhochlár Taighde Mara an NDP. Tá 80 tionscadal díobh seo fós ar bun.

Ba ionann an caiteachas iomlán faoin bhFochlár Taighde Mara go dtí 31 Nollaig 2013 agus €57.5m. Ba ionann na gealltanais amhail an 31 Nollaig 2013 agus €12.6m.

Bíonn Tionscadail Taighde a bhronntar faoi réir conartha a chuireann in iúl go ndéanfar íocaíocht tosaigh tar éis an conradh a shíniú; d'fhéadfaí íocaíocht eatraimh a dhéanamh faoi réir feidhmíocht shásúil agus déanfar an íocaíocht dheireanach tar éis éilimh a fháil agus a fhíorú. Cuirtear caiteachas chun dochair sna ráitis airgeadais de réir Bheartas Cuntasafóichta 8.

Amhail an 31 Nollaig 2013, bhí íocaíochtaí gan íoc fós ar shuimeanna a gearradh ar na ráitis airgeadais mar seo a leanas (nóta 15).

	2013	2012
	€'000	€'000
Suimeanna gan íoc	218	0

Amhail an 31 Nollaig 2013, ba ionann na gealltanais a rinneadh ach nár gearradh ar na ráitis airgeadais go fóill maidir le tionscadail RTDI agus €12.6m; is é seo a leanas an miondealú lena mbaineann.

	Iomlán
	€'000
Gealltanais amhail an 01 Eanáir 2013	14,233
Geallta in 2013	6,147
Dídháilíthe in 2013	(67)
Íochta in 2013	(7,750)
Gealltanais amhail an 31 Nollag 2013	12,563

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

13. Caiteachas

	2013	2012
	€'000	€'000
Costais Phárolla	10,330	10,496
Costais Phinsin	2,966	2,878
Costais Bhoird	63	39
Táille Bliantúil Iniúchóireachta	19	19
Árachas	219	240
Cíos, Rátaí agus Muirir Sheirbhíse	328	368
Costais Saoráide	1,657	1,766
Cumarsáid Teileafóin agus Sonraí	170	211
Costais TF	704	627
Costais Saotharlainne agus Oibre Allamuigh	786	878
Costais Riaracháin Eile	918	1,687
Costais Taistil	867	917
Tástáil Reachtúil, Taighde agus Suirbhéanna	3,710	4,195
NDP Mara (2007-2013)	5,250	4,272
Clár Am Loinge an NDP	2,500	2,500
Costais Oibríochta Árthaigh	4,679	5,394
Trealamh Éagsúil Eile	69	131
Fruiliú Trealamh agus Árthaí	947	159
Dímheas (Nóta 11)	3,726	2,906
Caiteachas iomlán i gCuntas Ioncaim agus Caiteachais	39,908	39,683

Maidir leis na figiúirí sa nóta ní áirítear caiteachas caipitil de €2.38m.

B'ionann costais i ndáil le taisteal coigríche a áiríodh faoi speansais taistil agus €338,492 in 2013.

14. Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí

	2013	2012
	€'000	€'000
Féichiúnaithe Trádála	359	140
Ioncam Conarthaí	2,961	2,604
Réamhíocaíochtaí	646	301
	3,966	3,045

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

15. Creidiúnaithe agus Fabhrúithe

	2013	2012
	€'000	€'000
Creidiúnaithe Trádála	1,017	981
Ioncam Iarchurtha	856	837
Fabhrú RTDI (Nóta 12)	218	0
Fabhrúithe	292	565
Párolla and Fabhrúithe Ioncaim	86	92
	2,469	2,475

16. An Scéim Aoisliúntais agus an Scéim Phinsin Ranníocaigh do Chéilí agus Leanaí

Is áisíneacht reachtúil de chuid an Stáit é Foras na Mara, a bunaíodh faoi alt 3(1) den Acht um Fhoras na Mara, 1991 (Uimh. 2 de 1991). Foráiltear le halt 9(1) den Acht go ndéanfaidh an Foras scéimeanna chun sochair aoisliúntais a dheonú do bhaill foirne agus i ndáil le baill foirne, faoi réir cheadú an Aire. Tá dhá scéim fhormheasta, is iad sin an Scéim Aoisliúntais d'Fhoireann Fhoras na Mara 1998 agus Scéim Phinsin Ranníocaigh do Chéilí agus Leanaí Fhoras na Mara 1998, i bhfeidhm ag an bhForas i láthair na huaire. Cuirtear sochair scoir (cnapshuim agus pinsean) ar fáil sa chéad scéim thuas do bhaill foirne, agus sochair aisce bháis maidir le bás le linn seirbhíse. Faoin dara scéim thuas, cuirtear sochair phinsin ar fáil do chéilí a mhaireann agus do leanaí cleithiúnacha na ndaoine a fuair bás. Sroictear an ghnáthaois phinsin ar an dáta a bheidh 65 bliain d'aois slánaithe ag an mball. Sainmhínítear an dá scéim mar scéimeanna aoisliúntais le sochar sainithe. Íoctar ranníocaíochtaí aoisliúntais na mball foirne leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Fearacht scéimeanna aoisliúntais na seirbhíse poiblí i gcoitinne, ní chothaítear ciste faoi leith ná ní choimeádtar sócmhainní chun íocaíocht pinsean agus aiscí a mhaoiniú.

Chun tuairisc a dhéanamh de réir an Chaighdeáin um Thuairisciú Airgeadais 17 (athbhreithnithe) – Sochair Scoir, fuair an Foras comhairle ó achtúire cáilithe. D'ullmhaigh an t-achtúire luacháil chun na dliteanais a bhaineann leis na scéimeanna aoisliúntais a mheas an 31 Nollaig 2013.

Is iad seo a leanas na mórthoimhdí achtúireacha:

	2013	2012	2011
Méadú ar an ráta boiscithe (a)	2% in aghaidh na bliana	2% in aghaidh na bliana	2% in aghaidh na bliana
Méadú ar ráta tuarastail	4% in aghaidh na bliana	4% in aghaidh na bliana	4% in aghaidh na bliana
Méadú ar ráta pinsin	4% in aghaidh na bliana	4% in aghaidh na bliana	4% in aghaidh na bliana
Ráta liúntais na ndliteanas scéime	5.5% in aghaidh na bliana	5.5% in aghaidh na bliana	5.5% in aghaidh na bliana

Is mar seo a leanas a mheastar meánionchas saoil don todhchaí a bheidh fanta de réir na dtáblaí básmhairreachta arna n-úsáid chun dliteanais phinsin a shocrú:

	2013	2012
Fear 65 bliain d'aois	22	22
Bean 65 bliain d'aois	25	25

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

Ag glacadh leo seo agus le toimhdí eile agus ag cur mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid a leagtar amach in FRS 17 (Athbheithnithe) i bhfeidhm, tá an tsócmhainn mhaoinithe iarchurtha um pinsean agus an dliteanas pinsin mar seo a leanas:

	2013	2012
Dlitéanas pinsin fabhráithe iomlán	€28.2m	€27.5m

Ós rud é go bhfuil méaduithe pinsin faoi scéimeanna Foras na Mara bunaithe ar mhéaduithe tuarastail seachas ar mhéaduithe praghaís, níl gá le toimhde bhoilscithe praghsanna chun an luacháil seo a dhéanamh. Mar sin féin, ós rud é go mbíonn tagairt do ráta toimhde boilscithe riachtanach faoi FRS 17, bheadh an ráta thuas oiriúnach ar mhaithe leis seo.

Anailís ar Chostais Iomlána Phinsin gearrtha ar Chaiteachas

	2013	2012
	€'000	€'000
Costas Seirbhíse Reatha	1,900	1,900
Ús ar dhliteanais scéimeanna pinsin	1,500	1,400
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(434)	(422)
	2,966	2,878

Anailís ar an tsuim aitheanta i ráiteas ar ghnóthachain agus ar chaillteanais aitheanta iomlána (STRG)

	€'000	€'000
Gnóthachain agus (caillteanais) ó thaithí	2,339	1,360
Athruithe i dtoimhdí mar bhunús le luach reatha na scéime	0	0
Gnóthachan agus (caillteanas) achtúireach aitheanta in STGRL	2,339	1,360

Glanmhaoiniú iarchurtha le hAghaidh Pinsean Aitheanta sa bhliain

	2013	2012
	€'000	€'000
Costas Seirbhíse agus Úis Reatha	3,400	3,300
Lúide sochair a íocadh sa bhliain	(362)	(443)
	3,038	2,857

Aithníonn Foras na Mara gurb ionann méideanna atá dlite ón Stát agus sócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas neamhchistithe iarchurtha um pinsin ar fhoras na dtoimhdí a míníodh thuas agus roinnt imeachtaí san am a chuaigh thart. Ar na himeachtaí seo, tá an bonn reachtúil le bunú na scéime aoisliúntais agus an bheartais agus an chleachtais atá i bhfeidhm maidir le maoiniú pinsean na seirbhíse poiblí, lena n-áirítear ranníocaíochtaí fostaithe agus an próiseas bliantúil meastacháin. Níl aon fhianaise ag Foras na Mara nach bhfreastalóidh an beartas maoinithe seo mar is gnách ar na suimeanna sin de réir an chleachtais reatha. Ba ionann an tsócmhainn mhaoinithe iarchurtha le haghaidh pinsean amhail an 31 Nollaig 2013 agus €28.2 milliún (2012: €27.5 milliún). Tá cainníochtú an dliteanais bunaithe ar na toimhdí Airgeadais a leagtar amach sa Nóta seo. Cuirtear na toimhdí a úsáidtear, atá bunaithe ar chomhairle ghairmiúil achtúire, in iúl don Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ach ní chomhaontaítear iad go foirmiúil leis an Roinn.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

Anailís ar ghluaiseacht i nglandliteanas pinsin le linn na bliana

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Easnamh ag tús na bliana	27,501	26,004	25,900	24,700	19,300	18,300
Costas Seirbhíse Reatha	1,900	1,900	2,200	2,100	1,900	1,900
Ús ar Dhliteanais Scéimeanna	1,500	1,400	1,400	1,400	1,100	1,000
(Gnóthachan)/Caillteanas achtúireach a aithnítear sa STRGL	(2,339)	(1,360)	(3,080)	(2,075)	2,625	(1,679)
Sochair a íocadh sa bhliain	(362)	(443)	(416)	(225)	(225)	(221)
Easnamh ag deireadh na bliana	28,200	27,501	26,004	25,900	24,700	19,300

Stair Oibleagáidí le Sochar Sainithe

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Oibleagáidí le sochar sainithe	28,200	27,501	26,004	25,900	24,700	19,300
Gnóthachain/(Caillteanais) ó thaithí ar Dhliteanais Scéimeanna	2,339	1,360	3,080	2,075	(2,625)	1,679
Céatadán de Dhliteanais Scéimeanna	8.29%	4.96%	11.8%	8.0%	(10.6%)	8.7%
Gnóthachain/(Caillteanais) ó thiomhdí ar Dhliteanais Scéimeanna	0	0	0	0	0	0
Céatadán de Dhliteanais Scéimeanna	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Is é €6,436,000 an gnóthachan achtúireach carnach atá aitheanta sa ráiteas ar ghnóthachain agus caillteanais aitheanta iomlána.

17. Gealltanais léasa

Léasanna oibriúcháin

Áitíonn Foras na Mara áitribh faoi léas sna láithreacha a leanas:

Léas 1: 80 Sráid Fhearchair, Baile Átha Cliath 2 – cuireadh tús leis i 1993 ar feadh tréimhse 22 bliain. Déantar athbhreithniú cíosa air gach cúig bliana. Déantar an cíos a athbhreithniú gach cúig bliana, agus ní bheidh briseadh léasa ann go dtí deireadh an léasa in 2015.

Léas 2: Páirc Oifigí na Páirce Móire, Gaillimh – cuireadh tús leis i 1999 ar feadh tréimhse 25 bliain. Déantar athbhreithniú cíosa air gach cúig bliana.

Léas 3: Trádstóras Red Sail, Calafort na Gaillimhe – cuireadh tús leis in 2013 ar feadh tréimhse 11 bliain. Déanfar athbhreithniú cíosa air in 2018.

Is ionann an muirear cíosa bliantúil reatha as na léasanna seo agus €375,002 (2012: €327,720).

	2013	2012
Ag dul in éag laistigh de 1 bhliain	0	0
Ag dul in éag idir bliain 2 agus bliain 5	235,735	235,735
Ag dul in éag ina dhiaidh sin	139,267	91,985

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

18. Infheistíocht

Tá scair 1.3% atá go hiomlán caolaithe ag Foras na Mara i gcomhlacht ar a dtugtar Wavebob Ltd. Bunaíodh an comhlacht seo chun coincheap a fhorbairt maidir le Tonnfhuinneamh a sheachadadh. Is é €127,000 costas iomlán an deontais infheistíochta a bhí ag Foras na Mara. Ós rud é nárbh fhéidir luach na hinfeistíochta seo a mheas go cruinn, ní raibh na scaireanna mar chuid den chaipiteal sa Chlár Comhardaithe. Foirceannadh an chuideachta an 26 Márta 2013. Ní raibh aon chostais eile tabhaithe ag Foras na Mara.

19. Idirbhearta le Páirtithe Gaolmhara

Bhunaigh Foras na Mara, DCU agus OÉ Gaillimh SmartBay Ltd, mar chuideachta faoi theorainn ráthaíochta le linn mhí Feabhra 2012 d'fhonn saoráidí tástála agus taispeántais mara na hÉireann a bhainistiú i gCuan na Gaillimhe. Faigheann an chuideachta maoiniú ón HEA a úsáidtear chun foireann a mhaoiniú chun costais oibríochta na cuideachta a íoc sa tréimhse idir 2012 agus 2015. Is í Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath an phríomheagraíocht taighde a sholáthraíonn an maoiniú HEA do SmartBay. Tá cuntas ag Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath den ioncam a fuarthas ón HEA agus den chaiteachas a thabhaigh SmartBay Ltd.

Is Comhalta Boird é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an Fhorais agus is é Ceann Seirbhísí Corparáideacha an Fhorais Rúnaí na Cuideachta. Le linn 2013, thug an Foras maoiniú €38,016 do SmartBay Ltd (2012 €320,814). Tá an caiteachas sin áirithe faoi chaiteachas Seirbhísí Aigéaneolaíochta agus Faisnéise i Nóta 7 san cuntais.

20. Clár leasanna

Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm ag an bhForas de réir na dtreoirilínte a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoi nochtadh leasa ag comhaltaí an Bhoird agus tá an Foras tar éis cloí leis na nósanna imeachta sin. Ní raibh aon idirbheart i rith na bliana ó thaobh ghníomhaíochtaí an Fhorais de ina raibh leas tairbhiúil ag comhaltaí an bhoird.

21. Táillí Boird, Freastal ar an mBord agus Tuarastal an Phríomhfheidhmeannaigh

Chloígh an Foras leis an gCód nua Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit a d'fhoilsigh an tAire Airgeadais an 15 Meitheamh 2009. Ba é an luach saothair iomlán a íocadh le Príomhfheidhmeannach Fhoras na Mara i leith 2013 ná €141,358. Níor íocadh aon rud leis an bPríomhfheidhmeannach faoi scéim phá i gcoibhneas le feidhmíocht ná níor íocadh sochair ar bith eile mar chuid de phacáiste luach saothair. Níl an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin i dteideal aon rud lasmuigh de shamhail scéim na hearnála poiblí ó thaobh pinsin de. Ba ionann na costais iomlána chun críche gnó a íocadh leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin le haghaidh 2013 agus €14,604 ina n-áirítear costais €1,328 a bhain le taisteal coigríche.

Rinneadh na híocaíochtaí seo a leanas le comhaltaí Bhord Fhoras na Mara in 2013

Comhalta Boird	Catagóir 3	Olltáillí 2013	Costais 2013	Iomlán 2013
Jim Fennell	Cathaoirleach	0	1,697	1,697
Michael Walsh	Stiúrthóir	0	1,568	1,568
Lorcan Ó Cinnéide	Stiúrthóir	7,695	6,755	14,450
Francis Coyle	Stiúrthóir	7,695	6,308	14,003
Paul Hyde	Stiúrthóir	7,695	7,049	14,744
David Owens	Stiúrthóir	7,695	1,865	9,560
Patricia Barker	Stiúrthóir	2,073	282	2,355
Donal Kelly	Stiúrthóir	4,488	0	4,488
		37,341	25,524	62,865

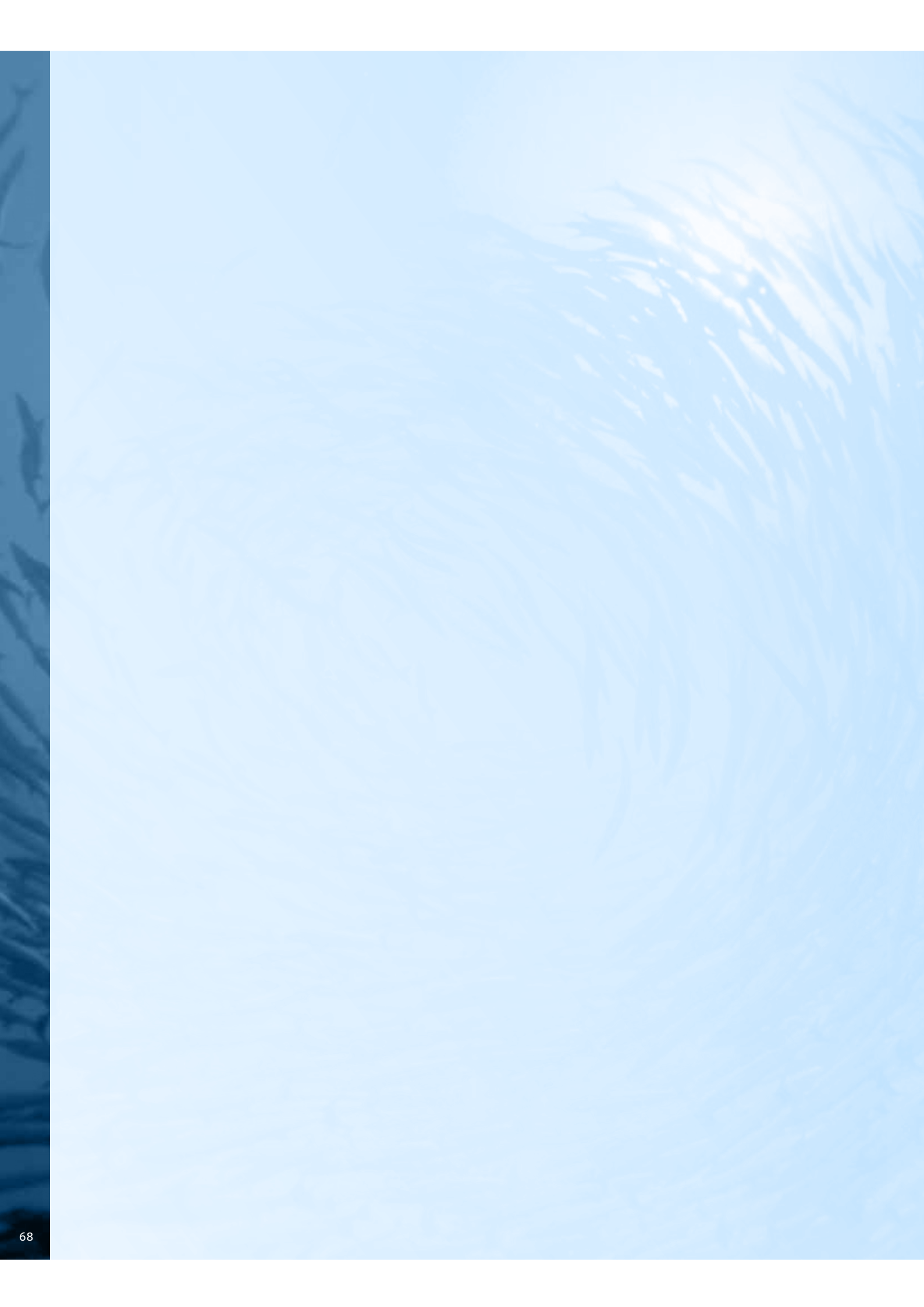
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

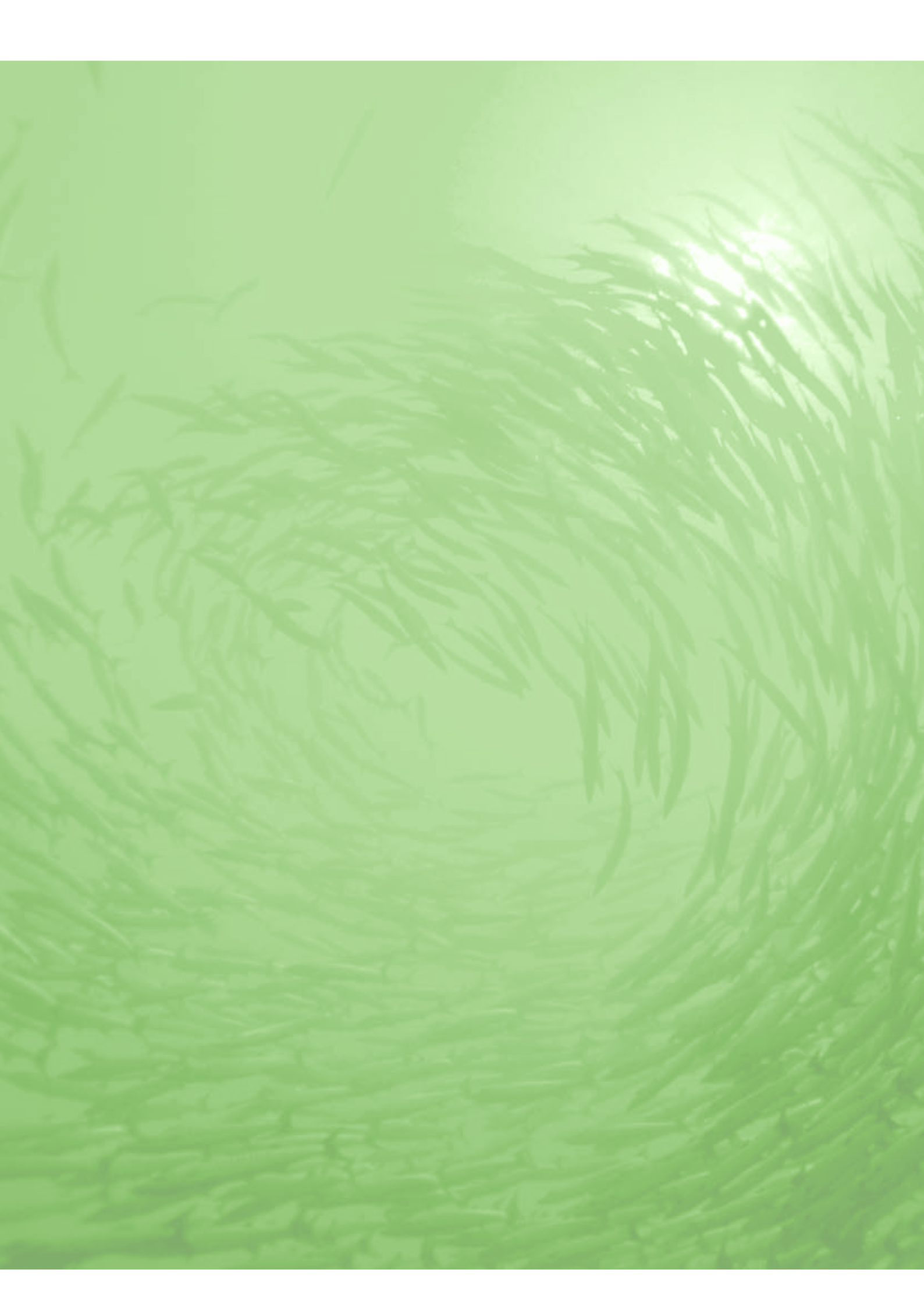
Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2013

Comhalta Boid	Catagóir 3	Cruinnithe Boid 2013	Cruinnithe Boid ar ar Freastalaíodh in 2013	Tús/Deireadh Téarma
Jim Fennell	Cathaoirleach	10	10	Deireadh Téarma Samhain 2013
Lorcan Ó Cinnéide	Stiúrthóir	10	10	
Francis Coyle	Stiúrthóir	10	10	
Paul Hyde	Stiúrthóir	10	10	
David Owens	Stiúrthóir	10	9	
Patricia Barker	Stiúrthóir	10	3	Tús leis an Téarma in Aibreán 2013
Donal Kelly	Stiúrthóir	10	5	Tús leis an Téarma i mBealtaine 2013

22. Faomhadh an Bhoird

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais an 09/12/2014.

Is féidir leagan Gaeilge de thuarascáil
bhliantúil Fhoras na Mara a íoslódáil ó
www.marine.ie

www.vermiliondesign.com

www.marine.ie

[www.facebook.com/
marineinstituteireland](http://www.facebook.com/marineinstituteireland)

[www.linkedin.com/
company/marine-institute](http://www.linkedin.com/company/marine-institute)

[@marineInst](https://twitter.com/marineInst)

Ceanncheathrú agus Saotharlanna

Foras na Mara
Rinn Mhíl
Órán Mór
Co. na Gaillimhe.
Guthán: +353 91 387 200
Facs: +353 91 387 201
Ríomhphost:
institute.mail@marine.ie

Oifigí agus Saotharlanna Réigiúnacha Fhoras na Mara

Foras na Mara
80 Sráid Fhearchair
Baile Átha Cliath 2
Guthán: +353 1 476 6500
Facs: +353 1 478 4988

Foras na Mara
An Fhoirnéis
Baile Uí Fhiacháin
Co. Mhaigh Eo
Guthán: +353 98 42300
Facs: +353 98 42340